

2063.

~~2063.~~

284^a/₁₀₉

Jummala = Orjuse Ramat

Ewangeliumi päle pöbjandetu

Lutteri = ussu Koggodussile

Wenne = Nigin.

Tarto = mä = keelbe umbrefelletedu 1834. ajastajal.

Ria = linan,

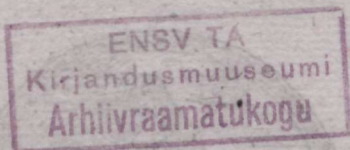
Mülleri man trükkitu.

Der Druck ist unter der Bedingung, daß nach Beendigung desselben
fünf Exemplare an die Censur-Comität abgeliefert werden, gestattet.

Dorpat, den 19. Juni 1834.

Censur Friedr. Erdmann.

44779

Genföone.

Sefinnane Zummala-orjuse ramat om úts jaggo fest Kirriko-Sádusest, mes Sure Keisri-Herra kássu páál, úttest se tarwis essierralikkult fáetust kohtust, Ewangeliumi pále pöhjandetu Lutteri-ussu kirrikule Berne-rigin om tettu.

Urwalikko Zummala-orjuse förd om figen selle wanna, Krootsi-kelest Sakska-keelde umbrefelletedu, Zummala-orjuse ramato perra fáetu („Handbuch, worinnen verfasst ist, welchergestalt der Gottesdienst mit christlichen Ceremonieen und Kirchen-Gebräuchen gehalten werden soll u. s. w.“), mes eal ei olle foggona mahajánu, nink súnrip seperrast ka neide Zummala-orjuse wisega kokko, mes Sakska-maal kirriko-ussu parrandamisse ajal fáiwa fáetus ja mitma módalánnu faa ajastaja ajal pea figin paigun peetus, nink mes seperrast, et nemma háste wáljawallitsedu ja ommin jáun ni kokkosündlikko omma, ka núúd weel fige armsaspiddamisse wáart omimawa. Om hoolt peetu, et, ehk kúl neidesámmu Zummala-orjuse jáu förd kindmaste om fáetu, ettekirjotedu palwuse ommete ikkes mitmasuggutse omma, et foggodus mitte ulli-fáwwa waik ei olle, ei ka laulminne, ni kui ka juttus, ei fá wága árralúhhendetus, nink et ka káts Zummala-orjust, mes mitman paigan Má-rahwa ja Saksu kele perrast waja om, hólpsaste enne löunat töine töise perran wöip piddada. Meljahálelinne kori-laulminne, — mes wagga sóame úllendamisses ni wága tullulif om, kirriko polest eddimált om úllewöetu, nink kirriko-ussu parrandamisse ajast fani ennámaste figin Ewangeliumi-oppuse foggodusse kirrikin eggal

ajal awalikko Jummalas-örjuse ehte om olnu, — ei
 olle unnetedus jänu; nink kif hool ja waim, mes laul-
 jide-kori faadmisse ja oppetamisse tarwis wöetas nätta,
 fe saap katteröralist tullu tõma, fest et perran ör-
 rilde häält middagi ei wõi koggodusse laulmist ni häste
 jubhatada ei ka parrandada, kui lauljide-koor. Laul-
 tawa altri-fõrnu ja palwuste nink õnnistamisse-fõrnu
 laulmist ei nõmweta oppetajalt mitte ilmperrajätma-
 ta, ent fefamma laulminne om wäärt, ni kui feni aja-
 ni prugitawas jäda, nink ei wõi ka felle, kes note-
 tundja ei olle, rasse olla, kunna ne wisi weidi häle-
 käädmist tahtwa, nink, et nemma ernegi kõnnele-
 misse-wisi õmmawa laulda, kunstlikko laulmist ei tar-
 wita.

Tõisist loetawist tükkest fensinnatsen Jummalas-
 örjuse ramatun õmma ernegi weidi wastse; figeen-
 nämba õmma jo wannast ajast, nink õmmawa õmme
 sõamelikko, felge ja wäggewa fõrnu läbbi jo mitma
 põlwe rahwale õnnistusses olnu. Nemma ei pea fir-
 kooppetaja õmma manmitsust mitte keelma, kui temma
 henda felle tarwis tunnep waimun ärratedu ollewat,
 enge peawa ennämbaste sedda tähhendama, mes egga-
 ütte firriko-ammeti tallitusse man, fest ja felle perrast
 et ta firriko polest fännip, ei pea ikkes allati wahhel-
 dedaw ollema, enge ilmmuutmata nink figin koggo-
 dussin ütewisi jäma.

Andko Jummal õmma armolikko õnnistamist felle
 ramatule, et temma pruufminne meise Issanda, Je-
 suse Kristuse, rigi kaswatamisses wõis figgineda!

Jummala-orjuse kôrd pûhhapâiwil nink pûhhil.

Jummala-orjuse allustamisses laulap Poggodus ütte laulo.
Se päle kânâp henda oppet aja altri een Poggodusse pole
nink ütlep:

Urw otgo Jssale, nink Pojale, nink Pûhha=Wai-
mule, ni kui algmiffen otli, ni kui om, nink ~~ni~~ ~~kui~~ faap
ollema iggawetsest ajast iggawes! Amen!

ehk:

Jssa, Poja nink Pûhha=Waimo nimmel! Amen!

Arma Jssandan!

Kunna meije fija olleme kôkkotuknu, Jummalat wai-
mun nink tötten kummardama, Tedda fige Temma hâteg-
gemisse eest tennama, nink Temma kâest fik pallesma, mes
meile ihho ja henge polest tarwis om: sis wôrkem enne,
omma sîda tutten, Temmale omme pattu tunnistada nink
üttelisse nida pallesda:

Rige hallestusse Jummal nink Jssa! Suren allandus-
sen tunnistame Sinno een omme mitmasuggutsid pattu
nink ûlleastmissi. Rae armolikkult meije päle nink arna
meile, waise kahhitsejile, fik meije pattu andis, omma
armsa Poja, meije Jssanda, Jesuse Kristuse ärraorjamisse
perrast. Amen!

Koor: Jssand, hallesta! Kristus, hallesta! Jss-
sand, hallesta! (B. 1.)

Oppetaja: Rigewäggewänne, iggawänne Jummal
andko omma pöhjatumma hallestusse nink omma armsa
Poja, Jesuse Kristuse perrast, meile fik meije pattu andis,
nink andko armo, meije ello parrandada nink Temmaga ig-
gawest ello sada. Amen!

Koor: Amen! (B. 2.)

Mannupantu jaun, Lissa A, om weel üts töine pattutunnis-
tusse= nink pattuandisandmisse=wiis.

Oppetaja (laulap): **Uuw olgo Jummalalle förgen!**
(B. 3.)

Neil kolmel suril pühhil wöip neide sönnu affemel: „Uuw olgo Jummalalle förgen!“ seddasinnast suurt kittuse=palwust luggeda:

Uuw olgo Jummalalle förgen, rahho mä pääl nink inemissile hä meel! Meije kittame Sinno, meije kummardame Sinno, meije aarwustame Sinno Sinno aarwustussen. O Jssand Jummal, taiwane Kunningas, Jummal, Sinna figewäggewanne Jssa, o Jssand Jesus Kristus, Sinna, Rige-förgemba ainusfündinu Poig, o Jssand Jummal, Sinna Jummala woon, Jssa Poig, fe mäilma pattu kannat, heida armo meije päle! Sinna ütfinda ollet pühha, Sinna ütfinda ollet Jssand, Sinna ütfinda ollet Rige-förgemb, o Jesus Kristus, ütten Pühha=Waimoga, Jummala fe Jssa aarwustussen. Amen!

Wahheldamisses wöip ka sedda töist kittuse=palwust pruki:

Pühha, pühha, pühha Jssand! Jummal! Rige-wäggewanne! Taiwas nink mä omma täus Sinno aarwustust; meije kummardame Sinno, meije tenname Sinno Sinno immeteggude eest, Jssand Jummal! taiwane Kunningas! Jummal Jssa! Rige-wäggewanne Jssand! Rige-förgemba ainusfündinu Poig! Jesus Kristus! Pühha=Waim! Rahho, tötte nink armo Waim! Sinno, iggawanne Jummal, kittawa fik Sinno teo; iggawanne, ni kui Sinna essi, om Sinno wäggi, ilm-muutmata Sinno armastus; kae helde melega omma rahwa päle, mes Sinno pühhan koan om kokkofoggotu, Sinno kummardama, Sinno tennama Sinno häteggude eest, nink hennele, waimolikkun nink ihholikkun asjun, Sinno armo pallema; walgusta meije möistust, Sinno tutta, nink oppeta meije söamid, töttelikko sönnawötmissa pühhi ohwrid töma.

Koggodus laulap ilma örrilde eenmängmisseta sedda laulo: „Uuw olgo ikkes iggawes 10.“ Ni kawa jäap oppetaja altri ette fassma. — Kui Jummala-orjuse lähendamist waja om, fis wöip ennegi eesmäst wärsi laulda.

Surel redil jägo fe altri een laultaw sönnu: „Uuw olgo Jum-

O. Introtustuse werfi N. Ameer.
O. Auw olgo Isjale ning Poiale ning pihkha
49/2 Waimole, *Min Isjale in suu kelle 49/2*
N. Ni kui algnisjen olli, ni kui om, ning ni kui
jaab ollema iggawetsest aast iggawes. Ameer.
O. Armar Koggodus, sinna olled jia Koggonu,
Tuumalale waimun ning latten kuumarda-
ma, sedda kige teema khaategemise cest
kannaden, ja teema armo khaest kiik
palleiden, mis sul ikho ning konge polest
kairwis om. Sis watta eewe, omma siida
tatten, Tuumalale omma pattu tun-
nistada, ja sedda temma khaest andis
palleida, joamest ni dade uittelden:
^{kuin} Kige hallestuse Tuumal ning Isja,
meie waese pattu tamine sulle,
et ollema pattu jadu ning siindinw,
ja et meie omma Koggonu ello aeg ollema
mittew, jomian, ning la on waga palju
pattu tennw. Kae armoli khaest meie
pale, ja auna meie kiik meie pattu
andis omma armuse Poia, meie Isjanda
Isjuse Kirtuse kalli wemise armoorja-
muse parraff. Ameer.
N. Isjand, hallesta! Kirtus, hallesta! Isjand,
hallesta!
nete!

O. Se om tätteliks võifine jamma, et Kristus
Jeesus, Tuumala Poeg, om ilua frise talma,
paltatfid õnfar teggema, ja Jeesuse Kris-
tusse, Tuumala Poia, werril seel meid
puhtas Rigeft pattust. Amen.

N. Amen.

O. Auw olgo Tuumalale Kõrgen. ^{M. 5, 12}

N. Müüd olgo ikker iggawoff ef.

O. Isjand olgo teiega,

N. Ning jinnu wainoga.

O. Pallegen!

N. Amen, Amen.

O. Wätta müüd kuulda, armas Kõrgo-
dus, omma epistert!

N. Hellelujja, Hellelujja, Hellelujja!

O. Loe müüd, armas Kõrgodus, palewen
omma Rige pühkembe Hiti ukku, ja
elkita selle päält Tuumalale wai-
molekkus koiar!

Meie uelume Jeesuse!

malalle kõrgen!" maha, nink felle laulo affemel: „Nuro olgo ikkes iggawes ic.“ fago üts Kristuse kannatusse laul laultus.

Oppetaja (laulap): **Jõsand olgo teijega!** (W. 4.)

Koor: Nink sinno waimoga! (W. 5.)

Perran neid sõnnu wõip, nimmelt pühhil, ütte tõist laultawat
altri=fõnna laulda, liffast D.

Oppetaja: **Pallelgem:** **Jõsand Jummal,** tairwane
Jõsa! meije palleme **Sinno:** Sinna tahhas meid omma
Pühha Waimo läbbi jubhatada nink wallitseda, et meije
figest sõamest Sinno sõnna kuleme nink wastawõttame, se
läbbi pühhendetus fàme, Jesuse Kristuse pàle fik omma
uskü nink lotust panneme, omma ello Sinno sõnna perra
parrandame nink henda fige pahhandamisse eest hoijame,
feni kui meije Sinno armo läbbi Kristusen iggawes õnsas
fàme, fesamma Sinno Poja, Jesuse Kristuse, meije Jõ-
sanda läbbi. (W. 6.)

Liffan B om felle pàalkirja al: „Laultawà altri=patwuse püh-
hil“ neid patwusi lõida, mes pühhil prugitawa omma, —
ni kui felle pàalkirja al: „Ülliüldse laultawà altri=pat-
wuse“ üts feltis patwusi egganäbdalitsil pühhapäiwil, mes
fellefinnatse patwuse affemel, wahheldamisses, juttuse op-
puse perra, wõip wàjawallitseda.

Koor: Amen, Amen! (W. 7.)

Oppetaja (loep ennambaste fedda pühhapäiwa: ewan-
geliummi ehk epistlit, nink ülle juttust ei peeta).

Mahajànu pühhide ewangeliummi nink epistlid nink muid pühha
kirja tükke ei olle mitte keeltu luggeda. Paastoajal loetas
Kristuse kannatusse juttustamist tükkiwisi ette.

Koor: Hallèluja! Hallèluja! Hallèluja! (W. 8.)

Se Hallèluja jääp maha neil pühhapäiwil, nink perran nifug-
gutside pühha kirja tükke luggemist, mes essieralikkult leina-
mist nink pattu kahhitsemist tutta andwa, nida kui pühha-
päiwil paastoajal, furel rebil, patwepühhal, koolnuide
màletusse pühhal ic.

Oppetaja (loep): Meije ussume Jummala se Jõsa,
figewàggewa tairwa nink mã Lõja fisse, nink Jesuse Kristu-
se, Jummala ainofündinu Poja, meije Jõsanda fisse, ke
om fadu Pühhast Wainust, fündinur neitsist Mariast, kan-

natanu Pontsiusse Pilatusse al, risi päle pödu, ärrakölu, mahamattetu, allalänu pörgohanda, kolmandal päival üllestösnu kooljist, ülleslänu taiwate, istup Jummal, se ligewäggewa Jäsa hääl kael, kost Temma saap tullema kohhut mõistma ellawide nink koolmide päle. Meije ussume Pühha=Waino sisse, ütte pühha kristliko kirrikut, pühhide koggodust, pattu andisandmist, lihha üllestösemist nink iggawest ello. Amen!

Neil kolmel furil pühhil, nida kui effieralikkult Kolmainusse pühhal, wöip ka Nizea ussu-tunnistust luggeda.

Koor: Amen, Amen, Amen! (W. 9.)

Nüüd tullep pälaul*), nink sis juttus. Selle perran tul-
lewa ülliälone kirrikopatwus**), ülleshöikamisse, eestpallemisse,
tennamisse ic. Lõppetamisses Meije=Jäsa=patwus nink üts
õnnistusse=õudmisse sõnna pühhas kirjast.

*) Kui sefamma se laul om: „Meije ussume kit aino Jum-
mala ic.“, sis jääp ussutunnistus altri een nink Kori kolme-
kõrralinne „Amen“ maha.

**) Rae Liffa C.

Perran juttust laultas ütte lühhikest laulo, ja sis astup op-
petaja altri ette nink laulap.

Oppetaja: Jäsenda nimmi olgo kittedu nink auwus-
tedu! (W. 10.)

Koor: Sest ajast ikkes iggawes! (W. 11.)

Liffan D om üts felts laultawid altrifõnnu, minik feast felle sä-
duse perra, mes peetawal pühhal om, eht juttuse oppuse
perra, üts wäljawallitsedas.

Oppetaja: Pallelgem: Jäsend Jummal, taiwane
Jäsa! meije tenname Sinno sõamest, et Sinna meile
õmma pühha sõnna ni rikkalikult lasset kulutada, nink pat-
leme Sinno hallestust: Sinna tabhas meile õmma Pühha
Waino heldeste anda, et meije mitte ütfinda sõnna kuulja
es olles, enge ka temma teggija, õmma nõrka usku festsam-
mast kiinitasse, õmma ello felle perra säesfe, nink wimate
õnsas faasse, Jesuse Kristuse, Sinno Poja, meije Jä-
sanda läbbi. (W. 12.)

Selle laultama patwuse assemelle wöip ka ütte tõist fest liffast B
wallitseda.

Koor: Amen! (W. 13.)

Pälaul, Tuttur. Kantli wess. Geeda andniise.
Önne sönd minne. Palwelaul, Palwe altar en.
Lind. -

Apa meto palwe.

Island ännistago finnu, ning hottgo finnu!
Island Largo omma palled parta finno
illew, ning olgo sulle armoltime!
Island tdstgo omma palled finno pale, ning
andgo sulle rakkw! +.

Oppetaja: Jõsand õnnistago sinno nink hoitko sinno!
 — Jõsand lasko ommal palgel paista sinno päle nink olgo
 sulle armolik! — Jõsand tõstko omma palget sinno päle nink
 andko sulle rahho! ✠ (W. 14.)

Koor: Amen, Amen, Amen! (W. 15.)

Lõppetusses wõip weel ütte wärsi laulda.

Särätfin Poggoduffin, kun ei wõi pattalkäüminne päiw enne
 olla, sago laõwalkäümiss=pühhapäiwil Jummala-orjus
 ütte pattalkäümiss=laulo ehk mõnne wärsiga särätsest
 laulust allustedus; perran sedda tulgo pattalkäümiss=
 mannitus nink pattuandisandminne; sis sago päle
 laultu altri=õõna ja palwuse epistel ehk ewangelium
 loetus; nink Jummala-orjus mingo säctul wiisil eddest.
 Pühhapäiwil, kun laõwalewõtmist ei olle, wõip laste
 loetamist kirrikun, eggäütte kirriko wiisi perra, ni häste
 enne kui perran juttust piddada.

Kui laõwalewõtmist peap ollema, sis sünnip perran laulo
 päle juttuse

Pühha õddango=õõmaja õnnistaminne
 nidade:

Oppetaja (laulap): Jõsand olgo teijega! (W. 16.)

Koor: Nink sinno waimoga! (W. 17.)

Oppetaja: Üllendage omme õõamid! (W. 18.)

Koor: Meije üllendame neid Jõsanda pole. (W. 19.)

Oppetaja: Tennagem Jõsandat, omma Jummalat!
 (W. 20.)

Koor: Se om õige nink kohhus. (W. 21.)

Oppetaja: Tõttelikult! se om õige nink kohhus, ja
 õnsalik, Sinno, pühha Jõsa, ligewäggewanne Jõsand,
 iggawanne Jummal, eggal ajal nink figin paigun tennada,
 Jesuse Kristuse, meije Jõsanda läbbi, kelle perrast Sinna
 meijega kannatat, meile meije pattu andisannat nink igga=
 west õnsust towotat. Seperrast laulame kife englide nink
 tawalikko wäe=hulkega Sinno aawustussele kirtuse=lau=
 lo. (W. 22.)

Muutmissi, mes fesinnane palwus suril pühhil tarwitap, kae
 lifast E.

Roor: Pühha, pühha, pühha om Jummal, Jssand Zebaot! Taiwas nink mâ omma täus Lemma auwo! Hofsianna kōrgen! Kittetu olgo, ke tullep Jssanda nimmel! Hofsianna kōrgen! (W. —)

Ek eanegi: Pühha, pühha, pühha om Jummal, Jssand Zebaot! Taiwas nink mâ omma täus Lemma auwo! (NB. W. 23.)

Ek: Pühha om meije Jummal! Pühha om meije Jummal! Pühha om meije Jummal, Jssand, Jssand Zebaot! (W. —)

Oppetaja: (altri pole kääntu): Meije Jssa, ke Sinna ollet taiwan! Pühendetus fago Sinno ninmi. Sinno riik tulgo meile. Sinno tahtminne sündko, kui taiwan, nida ka mâ paał. Meije päivalikko leiba anna meile täamba. Nink anna meile andis meije süda, nida kui meije andisannane ommile süüdlässile. Nink ärra sada meid mitte kiusatusse sisse; enge päästa meid ärra kurjast. Sest Sinno peralt om riik nink wäggi nink auwustus iggawetses ajas. (W. 24.)

Roor: Amen! (W. 25.)

Oppetaja: Meije Jssand, Jesus Kristus, sel döl, kui Lemma ärraanti, wõt Lemma leiwa, tennas, nink murs nink and fedda omma jüngrile nink üttel: „Wötke nink söge, „se om Minno ihho, †, mes teije eest antas. Sedda tekke „Minno mälletusses.“ (W. 26.)

Selsammal kombel wõt Lemma ka karrika perrast öd-dango-sömist, tennas nink and neile nink üttel: „Wötke nink „joge kif se sisset. Sefinnane karrik om wastne lepping „Minno werren, †, mes teije nink paljude eest ärrawalletas, „pattu andisandmisses. Sedda tekke, ni faggede kui teije „fedda jote, Minno mälletusses.“ (W. 26.)

Se päle kånap oppetaja henda kōggodusse pole nink ütlep:

Jssanda rahho olgo teije kifega! Amen!

Roor: O Jummala woon, ke maailma pattu kånap, heida armo meije päle!

Wätge, ning säge. Se om mede Fjanda Felse
Kirtuse lättestä kätine iWHO. Se hoitgo
leid iWHO ning heuse polep iggaweller ellat.
Amen.

Wätge, ning joge. Se om mede Fjanda Felse
Kirtuse lättestä kätine weni. Se hoitgo
leid iWHO ning heuse polep iggaweller ellat.
Amen.

Kirtuse Felse, Inuurala Pota, weni seeb
med puktat kigep pottup. Se minge miid
rathoge. + Amen.

omna fäuna u. salbramenti /

D Jummalä woon, ke mäilma pattu kannap, heida arno meije päle!

D Jummalä woon, ke mäilma pattu kannap, anna meile omma rahho! (W. 27.)

Pühha öddango-sõdmaig algnep kelle laulmisse ajal, minik päle töise pühha-öddango-sõdmaja-laulo tulleva. Leiwa nink karrika andminne sünnip neide sõnnuga:

Wõtke nink sõge! Jesus Kristus, kelle ihho teije wasta-wöttate, hoitko teije henge iggawetses ellus! Amen!

Wõtke nink joge! Jesus Kristus, kelle werd teije was-tawöttate, hoitko teije henge iggawetses ellus! Amen!

Eht: „Wõtke nink sõge,“ ütley Kristus, meije Jssand, „se om Minno ihho, mes teije eest antas. Sedda tekke „Minno mälletusses.“

„Wõtke nink joge,“ ütley Kristus, meije Jssand, „se om „Minno werri, mes teije eest ärrawalletas pattu an-disandmisses. Sedda tekke Minno mälletusses.“

Perran öddango-sõdmaiga laulap

Oppetaja: Tennage Jssandat, Lemma om helde! Halleluja! (W. 28.)

Koor: Ja Lemma heldus püssip iggawes! Halleluja! (W. 29.)

Oppetaja: Pallelgem: Meije tenname Sinno, fige-wäggewänne Jummal, et Sinna meid ~~sefinatse~~ õnsalikko andega ollet kostotanu, nink palleme Sinno hallestust, et Sinna meile sedda lassses figgineda kindmas ussus Sinno sisse nink sõamelikkus armus meije kike sean, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jssanda läbbi. (W. 30.)

Mõnne töise tenno-palwuse perran pühha öddango-sõdmaiga omma lissast B löida.

Koor: Amen! (W. 31.)

Oppetaja: Jssand õnnistago sinno nink hoitko sinno! — Jssand lasko ommal palgel paista sinno päle nink otgo fulle armolik! — Jssand töstko omma palget sinno päle nink andko fulle rahho! † (W. 14.)

Koor: Amen, Amen, Amen! (W. 33.)

Perran pühha öddango-sõdmaja wäljajaggamist wõip ka ütte õnnistusse-sõudmist eht ütte mannitsust lawwarahwale anda.

Tähhendusse.

1. Tähhendus. Kuis paljo lauljid Porin peap ollema, se tulley ikkes Poggodusse jöwwo perra säda; ent kui sesamma Pa peas Passin ollema, siski wöis ommete ennambaste Eigin Poggodussin Eigerwähembalt Kattesa Pökläst löida, se mönne wannemba innemissega ütten neid wastusid, mes jo lühhiEesse omma nink Pa hölpä laulmisse-wisi perra säetu, jöwwasse Pörraperrast laulda. Kui Keskmäst nink Maddalat häält (Tenor und Bass) ei olle löida, sis om fest Päl, kui Körde nink Wahhe-häle laulja (Discantisten und Altisten) Kolnte ehk Eigerwähembalt Pa ennegi Katte hälega neid laulrawid fönnu laulwa, mes sen altri-orjuse Pörran PöriE omma säetu. Ent Pös seddagi ei olle säda, sääl laulgo Poggodus Pöri assemel no-tilehte juhhatamisse perra.

2. Tähhendus. Kori=laulmisse wisi ei olle mitte arwada ilmuutmata ollewat. Kui sis notetundja, Pes teedwa, mes Firriko=laulminne tarwitap, weel töisi sündsawid wise wähdeldamisse tarwis säädwa, sis ei sä Ullemb PiisKopi=Pohhus, perran läbbikaemist, omma lubba se tarwis mitte keelma.

3. Tähhendus. Kui lauljide=Poor Pa jöwwap Motettid, Psalme nink nuid neljahälelissi laule häste laulda, sis wöip neid perran ussutunnistust ehk perran pälaulo ehk perran önnistamist Jummala-orjuse löppetussen, ehk Pa mönnikörd, wähdeldamisse tarwis Poggodusse laulmissega, pähha öddango-söömaja ajal, kui paljo lawwarahwast om, laulda. Ent nemma peawa Eiwimatse bige Firriko=laulmisse wisi perra ollema säetu.

4. Tähhendus. Kui segi wöimalik ei olle, et üts lauljide=Poor ehk Poggodus neid wastusid laulas, sääl loep oppetaja sedda altri een peetawat Jummala-orjuse wisi, ilma wastufeta nidade:

1. Uuw olgo Jssale 2c.
2. Pattutunnistust: „Rige hallestusse Jummal“ 2c.
3. Pattu=andisandmist: „Rigewäggerwänne, iggawänne Jummal“ 2c.
4. Uuw olgo Jummalalle förgen 2c.

Perran sedda laulo: Uuw olgo ikkes iggawes“ 2c.

5. Jssand olgo teijega nink minno waimoga!
6. Laultawat altri=patwust.
7. Piibliramato-tükki.
8. Ussutunnistust.

Perran juttust:

9. Jõsand olgo kittetu ja aawustedu fest ajast ikkes iggawes!

10. Laultawat altri-palwust.

11. Dnistamisse=fõanu.

5. Tãhhendus. Nisãmmute sãmip sis pũhha õddango=fõdmaja õnnistaminne seddawisi:

1. Jõsand olgo teijega nink minno waimoga!

2. Ullendage õõmi sõamid, nink tennagem Jõsandat, õõma Jummalat! Tõttelikult! se om õige nink kohhus ja õnsalik ic. — — — kittuse-laulo:

Pũhha, pũhha, pũhha ic. — — — Hosianna kõrgen!

3. Meije Jõsa ic.

4. Sakramenti-fõnnã.

5. Jõsanda rahho ic.

Perran õddango=fõdmaiga:

1. Tennage Jõsandat, Lemma om helde, ja Lemma heldus pũssip iggawes!

2. Laultaw palwus.

3. Dnistamisse=fõnnã.

Warrajane Jummala-orjus

sũnnip, kos sedda peetas, nidade:

1. Uts laul.

2. Juttus, mes õtte lũhhiõesse palwuse, Meije-Jõsa-palwuse nink õnnistamisse fõnnuga lõppetedas.

3. Uts lõppetusse-laul.

Jummala-orjus pãle festpãitwa

algnep:

1. õtte lauloga. Sis tulley:

2. Juttus õtte lũhhiõesse lõppetamisse-palwuse, Meije-Jõsapalwuse nink õtte õnnistusse=fõudmissõega piiblimatust.

3. Perran laulo pãle juttuse tulley:

4. Uts altri een laultaw fõnna ja palwus nink õnnistaminne nida kui Jummala-orjusen enne lõunat.

5. Uts lõppetamisse=wãrs.

Lissa ehf mannupantu jaggo A.

Pattu-tunnistusse= nink andisandmisse=fõnnã.

Rigewãggewãne Jummal, hallestaja Jõsa! Meije tunnistame Sinno een õmma pattu-huffatust nink õmmi mit-mafuggutsid ja rassedid fũde. Rae heldeste meije pãle, nink wõtta meije kahhitsuust ja meije mele-parrandamisse nõurwo armolikkult wãsta. Anna meile, omma armsa Poja, meije Dnisteggija, Jesuse Kristuse perrast, kif meije pattu ja õlleastmissi andis, nink fãda meile omma Pũhha Waimo abbi, et meije figest fõamest wõttasse kurja mahajãtta nink Sinno orjada õigusen, mes Sinno mele perra om. Amen!

Rigewãggewãne Jummal heitko armo meije pãle nink andko meile kif meije pattu andis! Temma andko meile jõudo nink kiinitago meid, omma Pũhha Waimo lãbbi, figen hããn, nink faatko meid omma iggawetse rigi sisse, Jesuse Kristuse, meije Jõsanda lãbbi! Amen!

(Kun foggodusse, effierralikkult mãloggodusse, wannust Jumjala=orjuse=ramatist pattu-tunnistussi õmma harrinu, nink fõudwa neid ka eddesipãide pruki, fããl wõip neile neide priulmiste fedda=ennãmbaste lubbada, konna nemma neid no-rest põlwest õmmawa pãhã opnu.)

L i s s a B.

P a u l t a w à a l t r i = p a t w u s e.

I. Pũhhapãiwil.

1. Rigewãggewãne, iggawãne Jummal, ke jummalawallatut ollemist wihkat, — meije palleme Sinno: Wõtta omma Pũhha Waimo lãbbi meid meije nõrkusen armolikkult arwitada, et meije, Sinno armo lãbbi, latselikko fõnnakuumissiga Sinno kãssun kãume nink pũhhaussen ja õigusen eggal ajal Sinno orjame, Sinno armsa Poja, Jesuse Kristuse, meije Jõsanda lãbbi.

2. Jõsand, figewãggewãne Jummal, kelle kãest kif hã ja tãrwelikko ande meile mahatullewa, — meije palleme

Sinno: Wötta omma Pühha Waimo läbbi omma Poja, Jesuse Kristuse ellawat tundmist meije sōamette istotada, et meije öigen ussun otsani kindmas jame nink önsas same, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jēfanda läbbi.

3. Jēfand, figewāggewānne Jummal, ke Sinna waiste puhkamist ja kurblikko sōamide ihkamist ärra ei pölle, — wötta meije pakwust wašta nink kule meid, et kif kiufatusse kurja pole meije män tühjas läwa, nink meije Sinno ossaus-sen kindmas jame, Sinno tenname ja Sinno eggal ajal kit-tame, Jesuse Kristuse, meije Jēfanda läbbi.

4. Rigewāggewānne, iggawānne Jummal, ke omma Pühha Waimo läbbi kif ristirahwa koggodust puhhendat ja wallitset, — kule meije pakwust, nink anna meile armolik-kult, et ta kife ommatsidega puhtan ussun, Sinno armo läbbi, Sinno orjas, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jēfanda läbbi.

5. Rigewāggewānne Jummal! Meije palleme Sinno: anna omma ristirahwale omma Waino, nink jummalikko tarkust, et Sinno sōnna meije sean ellas ja kaswas, fige rō-ömfa melega faas kulutedus nink Sinno pühha kristlik kog-godus se läbbi parrandetus, ni et meije heljumata ussuga Sinno orjame nink Sinno nimme tunnistamissen otsani kind-mas jame, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jē-fanda läbbi.

6. Jēfand Jummal, taiwane Jēsa! Meije tenname Sinno, et Sinna meid jalle omma pühha sōnna läbbi ol-let walgustanu, rōmustanu ja kiinitanu. Urwita meid niüd ka fedda sōnna ussutawalt hoita nink temma sugu om-man ellun näütada, et meije iggawetses ellus ikkes walmim-bas, nink siin ja faäl önsas same, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jēfanda perrast.

7. Jēfand Jummal, taiwane Jēsa, kelle käest meije ikkes allati figesuggust hääd rikkalikult same, nink kellelt meije eggapain fige kurja eest armolikult hoiyetus jame, — meije palleme Sinno: anna meile omma Waimo läbbi, kif fedda öigen ussun tutta, ni et meije Sinno Sinno helduse ja

hallestusse eest siin ja faäl iggawes tername ja kittame, Sinno armsa Poja, Jesuse Kristuse, meije Jssanda läbbi.

8. Rigewäggewänne, hallestaja Jummal! Meije palleme Sinno: anna meile eggal ajal armolikkult omma Waimo, möttelda ja tetta, mes öige om, ni et meije, kea ilma Sinnota ei wöi olla, Sinno jummalikko tahtnisseperra wöttasse ellada, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jssanda läbbi.

9. Rigewäggewänne, iggawänne Jummal, ke Sinna kike abbimees nink kaitjsja ollet, kes Sinno päle lootwa, ilma kelle arnota keake middagi ei köhta, ei ka Sinno ette ei kälba, — lasse meile omma hallestust rikkalikkult sada, ni et meije Sinno pühha jubhatamisse läbbi mötleme, mes öige om, nink Sinno abbiga fedda ka ärrataüdame, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jssanda perrast.

10. Armolinne Jummal ja Jssa, ke Sinna neile, kes Sinno armastawa, fik haäd ollet towotanur, — oh kälba omma arno meije soamette, et meije Sinno ülle kige nink omma lähhembat kui essi henda armastame, nink nida, ussu läbbi, towostedu arnoandist ossalikkus fame, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jssanda läbbi.

11. Rigewäggewänne, iggawänne Jummal, ke Sinna kurblikkuiide römustus nink nötku jõud ollet, — lasse omma armolikko palge ette tulla neide pakwet, kes murren nink kiusatussen Sinno pole puhkawa, et eggauts Sinno abbi näes nink Sinno liggiollemist häddan tunnes, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jssanda läbbi.

12. Jssand Jummal, taiwane Jssa! Meije waise patatse palleme Sinno omma soame pöhjast: Sinna tahhas meile meije pattu andisanda, nink meile omma Pühha Waimo lähhatada, et meije omma patlikko eklo ja ollemist parrandame, kigest soamest Sinno pole umbrefäname nink iggawes önsas fame, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jssanda läbbi.

13. Jssand Jummal, taiwane Jssa, ke pühha ussujulgust, haäd nõuwo nink öigid tekku sadat, — anna omma

orjile fedda rahho, mes ilm ei wõi anda, et meije sõame Sinno käske pole hoijassee nink meije Sinno kaitsemisse al waiklikkult ja wainlaste wasta kaitsetu wõissee ellada, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jssanda läbbi.

14. Rigewäggewanne Jssand Jummal! Anna meile biget töttelikko usku, nink kaswata tedda päiw päiwast meije sissen. Anna meile ka armastust ja lotust, et meije Sinno nink omma lähembat Sinno hä mele perra orjasse, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jssanda läbbi.

15. Jssand Jummal, taiwane Jssa, ke tijat, et meije ni mitman ja suren häddan ilmkiusamata ei wõi jada, — oh lähhata meile nõrgule julgust nink jõudo, et meije jätmata walwame nink palleme, kurjal päiwal wastafaisame, kii häste ärratakkitame, faisma jame nink kii meije õnsuse keelmissi Sinno abbiga ärrawarame, Jesuse Kristuse, meije Önnisteggija perrast.

16. Jssand, meije Jummal, kelle önnistamist figen waja om, nink ke ni hämelega kiki önnistat, kes Sinno päle lootwa, — meije palleme Sinno, et Sinna tahhas ka meijega olla, nink figele, mes meije Sinno nimmele allustame nink lõppetame, armolikko figgidust heldeste anda, ent meid ka kõblikkus tetta, figin häin teun, Sinno tahtmist teggema, nink meije sissen fata, mes Sinno mele perrast om, Jesuse Kristuse, meije Jssanda läbbi.

17. Rigewäggewanne, hallestaja Jummal ja Jssa! Meije palleme Sinno kigest sõamest: oh wõtta neid, kes töttelikust ussust omma ärratagganu nink esstusse sisse omma hukkutedu, isfalikkult koddootsi nink neid jalle neide esstusse tundmisselle fata, et nemma römo ja melehääd Sinno iggawetsest töttest faasse, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jssanda läbbi.

18. Rigewäggewanne, iggawenne Jummal, ke Sinna meid omma Poja, Jesuse Kristuse läbbi ollet käsnu, et meije ommi wainlassi peame armastama, — meije palleme Sinno sõamest: Sinna tahhas kike meije wainlaste päle armolikult kaeda, neile töttelikko kahhitsemist neide pattu perrast, nink, ni kui meilegi, ütte usklikko, sõbralikko

ja kokkofundlikko sõand anda, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meie Jõsanda läbbi.

2. Laultawà altri-patwuse, pühhil.

Kristuse tullemisse pühhil.

19. Rigewäggewänne Jummal, armas taiwane Jõsa! Meije palleme Sinno: ärrata meid ülles, et meije walni ollesse, kui Sinno Poig tulley, Tedda römoga wastawõtma nink Sinno puhta sõamega orjama, fefamma Sinno armsa Poja, Jesuse Kristuse, meie Jõsanda läbbi.

üts tõine.

20. Jõsand Jummal, taiwane Jõsa! Meije tenname Sinno figest sõamest, et Sinna meile waise pattatsile römustusses omma Poiga, Jesust Kristust, ollet lähhätanu, et Lemma kui Runningas ja Dnisteggija omma rahwast pattust pididi lunnastama nink kurrati wõimusest ja iggawetsest huffatussest ärrapästma. Meije palleme Sinno: Sinna tahhas meid omma Pühha Waimo läbbi nida walguštada ja wallitseda, et meije Tedda kui omma Runningat ja Dnisteggijat tötteste ärratunneme, ussutawalt Lemma pole hoijame, Lemma maddalussest henda ei pahhanda, enge kindman lotusen Lemma päle iggawes õnsas fame, fefamma Sinno Poja, Jesuse Kristuse, meie Jõsanda läbbi.

Kristuse sündimisse pühhil.

21. Rigewäggewänne, iggawenne Jummal, armas taiwane Jõsa! Meije tenname Sinno sõamest, et Sinna omma ainustsündinu Poiga ilma fisse ollet lähhätanu, et meije Lemma läbbi peame ellama; nink palleme Sinno: Walgušta meid omma Pühha Waimoga, et meije färást armo tennolikkult tunneme nink festsammasst figen kiusatussen römustame, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meie Jõsanda läbbi.

úts töine.

22. Rigewággewánné, iggawenne Jümmal, fe Sinna omma ainustsündinu Poiga meije lihast ja werrest ollet lastnu ossalikkus fäda, et meije Lemma lábbi Sinno lastis faasse pühhendetus, — awwita, et Lemma innemisses-fáminne nink sündiminne ikkes meije sòame rööm olles, nink et meije kui wastse innemisse puhta sòamega Sinno orjasse, Jesuse Kristuse, meije Jssanda lábbi.

Wastse ajastaja pühhal.

23. Rigewággewánné, iggawenne Jümmal, kellest kif há andè mahatullewa, — meije tenname Sinno fige Sinno háteggemisse eest, mes Sinna meile minnewal ajastajal waimolikkult ja ihholikkult ollet náutnu, nink palleme Sinno hallestust: Sinna tahhas meile nüüd jälle útte õanelikko ja rõmolikko ajastaiga anda, meid fige õanetusse ja hádda eest armolikkult hoita nink omma jummalikko õanistamissegaga táuta, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jssanda lábbi.

Kolme kunninga pühhal.

24. Hallestaja Jümmal nink Jssa! Meije tenname Sinno sòamest, et Sinna meid pimmedussfest omma armsa Poja, Jesuse Kristuse tundmissele ollet kutsnu, nink palleme Sinno: wallitse meid omma Pühha Waimoga, et meije töisitsen ussun eggapäiw ennám ja ennám kaswasse, Sinno káskén pühhalikkult ja laitmata káússe nink wimate Sinno usklikkuidéga iggawest õnsust perrandasse, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jssanda lábbi.

Paasto-ajal.

25. Hallestaja, iggawenne Jümmal, fe Sinna omma aino Poja pále ei olle armo heitnu, enge ollet Tedda meije kife eest árraandnu, et Lemma ristipü kúllen meije pattu pididi kandma, — anna meile, et meije sòamè fenfinnatsen ussun eal árra ei heidi, ei ka peljun lotust ei kaota, fesamma Sinno Poja, Jesuse Kristuse, meije Jssanda lábbi.

Üts töine.

26. Jõsand Jummal, fige hallestusse Jõsa! Meije palleme Sinno: Sinna tahhas armolikkult omma waise karja päle kaeda, kelle perrast Sinno armas Poig henda pattatside kätte om ärraandnu nink ristifurma, täüs tikko, om kannatamu. Uana meile ka armo, et meije Sinno Poja eenkojo perra fik omma risti kannatalikko melega kanname, et Sinna eggal ajal meist faas aawustedus, fefamma Sinno Poja, Jesuse Kristuse, meije Jõsanda läbbi.

Üts kolmas.

27. Kigewäggewanne, iggawenne Jummal, ke Sinna ommal Pojal risti pina ollet lastnu kannatada, et Sinna meid wainlasse wöimusest ärrapästas, — anna meile, Sinno armsa Poja mörro kannatusse mälletust omman sõamen nida pühhendada, et meije fe läbbi pattu andisandmist nink ärralunnastamist iggawetsest furmast faasse, fefamma Sinno armsa Poja, Jesuse Kristuse, meije Jõsanda läbbi.

Maria kulutamisse päiwal.

28. Jõsand Jummal, taiwane Jõsa! Meije tenname Sinno Sinno ärrautlemata armo eest, minkga Sinna meije pattu perrast omma Poiga ollet lastnu innemisses fäda, — meije palleme Sinno: wötta meije sõamid omma Pühha Waimo läbbi walgustada, et meije Lemma innemisses=famissest nink Lemma kannatamissest ja koolmissesst henda trööstine, Tedda ommas Jõsandas ja iggawetsest Runningas wastawöttame, nink Lemma läbbi õnsas fäme, fefamma Sinno Poja, Jesuse Kristuse, meije Jõsanda läbbi.

Sured neljapäiwal.

29. Hallestaja Snnisteggija, ke Sinna pühha öddango=sõomaiga ommas mälletusses nink meije õnnistusses ollet fäadnu, — anna meile Sinno ihho nink werre Sakramenti nida piddada, et meije ikkes kindmambaste Sinno noga faasse ühhendetus, nink Sinno ärralunnastamist henne fissen eggapäiw tunnessse fuggulikko ollewat, ke

Sinna, Jéssa nink Pühha Waimoga, ellat ja wallitset iggawest iggawetses ajas.

Surel redil.

30. Jéssand, Jesus Kristus, Sinna Rigeförgemba Poig, Sinnule ofgo iggawes tenno, et Sinna meije Lun-nastajas nink Dnisteggijas ollet fānu. Uwwita, et meije, Sinno libbeda ristipomisse lábbi iggawetsesest fur-mast árralunnastedu nink Sinno árrawalletu werre lábbi pattust puhhastedu, taiwalikko römo iggawes faasse mait-fa, ke Sinna, Jéssa nink Pühha-Waimoga, ellat ja wal-litset iggawetses ajas.

Kristuse üllestössemisse pühhil.

31. Rigewággewāne, iggawenne Juūmal, ke Sinna omma Poja furma lábbi meid pattust ollet árralun-nastanu, furmalt wákke árrawötnu, nink Temma ülles-tössemisse lábbi waggauft nink iggawest ello jalle tōnu, et meije, kurrati wöimusest árralunnastedu, Sinno rigin el-lasse, — anna, et meije fedda figest söamest ussume nink fenfinnatsen ussun Sinno eggal ajal kittame ja tenname, fesamma Sinno armsa Poja, Jesuse Kristuse, meije Jéssanda lábbi.

Uts töine.

32. Meije tenname Sinno, Jéssand Juūmal, tai-wane Jéssa, et Sinna omma Poiga meije pattu perrast ollet árraandnu nink Tedda meije öigesfāmisse perrast jalle üllesárratanu; nink palleme Sinno: Sinna tahhas omma Pühha Waimo meile armust anda, Temma lábbi meid wallitseta ja fata, öigen töttelikkun ussun meid hoita, nink wimate perran fedda ello meid iggawetses ellus ülles-árratada! fesamma Sinno Poja, Jesuse Kristuse, meije Jéssanda lábbi.

Uts kolmas.

33. Rigewággewāne, iggawenne Juūmal, ke Sin-na omma Poja furma lábbi meile pattu ja furma árra-wáárdmist ollet andnu, nink Temma üllestössemisse lábbi ello ja hukkaminnemata ollemist walge ette ollet tōnu, et meije Sinno rigin iggawetsen öigusen, waggauften ja öñ-

susen Sinno een iggawes ellasse, — anna, et meije sen-
finnatsfen ussun otsani kindma olleme, Jesuse Kristuse,
Sinno Poja, meije Jssanda läbbi.

Kristuse taiwaminnemisse pühhal.

34. Jssand Jummal, taiwane Jssa! Meije palleme
Sinno: Anna, et meije omma mele nink möttega taiwan
ellame, sedda, mes taiwalik om, ottime, nink waimun
taiwalikko meelt peame, ni et meije fest lotusest wöime
rõmustada, et Lemma, Sinno ainussündinu Poig, meije
Danisteggija, Jesus Kristus, ke taiwate om ülleslännu,
meid, kui Lemma jätke saap tullesma, henne mannu, om-
mà taiwariki ülleswõttas. Kule meid, Jesuse Kristuse,
omma Poja perrast.

Surwiste-pühhil.

35. Jssand Jummal, armas taiwane Jssa, ke Sin-
na omme uskijide sõamid omma Pühha Waimo läbbi ol-
let walgustanu nink oppetanu, — anna meile, et ka
meije sesamma Waimo läbbi Sinno ollemisse nink taht-
misse õiget mõistmist saasse nink figel ajal Lemma kosto-
tamissest nink Lemma wäest rõmustasse, Jesuse Kristuse,
meije Jssanda läbbi.

Üts tõine.

36. Jssand Jesus Kristus, figewäggewa Jummal
Poig! Meije palleme Sinno: Sinna tahhas omma
sõnna läbbi omma Pühha Waimo meije sõamette anda,
et sesamma meid wallitses nink sadas Sinno tahtmisse
perra, meid figesuggutsen kiusatussen ja õnnetussen rõmus-
tas, fige esstusse wasta Sinno tõtten juhhatas ja hoijas,
et meije ussun kindmalt faisame, armastussen nink häin
teun kaswame, nink kindma lotuse läbbi Sinno ärra-
orjatu ja kingitu armo päle iggawes õnsas sãme, — ke
Sinna, Jssa nink Pühha-Waimoga, wallitset igga-
wetses ajas.

Kolmainusse pühhal.

37. Kigewäggewãne Jummal, taiwane Jssa, ke
Sinna koggonã itma ollet lõnu nink meid innemissi omma

palge perra ollet tennu; Sinna, Jummalä Poig, ke meije hääs ollet innemisses fanu, nink meije pattu ristti kullen ollet ohwritsenu; Sinna, Pühha Waim, ke meid, armooppuse läbbi, ussu pole ollet saatnu nink pühhendanu, — meije palleme Sinno, ainus, iggawenne nink figewäggewänre Jummal! hoija meid omma nimme töttelikkun tundmiffen nink öigen ussun meije ello otsani, nink te meid omma armo läbbi iggawes önsas, ke Sinna ellat ja wallitset iggawetses ajas.

Jani-päiwal.

38. Meije tenname Sinno, Jssand Jummal, taiwane Jssa, et Sinna Ristjat Jani omma Poja eenkäujas ollet lähhätanu, nink temmal Sestfammast, kui Jummalä wonast, lastnu tunnistust anda. Anna, et meije feddasinnast tunnistust ussume, Jesuse Kristuse päle omma lotust panneme, nink Ledda omma elloaig pühhaussen ja öigusen orjame, fesamma Sinno Poja, meije Jssanda läbbi.

lits töine.

39. Tenno ja kittus olgo Sinnule, taiwane Jssa, et Sinna omma Poja önsalikko tullemissele, felt Sinnust omma armo-oppusele ärrawallitsedu hõikajalt, teed ollet lastnu walmistada. Oh lasse felle mannitseja hälel länest fige rahwa söamette tükki, et Sinno Poja walguš mäitma walguštas, nink fik kele tunnistasse, et Jesus Kristus Jssand om, Jummalä fe Jssa auruš.

Palwepühhal.

40. Jssand Jummal, taiwane Jssa, kettel ei olle mitte hämeel pattatside furmast ei ka huffatussest, enge tahhat, et nemma peawa umbrekäändma ja ellama, — meije palleme Sinno söamest: Sinna tahhas meije feniajatse pattu ärratenitu nuhtlusi armolikkult ärrakäända, nink meile meije ello parrandamisse tarwis heldeste omma hallestust näütada, omma armsa Poja, Jesuse Kristuse, meije Jssanda perrast.

Nigi nink Keisri maja pühhil.

41. Hallestaja taiwane Jäsa, kelle käen kike innemiste wõimus nink õiguse ja fäduse mä pääl omma, — meije palleme Sinno: kae armolikkult omma fullase, meije Keisri nink temma koggona maja päle, et temma sedda ammetit, mes Sinna temma hoolde ollet andnu, Sinno tahtnusse perra wõis piddada; walgusta tedda ja hoija tedda omma pühha jummalikko sõnna man; anna temmale tarkust nink mõistust, ütte jummalapelglikko ja sõnnawõtlikko sõand nink õnnelikko, rahholikko wallitsust; pikkenda, o meije õnnistusse Jummal, temma päiwi, et meije temma kaitsemisse al, waiklikkun laitmata ellun Sinno jummalikko armo rikkust õigen ussun ärratunnesse, nink Sinno, kike issandide Jäsandat, pühhaussen ja õigusen orjasse, meije Jäsanda, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja läbbi.

üts tõine.

42. Jäsand Jummal, taiwane Jäsa! Meije tenname Sinno, et Sinna henda seni omma woijetu mehhe ja temma kõrge keiserlikko maja wasta ni heldeste ollet näütnu. Meije palleme Sinno: lasse ommal heldusel eddespäide fellefamma ülle armolikkult wallitseda, nink anna, et meije temma kaitsemisse al waiklikko nink wagga ello wõime piddada kigen Jummalapeljusen nink aususen. Kule meid Jesuse Kristuse perrast.

Kirriko=ussu parrandamisse pühhal.

43. Meije tenname Sinno, Jäsand Jummal, taiwane Jäsa, et Sinna meile omma pühha armo=oppust ollet andnu, nink palleme Sinno märato hallestust: Sinna tahhas meije sean omma sõnna selget walgust armolikkult allale hoita, nink omma Pühha Waimo läbbi meije sõamid juhhatada ja fata, et meije eal temmast ärra ei tagane, enge festsamast kinnipeame, nink wimate se läbbi õnnsas fäme, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jäsanda läbbi.

Kirriko nimme-päiwal.

44. Jssand Juimmal, taiwane Jssa, ke Sinna meile felle Sinno pühha templi pühendamisse-päiwa jälle ollet nätta andnu, meid felle fisse kutsut, Sinno sõnna kuulma nink pühhi sakramente felle altri een piddama, — kule omma rahwa patwust, nink anna, et fik, kes sija kotta henda ussu-melega kokko koggurwa, Sinno walguse nink römustusse õnnistust faasse nink wäggewalt tunnessa, Jesuse Kristuse, Sinno Poja perrast.

Pöino = pühhal.

45. Jssand, meije Juimmal ja Jssa! Ürratedu, röömsa sõamega kittame Sinno felle õnnistusse eest, minniga Sinna ka sel ajastajal meije pöino ollet ehhitanu! Kife filma odiwa Sinno, Rigewäggewanne ja Armolinne! nink Sinna arwasit omma heldet kät ülles ja täütsit fik, mes ellap, hämelega. Anna meile, o Jssand! tenno-likko sõand, mes Sinno häteggemist eal ei unnetä, enge ikkes walnis om, Sinno rohkest andist pudulissile jaggama, waisile leiba murdma, allatsid katma nink ikjäd trööstina, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jssanda perrast.

Koolnuide mäletusse-pühhal.

46. Hallestaja, iggawenne Juimmal, ke tahhat, et meije Kristusega peame kannatama ja koolma, enne kui meije Lemmaga aawustustè fäme tõstetus, — anna armust, et meije henda eggal ajal Sinno tahtmisse akla heidame, töttelikun ussun otsani kindma olleme, nink ka tullewatsest üllestõffemissest ja aawustussest henda trööstime nink römustame, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jssanda läbbi.

3. Esierralikko laultawa patwuse.

Enne ristmist.

47. O Jssand, hallestaja Juimmal, ke Sinna meile omma armsat Poiga, Jesust Kristust, armust ollet and-

nu, Lemma lãbbi jãllesũndinisse wihtmist pũhhan rist-
missen ollet sããdnu, nink fe lãbbi meid pattust ollet puh-
hastanu ja omma rigi ossaustẽ wastawõtnu, — meije
palleme Sinno sõamest: Sinna tahhas meid omma
Pũhha Waimoga armolikkult wallitseda, et meije fedda
fiurt hããdteggõ õigede tunnessõ, pũhhalikko, puhta ello-
ga ussun Sinno orjasse nink henda ommast ristmissõst
ikkes tõõstisõ nink rõmustasõ, fesamma Sinno Poja,
Jesuse Kristuse, meije Jõsanda lãbbi.

Perrast pũhha õddango = sõõmaiga.

48. Jõsand, meije Dnisteggija, fe Sinna meije
henge ni rikkalikkult ollet sõõtnu nink jootnu, — meije
palleme Sinno: Anna, et meije Sinno sõamest õigede
armastame, Sinno sisse tõttelikkult õssume nink Sinno
pũhha tahtmissõ perra ellame. Walmista meile ka wi-
mate õtte õnsat otõa, et meije Sinnoga iggawes ellasse
nink Sinno mannu jããssõ, fe Sinna, Jõsa nink Pũhha
Waimoga, wallitsõ iggawetsõs ajas.

Õts tõine.

49. Jõsand, figewãggewãne Juõmal, fe Sinna
meid ollet lassnu pũhast sakramentist ossalikkus sãda, —
meije palleme Sinno, et Sinna meile ka tahhas, Henne
nink kike pũhhide ja õrrawallituidõega, ommast iggawet-
sõst aawustussõst lassõ ossa sãda; meije Jõsanda, Jesuse
Kristuse, Sinno Poja lãbbi, fe Sinno nink Pũhha
Waimoga wallitsõ iggawetsõs ajas.

Õts Kolmas.

50. Meije tenname Sinno, figewãggewãne, igga-
wenne Jõsa, et Sinna fedda pũhha õddango = sõõmaiga
omma Poja, Jesuse Kristuse lãbbi meile õanistussõs ol-
let sããdnu, nink palleme Sinno: Sinna tahhas meile
õõmma armo anda, fedda nida piddada, et meije oppisõ
mõtlema, mes Sinna meije perrast ollet tennu, fe-
samma Sinno Poja, Jesuse Kristuse, meije Jõsanda
lãbbi.

Kirkooppetajide eest.

51. Jssand, Rigewâggewânne, helde Jummal ja Jssafa, ke ollet kâsknu, et meije ussutawa tõteggijide perrast Sinno põimo fîsse peame pallema, — meije palleme Sinno: Sinna tahhas meile, omma ülliüldlikko halletusse lâbbi, omma jummalikko sõnna õigid fullasid lâhhâ-tada, nink neile omma õnsalikko sõnna sõamette ja fuho panda, et nemma Sinno kâsku ussutawalt tallitawa, Sinno sõnna eggal ajal puhtaste nink selgeste oppetawa, ni et meije, se lâbbi mannitsedu, oppetedu, rômusedu ja kiinitedu, tème, meß Sinno. mele perrast nink meile õnsalik om, meije Jssanda, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja lâbbi.

Perran sõa-wõitmist.

52. Meije kittame nink tenname Sinno, Jssand! Jssand! Rigewâggewânne! et Sinna meile meije wainlaste ülle wõinust ollet andnu. Sinno perralt, o Jummal! om riik, nink Sinno perralt om wâggi. Meije rômustame ja hõiskame, et Sinna, o Jssand, tarkuse nink õigusega omma rahwast wallitsset. Sinna ollet meije jõud, meije kiiniliin nink kindma lotus; Sinno, omma Jummalala päle, lodame, nink palleme Sinno: Sinna tahhas meile ka eddesipâide armolik olla, meid õnnistada nink ommal palgel laske paista neile, kes Sinno pelgawa, Jesuse Kristuse, omma armsa Poja perrast.

Rahho perrast.

53. Rigewâggewânne, iggawenne Jummal, Sinna auwo Runningas nink taiwa ja mâ Jssand, kelle Waimo lâbbi fik assjâ sõawa wallitssedus, kelle holepiddamisse lâbbi fik assjâ sõawa sõetus, felt fik üttaus nink rahho meile tullep, — meije palleme Sinno: Sinna tahhas meile meije pattu andisanda nink meid omma jummalikko rahhoga armolikkult õnnistada, et meije Sinno peljusen Sinno orjasse, nink Sinna eggal ajal meist saas kittetus, ke Sinna Pojaga nink Pühha-Waimoga wallitsset iggawetses ajas.

Perran rahho = teggemist.

54. Jõsand Juümal, taiwane Jõsa! Meije tenna-me Sinno sõamest, et Sinna omma rahwale suurt õnnistust ollet andnu nink meid meije wainlassist wägge-walt ollet ärrapästnu. Meije palleme Sinno: Anna meile omma Waimo läbbi fedda õigen ussun ärratutta, et meije Sinno immetaolikko abbi eal ei unmeta, enge Sinno Sinno hallestusse eest fiin nink faäl iggawes tenname ja kittame, Jesuse Kristuse, Sinno Poja, meije Jõsanda läbbi.

Hä ilma perrast.

55. Jõsand, figewäggewanne Juümal, ke Sinna kif, mes om, wallitset ja toidat, nink ilma kelle armota middage ei wõi sündida, — anna meile, omma lastile, wiljalikko nink figgilikko ilma, et meije mä, Sinno õnnistamisse läbbi, wiljaga saas täüdetus, nink et meije Sinno figen Sinno häteggemissen tunnessse ja kittasse, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jõsanda perrast.

Tenno suggulikko ilma eest.

56. Jõsand Juümal, taiwane Jõsa! Meije ütleme Sinnule sõamest kittust nink tenno, et Sinna meije pawet armoga ollet kuulnu nink meid wiljalikko nink figgilikko ilmaga ollet rõmustanu. Meije palleme Sinno: Sinna tahhas meile ka eddesipäide issalikkust heldusest suggulikko aigu anda, meid puduse eest armolikkult hoita, nink meid figesuggutse häga heldeste õnnistada, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jõsanda läbbi.

Hä pöino perrast.

57. Jõsand Juümal, taiwane Jõsa, ke kif üllespeat nink wallitset, figile armolik ollet, nink kife õimme loodasju päle hallestat, eggapäiw õmma heldet kät üllesawwat, nink kif, mes ellap, hämelega sõnus teet, — meije palleme Sinno, et Sinna henda ka meile tunnistamata es jättas, enge meile wihma, päiwa-paistust nink wiljalikko aigu annas, nink meile pöino armolikkult

hoijas, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jssanda perrast.

Üllüüldse willitsusse päiwil.

58. Jssand, meije Jummal nink Jssa! Põhjatummast häddast tännitame Sinno pole! Kule meije häält, panne oñme kõrwuga meije ihkajat pallemist tähhele, nink olle meile armolik fen häddan, mes meije päle om tulnu. Jssand! kui Sinna tahhat pattu arwada, kes wõip füs faisma jada! Meije lodame Sinno päle; Sinno man om armo, nink paljo ärralunnastamist om Sinno man. Olle meile füs armolik nink kána armust meije päält ärra fedda willitsust, minkga Sinna oñma rahwast ollet koddootsnu, et ne, kes nüüd filmaweega külwawa, römoga saasse põimada. Kule meid Jesuse Kristuse perrast!

Perran färatse willitsusse ärrakäändmist.

59. Meije tenname Sinno, Jssand, figest fõamest, nink juttustame kif Sinno immetekku; meije römustame ja olleme röömsa Sinno sissen, nink kittame Sinno nimme, Kigeförgemb! Sinna ollet meije ihkawat pallemist kuulnu nink meid fest häddast ärrapästnu, mink ärrakäändmisse perrast meije Sinno pakšime. Sinna pannet ütte koormat meije päle, ent Sinna arwitat meid ka. Sinna ollet üts Jssa, ke arwitat, ja üts Jssand, ke surmast ärrapästap. Seperrast tahhame Sinno nimmele kittust laulda iggawes nink Sinnule ommi towotussi tasuda. Se tarwis kiinnita meid Jesuse Kristuse, omma armsa Poja, meije Jssanda läbbi.

Matmisse man.

60. Hallestaja, iggawenne Jummal, ke Sinna, omma Poja, Jesuse Kristuse läbbi, meije hauda üttes henguse-assemes ollet lastnu pühhendada, — meije pakleme Sinno: Alana meile armust, et meije omma ello-otsa päle faggede ja tullulikkult mõtlesse, tõttelikko pattustkäändmisse läbbi felle kadduwa ollemissele eggapäiw ärrakolesse nink wiimsel päiwal iggawetšes ellus ülestõssesse,

Sinno armsa Poja, Jesuse Kristuse, meije Jssanda läbbi.

Utte wastse firriko önnistamisse man.

61. Rige helduse ja hallestusse Jummal nink Jssa, ke Sinna meile omma önsasteggewat föna, Jesuse Kristuse, omma armsa Poja läbbi ollet awwaldanu, — meije palleme Sinno: Pühenda Sinna effi Hennele fedda paika, kos Sinno nimme auw ellap. Lähhäta ikkes omma winamäkkä ussutawid teolissi, ke Sinno pühä abbiga foggodust ussutundmisselle ärratasse, et ka sen paigan mitma perrantullewa rahwa-pöhweni Sinno nimmi faas pühhendetus nink Sinno riik kaswatedus, Jesuse Kristuse, Sinno armsa Poja, meije Jssanda läbbi.

Utte wastse mattuse ristmisse man.

62. Iggawenne Jummal, ke Sinna innemissi lasset foolda, nink ütlet: „Tulge jälle, innemisse-latsse!“ — anna meile omma armust, et meije ussun kindma faasse löitus nink ütškörd umbreistotedus Sinno armsa Poja, Jesuse Kristuse, meije Jssanda iggawestè riki.

L i s s a C.

Pakwuse.

I. Ülliöldne firriko-pakwus.

Rigewäggewanne, hallestaja Jummal nink meije Jssanda Jesuse Kristuse Jssa! Meije tenname Sinno söamest, ni kui rige ülliöldlikko helduse eest, mes Sinna meile ilinjätmata näutat, nida ka essierralikkult felle armo eest, et Sinna meile omma önsasteggewa armo-oppuse walgust seni ajani ollet allale hoitnu, nink meid ka felfinnatsel meije üttelisse pakwuse tunnil temma wäega ollet kostotanu. Meije palleme Sinno: Kaitsa nink önnista omma armsa Poja, Jesuse Kristuse riki ka eddesipäide

armolikkult. Ürra wötta Temma pühha sõna, pühhi sakramentega, meist mitte ärra, enge hoija sedda puh-tas, nink laota tedda ikkes ennamb laijembale, omma pühha nimme perrast. Lähhata omma kirrikule ussuta-wid armo=oppuse kulutajid, nink walgusta neid omma Pühha Waimoga, et nemma Sinno jummalikkun tötten üttemelelikkus nink kindmas jäässe puhtan oppusen, di-gen ussun nink kristlikkun ellokäügin omma koggodussile eenkäüjis ollesse nink paljo õnnistust sadasse iggawetses ellus. Ja, õnnista omma sõna meije kike sõamin, nink tē tedda wāggewas, meije usku kinnitama, meije armas-tust kaswatama, meije lotust üllewan hoitma, esijid tōtte tē päle saatma, pattustkäändmata pattatsid umbre-käändma nink pelglikkuid trōbstma, et nemma kiusatussen es saas ärrawāretus, enge wōdimust saasse. Wallitse ka kik ilmlikku Würste nink üllembid omma Waimoga, et nemma üttemelelikko sõamega Sinno taiwalikko tōtte wäljalaotamist Sinno sõna perra eddesisadasse. Essier-ralikkult ehita kui kroniga omma woijetu mihe, meije Keisri=Herra (Nikolai Pawlowitschi) pääd õane nink õnnistussēga, nink kalda temma päle omme andide rohket rikkust wälja. Anna temmale sedda jōu-do, mes temmale temma kõrge ammeti tallitamisses tarwis om; kōna temmast eggāutte õnnētust armolik-kult ärra nink lasse temma õnsalikko nõuwo Sinno au-wus nink temma allambide tōisitses õnnistusses kōrda-minna. ~~Õnnista temma abbikōsa, sedda Keisri-Prawat, Aleksandra Weodorowna, Zesarewit-schi, Suurtwürsti nink aujārje perrandajat, Aleksander Nikolajewitsch~~ kik Surewürste nink Surewürsti=Preilid nida kui kiki, ke temma Keis-ri=maja suggulasse nink ommatse omma. Lāüda kik temma teendrid armo nink tarkusēga, et nemma omma ammetit Sinno jummalikko tahtmissē perra peasse. Kaitsa sõawākke mā nink merre pāäl nink kiik rigi rahwast om-ma pühha nimme auwus nink meije kike õnnistusses. *)

*) Sija palka wōip neid essierralikku seni prugitu eenpalwid pan-na, nida kui om kirriko perriswānambide nink muide eest.

Hoija fik fristlikku maja-nink perre-wannambid, nink juh-hata neide sõamid, et nemma ausalikkult kääsße Sinnule figes melehääs, nink omni lasti karristamissen ja man-nitsemissen fige hä pole kaswatasse. Heida armo, hal-lestaja Juümal, kike õnnetuide, perratuide, többiste nink jõwetuide päle; olle lāske nink waistelaste holekandja; wõtta ka kiki neid omma kaitsemisse atla, kes Sinno pühha nimme nink tötte perrast perrankiusamist kanna-tawa. Rõmusta neid, o trõbstimisse Juümal, neide willitsussen, et nemma fedda kui Sinno issalikko taht-misse säädmist wastawõttasse, nink, kui ristiinnemisse, kannatalikko melega Sinno armolikko abbi nink ärrapäst-mist odasse. Hoija meid armolikkult rahwa mässemisse, rija nink tülli, sõa nink werre-ärrawallamisse, katso nink kalli aja, ja fige ihho nink henge hädda eest, nink anna meile õigel ajal, mes meile õnsalik nink tarwilik om. Ärrata meid eggapäiw, et meije fedda armoaiga, mes Sinna meile heldeste annat, holega prugime, henda sõa-mest Sinno pole kåname, fristlikkult ellame, ussu hääd taplust tapleme nink winate rahhoga festsinnatfest ellust õnsa iggawesse aja fisse ärralame. Sedda fik, mes meije allandlikkult Sinno käest palleme, wõtta Sinna meile armust anda, Jesuse Kristuse, omma armsa Poja perrast, ke Sinno nink Pühha-Waimoga ellap nink wal-litsep iggawetteses ajas. Amen!

2. Üts lühhem kirrikopatus.

Jõsand Juümal, tairwane Jõsa! Meije tenname Sinno, et Sinna meile täamba jälle omma pühha ar-mooppust ollet lastnu kulutada nink meile festsamast omma armolikko nõurwo nink tahtmist meije õnsuses tutta andnu. Meije palleme Sinno allandlikkult: kae ka eddes-päide meije päle armoga, anna meile andis meije pattu, nink tē meid wastses meije mele waimun, et meije Sinno orjame pühhaussen nink õigusen, mes Sinno mele per-rast om. Hoija meije sean omma sõnna juttust nink omme pühhi sakramente õiget pruukmist allale, nink anna meile nink meije perrantullewa fuggule ussutawid karjusid nink

oppetajid. Kanna omma firriko eest figin paigun armolik-
kult hoolt nink sada temmale hoitjid figin üllembin nink wal-
litsejin. Lasse omma armo sures sada meije Keisri-Herra,
Nikolai Pawlowitschi, Temma abbikasa, Keisri-
Prawa, Aleksandra Weodorowna, Zesarewitschi,
Surenwursti nink aujárje perrandaja, Aleksandri
Nikolajewitschi, foggona keiserlikko maja nink kike
ülle, ke felle höimlase nink ommatse omma. Pikkenda neide
päiwi meile jaadwas önnistusses nink kristlikkus eenkojus.
Hoija meije Keisri le Temma wallitsusse tarwis ikkes ütte
tarka sõand, häid möttid, õnsalikko nõuwo, õiguse tekku,
kindmat julgust, wäggewat káewart, mõistlikko nink ussu-
tawa nõuandjid, sõa nink rahho ajal wáárdjid sõawáe hulke,
ussutawid teendrid nink sõnnawõtlikko allambid, et meije weel
kawwa temma kaitsemisse al ütte waiklikko, rahholikko ello
wõime piddada figen Jummalapelsusen nink aususen. On-
nista, armolinne Jummal, kristlikko abbiello=faisust, krist-
likko laste=kawatamist nink eggáutte ausalikko tallitust.
Arwita eggáutte temma háddan, nink hallesta kike pále, kes
willitsussen, waisusen, többen nink muin kiusatussin omma.
Hoija meid ütte kurja pattustkáandmata surma eest, nink wi
meid kiki wimate omma iggawestè taiwariki, Jesuse Kristuse,
meije Jõsanda lábbi. Amen!

1. Táhhendus. Kirkooppetajal om feelmata, neide pak-
wuste assemel ütte pakwust ommast páást piddada, ent ke fis-
sen ei pea eal ülliüldlikko pakwe Keisri-Herra nink temma
maja, firrikuide nink kole, waiste nink többiste eest puduma.
Esierralikko eenpakwe nink temnamisse, nida kui ka eenpakwe
neide eest, kes sel páiwal Jõsanda lawwal omma káunu ehk
lawwale tahtwa minna, sáwa perran ülliüldset firrikopakwust
pétus.

2. Táhhendus. Pakwepühhal saap firrikopakwuse asse-
mel Litanei loetus, kui foggodus sedda ei laula.

3. Táhhendus. Suril pühhil táhendap oppetaja kants-
lipakwusen essierralikult sedda asja, mes ne pühhá mälletawa.

3. Litanei.

Jõsand, Jõsand Jummal!

Hallesta!

Jesús Kristus!

Hallesta!

Jõsand, Jõsand Jummal!

Kule meid! —

Jõsand Jummal, Jõsa taiwan!

Heida armo meije päle!

Jõsand Jummal=Poig! Mäilma Danisteggija!

Heida armo meije päle!

Jõsand Jummal, Pühha=Waim!

Heida armo meije päle! —

Olle meile armolik!

Rána nuhtlust ärra, armas Jõsand Jummal!

Olle meile armolik!

Urwita meid, armas Jõsand Jummal! —

Rige pattu eest,

Rige eesitusse eest,

Rige kurja eest

Hoija meid Jõsand, Jõsand, meije Jummal! —

Katso nink kalli aja eest,

Tulle=nink wee=hädä eest,

Mahwa mäsamisse nink waino eest,

Sõa nink wainlasse wihha eest

Hoija meid, armas Jõsand Jummal! —

Kurja waimo perrankiusamisse nink kawwalusse eest,

Kurja äktilisse furma eest,

Jggawetse huffatusse eest

Hoija meid, armas Jõsand Jummal! —

Kristuse pühha sündimisse läbbi,

Temma ilmsüta ello nink ärraorjamisse läbbi,

Temma wümsse tapluse nink ristisurma läbbi,

Temma pühha üllestõffemisse nink Temma taiwaminmemisse
läbbi

Urwita meid, armas Jõsand Jummal,

Surmatunnil nink wümsel kohtopäiwal! —

Meije waise pattatse palleme:

Sinna tahhas meid kuulda, Jõsand, Jõsand, meije Jummal,

Kristuse pühha firrikut kaitfä nink wallitseda,

Ussutawid fullasid ikkes omma põimo fise lähätada,

Kristuse riki figen ilman wäljalaotada,
 Sõnnale omma Waimo wäkke anda,
 Kik omma firriko teendrid oppusen nink ellun puhta hoita,
 Kik pahhandust nink lahkumist keelda,
 Kik ärratagganuid nink esfituid jätle dige tele fata,
 Kik nõrku nink pelglikkuid kinnitada.

Kule meid, Jēsand, Jēsand, meije Jummal! —

Wõtta figile kristlikko wallitsejille rahho nink üttest anda,
 Meije Keisrit juhhatada ja tedda nink temma maja
 faitšä,

Rigile üllembile jõudo nink tarkust armust anda,
 Meije koggodusti õnnistada nink hoita,
 Abbiello-rahwale rahho nink ussutawat meelt anda,
 Kolen waggause oppust nink hääd harjotamist üllespidada!

Kule meid, Jēsand, Jēsand, meije Jummal! —

Wõtta põllo-wiljale kaswamist nink figginemist anda,
 Kik ausat ammeti-piddamist eddesifata,
 Rigile, kes häddan, abbiš töttada,
 Kik rasfejallutsid nink ilmaletõjid hoita,
 Kik többitsid kinnitada nink kostotada,
 Kik lāski nink waisidlasti faitšä nink holitseda,
 Jlnsüta wange pea ärrapāšta,
 Meije wainlassile armolikkult andisanda nink neid ümbre-
 käända,

Rigile koolwile õnsat otsa anda,
 Kife innemiste päle armo heita!

Kule meid, armas Jēsand Jummal! —

D Jesus Kristus, Jummal Poig!

Heida armo meije päle!

D Sinna, Jummal woon, ke ilma pattu kannap,

Heida armo meije päle!

D Sinna, Jummal woon, ke ilma pattu kannap,

Heida armo meije päle!

D Sinna, Jummal woon, ke ilma pattu kannap,

Ana omma rahho meile!

Jēsand, Jēsand Jummal, heida armo!

Kristus, heida armo!

Jēsand, Jēsand Jummal, heida armo! Amen!

L i s s a D.

Laulatawà altri-fönnà.

I. Puhhapáiwil.

- 1) Dypetaja: Rife filmà ootwa Sinno, Jssand!
Roor: Nink Sinna annat neile neide söki ommal ajal!
- 2) D.: Höifa Minno hädda ajal appi, ütlex Jssand,
R.: Sis tahha Minna sinno ärrapásta; nink sinna peat Minno fitma.
- 3) D.: Kui meije ellame, fis ellame Jssandalle.
R.: Kui koleme, fis koleme Jssandalle.
- 4) D.: Minna tija, et minno Lunnastaja ellap. Halléluja!
R.: Nink Temma faap minno mullast üllesárratama.
Halléluja!
- 5) D.: Meije abbi tullex Jssanda käest,
R.: Ke taiwast nink maad om tennu.
- 6) D.: Hallestaja nink armolinne om Jssand,
R.: Pikkamelega nink rikkas heldusest.
- 7) D.: Lõ meije sisse, Jummal, puhhast söand,
R.: Nink anna meile wastset kindmat waimo.
- 8) D.: Jummal tahhap, et fik innemisse peawa õnsas fama,
R.: Nink et fik tötte tundmissele tullewa.
- 9) D.: Heida õmma koorma Jssanda päle; Temma peap
sinno ülles,
R.: Temma ei lasse sinno mitte iggawes heljuda.
- 10) D.: Sure õmmawa Jssanda teo. Halléluja!
R.: Kes neid tähhele panney, fetlel om neist hámeel.
Halléluja!
- 11) D.: Minno heng aawustago Jssandat! Halléluja!
R.: Nink minno waim römustago Jummalast, minno
Õnnisteggijast. Halléluja!
- 12) D.: Jssand, sinno heldus künip ni kawwete, kui tai-
was om. Halléluja!
R.: Nink Sinno tötte ni kawwete, kui pilwè láwa. Hall.
- 13) D.: Anna Jssanda hoolde õmma teed,
R.: Nink loda Temma päle; Temma teep fik háste.

- 14) D.: J̄sand õnnistago meije wäljaminnemist nink si-
setullemist!
R.: Sest ajast ikkes iggawes!
- 15) D.: Kristusen om meil ärralunnastamist Temma werre
läbbi,
R.: Ja pattude andisandmist.
- 16) D.: Jummal om Tedda, ke üttestgi pattust es tija,
meije eest pattus tennu,
R.: Et meije faasse Jummalâ õiguses Temma fissen.
- 17) D.: J̄lm lähhäp hukka nink temma himmo;
R.: Ent kes Jummalâ tahtmist teep, se jääp iggawes.
- 18) D.: J̄sand faap minno ärrapästma figest kurjast,
R.: Nink üllespidama omma taiwatse rigile.
- 19) D.: J̄sand om furi asju meile tennu. Hallëluja!
R.: Sest olleme röömsä. Hallëluja!
- 20) D.: J̄sand, ma armasta Sinno foa assend,
R.: Nink Sinno auwomaja paika.
- 21) D.: Sada omma rahwale abbi nink õnnista õmma
perrisossa,
R.: Nink hoija neid kui karjus, ja üllenda neid igga-
wetses ajas.
- 22) D.: Maitške nink kaege, kuis J̄sand hä om!
R.: Wäga õnnis om se, kes Temma päle lodap.
- 23) D.: Hoija, mes laitmata, nink kae se päle, mes õige om.
R.: Selle henge wiimne järg om rahho.
- 24) D.: J̄sand, oppeta meid mõtlema, et meije peame
foolma.
R.: Et meije targas faasse.
- 25) D.: Jummal otgo meile ärmolinne nink õnnistago meid!
R.: Temma lasto ommal palgel paista meije päle!
- 26) D.: Meije Jummal om ärrapästja,
R.: Ja, Jehowa J̄sand fadap surmast wälja!
- 27) D.: Kittetu otgo J̄sand, ke ütfinda immet teep!
R.: Kittetu otgo Temma auwolik nimmi iggawes!
- 28) D.: Onsa õmna ne, kes puhta sõamest õmna;
R.: Memma fawa Jummalat näggema.

2. Laultawà alfri-fönnà pühhil.

Kristuse tullemisse = pühhil.

- 29) D.: Walmistage teed Jssandalle. Halléluja!
 R.: Tefke tassatsjes Temma tê-raa. Halléluja!

Kristuse sündimisse = pühhil.

- 30) D.: Uts lats om meile sündinu. Halléluja!
 R.: Uts poig om meile antu. Halléluja!
 31) D.: Awwalikkult suur om se önsalik fallaus. Halléluja!
 R.: Jummal om awwaldetu lihhan. Halléluja!

Wastse = ajastaja pühhal.

- 32) D.: Minno heng, kitta Jssandat! Halléluja!
 R.: Mink ärra unneta mitte Temma häteggemissi!
 Halléluja!

Kolme = Kuninga = pühhal.

- 33) D.: Se rahwas, ke pimmedan káwwe, om suurt wal-
 gust nánnu. Halléluja!
 R.: Mink neide ülle, ke surma warjun ellawa, om wal-
 gus paistnu. Halléluja!

Paasto = ajal.

- 34) D.: Kristus om meije ülleastmisse perrast hawatu,
 R.: Mink meije üllekohto perrast ärraröhhotu,
 35) D.: Tõtteste, Temma om meije haigust henne päle
 wõtnu,
 R.: Mink kif meije wallo kandnu.
 36) D.: Nátse, se om Jummalala woon,
 R.: Ke ilma pattu kannap.
 37) D.: Kristus om armastanu koggodust,
 R.: Mink om essí henda temma eest ärraandnu.

Maria kulumisse päiwal.

- 38) D.: Sõnna saije lihhas. Halléluja!
 R.: Mink elli meije sean. Halléluja!

Surel neljapäival.

39) D.: Kristus om ütte mälletuse tennu ommile imme-
asjule. Hallèluja!

R.: Se armolinne nink hallestaja Jõsand! Hallèluja!

Surel redil.

40) D.: Karristus okli Lemma pääal, et meil pidbi rahho
ollemä.

R.: Nink Lemma hawu läbbi om meile terwus tulnu.

Kristuse üllestõffemisse = pühhil.

41) D.: Kristus om furmalt wäkke ärrawõtnu. Hallèluja!

R.: Nink ello ja ilmhuftaminnemata ollemist walge
ette tonu. Hallèluja!

42) D.: Kristus om üllestõffeminne nink ello. Hallèluja!

R.: Kes Lemma sisse ussup, se saap ellama. Hallèl.!

Kristuse taiwäminnemisse = pühhal.

43) D.: Kristus om ülleslännu o m m a Jõsa mannu, nink
meije Jõsa mannu. Hallèluja!

R.: Sääal meile assend walmistama. Hallèluja!

Suw wiste = pühhil.

44) D.: Jõsand, oppeta minno teggema Sinno hä mele
perra. Hallèluja!

R.: Sinno hä Waim saatko minno tassatse tē päle.
Hallèluja!

45) D.: Waim arwitap meije nõrkust. Hallèluja!

R.: Nink patlep meije eest ilmärautlemata puhka-
missiga. Hallèluja!

Kolmainuse = pühhal.

46) D.: Rittus nink auru otgo kolmaino Jummalalle!

R.: Jõsa, Poja nink Pühha = Waimule!

Jani = päival.

47) D.: Nätse, minna lähhata omma englit Sinno palge
ette. Hallèluja!

R.: Ke Sinno teed Sinno een peap walmistama. Hall.

Palwe = pühhal!

- 48) D.: Jesand, árra tē meile mitte meije pattu möda!
 R.: Nink árra tassu meile mitte meije úllekohhut möda!
- 49) D.: Jesand! árra minne mitte koftude omme fullas-
 tega;
 R.: Útski ellaw ei olle óige Sinno palge een.

Rigi nink Keisri mąja pühhil.

- 50) D.: Ritke, rahwas, meije Jummalat! Hallēluja!
 R.: Wötke Lemma auwo kawwete kulutada! Hallēl.!
- 51) D.: Jesand om wággi, fe omma wóijetu mi hēle
 abbi annap. Hallēluja!
 R.: Runningas rómustap Lemma jōwwun nink om
 wága rómus Lemma abbi perrast. Hallēluja!
- 52) D.: Dnis om fe rahwas, kelle Jummal Jesand om.
 Hallēluja!
 R.: Se rahwas, fedda Lemma Hennele perrisoffas
 om árrawallitsenu. Hallēluja!

Kirriko = ussu parrandamisse pühhal.

- 53) D.: Sinno fónna om meije jallale lambis. Hallēluja!
 R.: Nink walguses meije tē = raa páál. Hallēluja!
- 54) D.: Jummal om meid pinnēdusse wóinusest árra-
 pástnu. Hallēluja!
 R.: Nink meid úmbreistotanu omma armsa Poja riki.
 Hallēluja!

Kirriko nimmepáival.

- 55) D.: Jesand, ma armasta Sinno kōa assend. Hallēl.
 R.: Nink Sinno auwomąja paika. Hallēluja!

Pöimo = pühhal.

- 56) D.: Tennage Jesandat; Lemma om helbe. Hallēl.!
 R.: Ja Lemma helbus püssip iggawes. Hallēluja!

Koolnuide mälletusse pühhal.

- 57) D.: Dnsa omma ne koolnu, kes Jesandan koolwa;
 R.: Nemma hengawa ominast tóóst, nink neide teo läh-
 háwa neide perra.

- 58) D.: Olle ussutaw furmani;
 R.: Siis tahha Minna sulle ello wannikut anda.

3. Laultawä altri-fönnä essierralikko pat- wuste tarwis.

Eane ristmist.

- 59) D.: Meije olleme Kristusega mahamattetu ristmisse
 läbbi furma sisse,
 R.: Et meije wastusen ellun peame kääma.

Kirrikooppetajide eest.

- 60) D.: Sada omma rahwale abbi, nink önniästä omma
 perrisossa. Halléluja!
 R.: Nink hoija neid, kui karjus, ja üllenda neid igga-
 wetses ajas. Halléluja!

Perran fõa-wõitmist.

- 61) D.: Ritke Jssandat, ke meile wäärdmist om andnu!
 Halléluja!
 R.: Tennage Tedda nink ritke Lemma nimme. Hallé!.

Rahho perrast.

- 62) D.: Jummal om meije warjopait nink wäggi. Hall!
 R.: Minna tahha Jummalala pole hõikada, nink Jssand
 saap minno päästma. Halléluja!

Perran rahho-teggemist.

- 63) D.: Jssand, Sinno heldus künip ni kawwete, kui tai-
 was om. Halléluja!
 R.: Nink Sinno tõtte ni kawwete, kui pilwè läwa.
 Halléluja!

Hä ilma perrast.

- 64) D.: Jssand, kike filmä ootwa Sinno. Halléluja!
 R.: Et Sinna neile fõki annas ommal ajal. Halléluja!

Tenno fuggulikko ilma eest.

- 65) D.: Jõsand om minno karjus. Hallèluja!
 R.: Ei fâ mulle middage puduma. Hallèluja!

Hâ põimo perrast.

- 66) D.: Armolinne nink hallestaja om Jõsand. Hallèl!
 R.: Jõsand om liggi figile, kes Tõdda appi hõikawa.
 Hallèluja!

Ülliüidse willitsusse päiwil.

- 67) D.: Nrowita meid, meije õnnistusse Jummal, omma
 helduse perrast,
 R.: Jõsand päätko meid ärra figest kurjast, Jõsuse
 Kristuse perrast!

Perran fâratse willitsusse ärrakäändmist.

- 68) D.: Jõsand om ärralunnastamist lähhatanu omma
 rahwale. Hallèluja!
 R.: Pühha nink kõrge om Lemma nimmi. Hallèluja!

Matmisse man.

- 69) D.: Jõsand, oppeta meid mõtlema, et meije peame
 koolma.
 R.: Et meije waas nink targas faasfe.

Ütte wastse kirriko õnnistamisse man.

- 70) D.: Kirke Jõsandat Lemma pühhan paigan! Hallèl!
 R.: Kir, kel hõngo om, kirko Jõsandat! Hallèluja!

Ütte wastse mattuse ristmisse man.

- 71) D.: Minna tija, et minno Lunnastaja ellap. Hallèl!
 R.: Nink Lemma faap minno mullast üllesärratama.
 Hallèluja!

L i s s a E.

Pakwuse enne pühha öddango=šöömaiga pühhil.

Kristuse fündimisse pühhil.

Töttelikkult! se om öige — — tennada; fest felle innesses sanu Sönnä fallauße läbbi om Sinno selguse wastne walguš meije waimo filmile paistnu, et, funna meije Jummalat nättawalt tunneme, meije Lemma läbbi saasse ärrate=duš, fedda armastama, mes näggemata om. Seperrast laulame n. n. e.

Paasto ajal.

Töttelikkult! se om öige — — tennada, ke Sinna innessisse=fuggu önsust ristri kanno kütlen ollet üllesšaadnu, et, kost surm olli tutnu, jätle ello üllestösses, Jesuse Kristuse, meije Jesanda läbbi, felle perrast n. n. e.

Kristuse üllestössemisse pühhil.

Töttelikkult! se om öige — — tennada, ent essierralikkult selfinnatsel ajal Sinno korges kitta, funna Kristus, meije pasja=woon, meije eest om ohwritsedu. Sest Lemma om se töisine Jummalala woon, ke ilma pattu om kandnu, omma surma läbbi meid iggawetsest surmast om ärrapästnu nink omma üllestössemisse läbbi jätle ello om tõnu. Seperrast laulame n. n. e.

Kristuse taiwäminnemisse pühhal.

Töttelikkult! se om öige — — tennada, Jesuse Kristuse, meije Jesanda läbbi, ke Henda perran omma üllestössemist figile omma jüngrile om arowalikkult näütnu, nink neide filmi een taiwate om tõstetu, et Lemma meid ommast arowustussest ossalikkus tees. Seperrast laulame n. n. e.

Suwviste pühhil.

Töttelikkult! se om öige — — tennada, Jesuse Kristuse, meije Jesanda läbbi, ke kike taiwaste ülle üllendetu, Sinno haäl kael istup nink towotedu pühha Waimo Sinno

árrawallitu laste päle om wálsakallanu. Seperrast om fik máilm táús rómo nink fik taiwawáe hulgå laulwa Sinno aumwustuffele kittuse=laulo.

(Pattale=wõtminne ehk:)

Walmistaminne pühha öddango=šódmaja päle.

Urma Jssandan Jesusen Kristusen! Runna teije sija ollete kókkotulnu, Jummalá fónnast kuulma, kuis teije om= mast pattust wóisse wabbas fáda, rahholikfo šóame=teedmist perrandada nink pattu andisandmist ja pühha altri=sakra= menti ausalikkult wastawótta: fis olgo teil ees mált teda, et pattu andisandmisse kulutus meije Jssanda Jesuse Kris= tuse jummalik, figewággewáne háál om, minkaga Temma, armo=oppuse šonna lábbi, meid waifid nink árrakaddonuid pattatsid pattust ja temma ajalikkust nink iggawetsest nuhtlu= sest árrapástap. Sest nida ütley meije Jssand Jesus Kris= tus ommile jüngrile: „Ni kui Jssa Minno om láhhátanu, nida láhháta Minna teid ka; wótké Pühha Waimo; kelle teije páttu andisannate, neile omína nemma andisantu; fik, mes teije má páál pástate, se peap ka taiwan pástetu ol= lema.“ Misuggune Jummalá wággi önsuses om pattu an= disandminne, meije ristirahwale figeüllemb rómustus nink warra, mink lábbi meije Jssand Jesus Kristus eggáttle effierralikkult ütley: Minno poig, Minno túttar, ussu kind= maste: sinno páttu omína fülle andisantu; minne árra rah= hoga! — E öiselt peate teedma nink kindmalt uskma, et pühha altri=sakrament meije Jssanda Jesuse Kristuse tóisine ihho nink tóisine werri om, ke meile, kui ristirahwale, leiwa nink wina al, šurwa nink jurwa antas, ni kui Jummalá Poig, meije Dnisteggija, omman wiimsen öddango=šódm= ajan om fáadnu, meid ommast ihhust, mes meije eest furma físe om antu, nink ommast kallist werrest, mes meije pattu eest om árrawalletu, ossalikkus teggema, et meije om= man pattu=andisandmisse ussun se lábbi faasse kinnitedus nink Kristusega üttes ihhus ja Temma ihho lülikmissis tet= tus, et meije mitte ennám páttu es orjas, enge Kristusen

Laul. Palwe. hamittus.

O. Nigewiggewam Nummal, haller kaja Nja,
mitma waene pettane tammista jinnule
Kiik omma, mis mis omma ello ~~er~~ olle
teeme midten, jomman, ning taon, ja miink
labbi minna jinnu eiget laitmip ning ju-
no puhtust alle dnatenine ihko ning hen-
ge polest atalikkult ning iggawes. Et peame
Kiik teggawa mitma jamele Karbust, ja miink
kakkite, nedd wiga, ja palle jinnu, jinnu
pajjatuma hellestus, ning jinnu ambe Poia,
mere Njande helate Kiristule meenada ken-
netandte, ning weirte ferme pamp: ja
tuhhar mulla waie pettatele emolth olla,
ja mulla hellestust midtada, mitmule
Kiik mitma pettu andr jatta, ja mulla
omma pithe wastu rodmu ning willeke
jaggade, et mitma woir jinnu armu Kiris-
tulen defusew hearda! Amen.

Ni Njand, halleita! Kiristul, halleita! Njand,
halleita!

O. Kui teie miid Kiik omma pettu ja-
mest kakkite, ning andr pallete, -
Nigest jamest Kiristule defuse kallist

wenitjeft ämcerjanijep rodmustete, —
Kindmaste uesete, et pismos aadies and-
turme ed olle mitte pismos, eugo Juumma-
la omma andurme, — je ke waluir ol-
lete, Juumala amole heude jisse maad
fata, jir itrelge: Tah!

H. Tah!

O. Sor pudista pisma leid wolla, wabba,
nung latti Ni gep kede petrup nje n.
Pora n. pihke waimo jittuel + Amen.
Wätze wate Juumala amma n. jatto
aandit andurp nje n. Pora n. pihke
waimo jittuel. Amen.

leunge rahhoga, leie uell on leid
aewitanu. + Amen.

Pelwe. Nja piete. Ommitaemus. Laul.

p/10

Jummalalle ellasse, Temma Waimo läbbi jõudo wastse el-
 lule perrandasse nink wiimse päival faasse üllesärratedus.
 Nisuggune taiwalik, kallis, ellaw warra faap meile pühhan
 sakramentini ängatus ja armust antus. — Kolmandalt
 otgo teil teda, kuis meil kigeüllemh hool peap ollema, nisug-
 gutsid kõrgid nink kallid Jummalala andid, pattu andisandmist
 nink Jesuse Kristuse ihho nink werre sakramenti ausalikkult
 wastawõtta. Jummal Jssand ütley essi pühha Apostli
 Päwli läbbi: „Kes kirjaste fedda leiba sööp ehk Jssanda
 karrikast joop, se sööp nink joop essi hennelle sundust.“ Se-
 perrast oppetay nink mannistey meid ka sesamma Apostel,
 et kif, kes Jssanda lawwale tahtwa minna, essi henda pea-
 wa läbbikaema nink nida fest leiwast söma nink fest karrikast
 joma. Sesamma henne läbbikaeminne om töisine kristlik
 pattustkäändminne, et inneminne omma pattu ärratunney,
 tedda söamest kahhitsey, Jummalala kōhhut pelgap, patrust-
 käändja söamega, ussun Jesuse Kristuse, kui meije aino
 wahhemihhe sisse, pattu andisandmist otsip, nink Temma
 perrast selgest hallestusfest, Jummalala arimo nink Pühha
 Waimo faap. Meil waisil innemissil ei olle jo Jummalala
 een üttegi õigust, enge meil figil om pudus fest kittusfest, mes
 meil Temma een peas ollema. Seperrast om Kristus meije
 wahhemihhes sanu nink om omma kalli werrega kif meije
 pattu ärratassonu ja meile meije süde andisandmist ärraor-
 janu, mes armooppusen figile kulutedas, kes Temma nim-
 me sisse uskwa. Sest ussust peap ütš wastne südda tullesma,
 mes, Jesuse Kristuse armo läbbi wastses sundinu, õiget
 pattustkäändmisse suggu toop, pattule ärrakoley, umbrekä-
 nap nink Jummalalle ellap ja Tedda Temma käske perra
 Jesusen Kristusen, meije Jssandan orjap.

Runna meije siss perran omma pühha ristmist mitto
 suurt pattu Jummalala nink lähhemba wasta mõttin, sõnnun
 ja tegguden olleme tennu, nink muud middage ei olle ärra-
 teninu kui ennegi nuhtlust; siss mannistey minna teid, Püh-
 han Waimun õige tõttelikult pattust käända nink ei mitte
 filmakirjas ei ka tühjast harrinemissest omma Lunnastaja
 lawwale minna, et teije fedda mitte hennelle hukkatusses
 wasta ei wõtta. Pakkelge paljo ennambast Jummalala käest

Pühha Waino, nink käändke henda sōamest Jummalala pole, fedda teije mitte ei woi petta. Laske tōisist Jummalapelgo henne sissen ellada, otske hennele kif rōmustust Kristuse mant, ke teije pattu eest om koolnu nink teije õnsuse perrast furmast om üllestõsnu, nink wõtke fedda nõuwo, omma ello Jummalalle pühhendada tōttelikkun armastussen Temma nink omma lähhemba wasta. Undke hāmelega andis neile, kes teid omma pahhandanu, patlelge neide eest, kes teid omma wihhastanu. Heitke kif pattu, kurjust nink üllekohhut arra; fis fate Kristuse lābbi armo, waino, ello nink õnnistust ihho nink henge polest.

Kes fis omma jummalawallatut ollemist, omma rasset pattu nink kurje harjotussi ei tahha mahajätta, kes lepmata wainun nink tūllin ellap nink omma lähhemballa ei tahha andisanda, ehk kes mu pattu fisse Jummalala kāssu wasta tahhap jada, se jāgo pattu andisandmisse ja pühha sakramenti mant arra; temma kuulgo hōlega Jummalala sōnna, patlelgo Jēsandat Jummalat sōame umbrekāändmisse perrast, nink mõttelgo, et, ni kawwa kui temma pattust ei kāna temma pattu temmale huffamõistmises jāwa. Kristus ei olle omma õddango-sōomaiga mitte pattustkāändmata, enge pattustkāändja sōamile sādnu. Ni teedwa ka kif waggā ris, tiinnemisse, et Jēsand Jummal omma sōnna nink sakramenti mitte kurjuse kattes ei olle sādnu, ei ka neid ei tahha meil laske filmakirjas pruksi, enge et Temmal ennegi sellest hāmeel om, kes tōisitsen allandussen Lawidega ütley: „Minna olle Jēsanda wasta patnu; Jēsand, arra minne koh-tohe omma fullasega!“ — nink ārakaddonu pojaga: „Jēsa, minna olle pattu tennu taiwa wasta nink finno een, nink minna ei olle ennāmb ni ausa, et minna finno pojās peas kutsutama“; — nink müütnikoga: „Oh, Jummal, olle mulle waise pattatsele armolik!“ — Jēsand Jummal andko, et teije kif fārātse sōamega omma Dnisteggija altri ette tullese nink iggawest rōmustust omma hengele faasse!

Mink niūd allandage henda Jummalala palge een, tunnistage Temmale sōamest kif omma pattu, nink üttelege essi henne man nidade:

Rigewäggevânne Jummal, hallestaja Jõssa! Minna waine pattane (inneminne) tunnista Sinnule fik omni pattu mõttin, sõnnun nink teun, mink lãbbi minna Sinno õiget laitmist nink Sinno nuhtlust ajalikkult ja iggawes olle arrateninu. Ent nemma fik teggewa minno sõamelle kurbust, ja minna kahhitse neid wãga nink palle Sinno, Sinno ùlli-ùlblikko hallestusse nink Sinno armsa Poja, Jesuse Kristuse, mõrro kannatusse nink surma perrast: Sinna tahhas mulle waise pattatse innemissele armolik olla nink hallestust nõutada, minnule fik minno pattu andisanda nink mulle minno ello parrandamisses omma Pühha Waimo wãffe armolikult jaggada! Amen!

Rui se teije kike sõamelik tunnistus om, fis üttelege: **Ja!**

Roggodus: Ja!

Oppetaja: Sesinnatse teije pattu=tunnistusse pãle fuluta minna figile, kes õmma pattu sõamest kahhitsewa, henda Jesuse Kristuse arraorjamisset tõisitsen ussun rõmustawa, nink kindmat nõuwo õmma wõtnu, õmma patlikko ello fest ajast parrandada, omma ammeti wõinuse polest, kui ùts kutsutu nink sõietu Jumjala sõnna fullane, Jumjala armo nink pattu andisandmist, Jõssa, Poja nink Pühha=Waimo ninnel. † Amen!

Peasse teije sean mõnnè ollema, kes wahhest sõamekurbusest litsotu ollesse nink kelle meije essierralikko nõuwo nink rõmustamist tarwis lãhhãs, fis olleme walmi neile omma ammeti polest nink pühha Waimo abbiga sedda õmma jõudo mõda andina.]

1. Tãhhendus. ùllewãtse mannitsusse assemel wõip firriko = oppetaja ka ùtte pattalõõmisse = mannitsust ommast sõamest piddada, ent orsa-sõnnã peawa ilkes ne ollema, mes neide tãhte [] wahhele õmma pantu. Sensamman omman mannitsussen ei pea oppetaja eal mahajãtma, pattalõõjõid kangeste nomida, et nemma henda pühha õddango = sõõmaja kurbaste = pruuõmisse eest hoijasse, nink neile sõamette panda, et, ni kui se ùlliùldfelt eggãutte jummalapelglikko ristiinnemisse lohhus om, henda eggapãiw õmme sõude nink sõõlbamata ello-wiõi tundmissen Jumjala een allandada, nink Temma lãest armo nink pattu=andisandmist pallelda, se essierralikult fis

üts pühha Eohhus nink wölg om, kui ristiinneminne henda walmistap, Jesanda lawwale minnema, et temma Apostli Pâwli manmitsusse perra, — 1. Kor. ram. 11, pät. 28. nink 29. wârsin: Inneminne Eiusago essi henda nink sögo nidade fest leiwast nink jogo fest Earrilast!“ — pühha öddango= södömaiga hennele mitte funduses wasta es wöttas, enge önnistusses nink önsuses. Sesinnatse ausalikko walmistamisse tarwis peasse Eäl pattalkäüminne nink pattu-andisandminne abbis ollema; ent nesamma wöisse ennegi sis sedda önnistedu tullu fata, kui pattalkäüja sedda meile kulutedu süde andisandmist mitte patlikko lotusega pattu-andisandmisse sönna päle wasta ei wötta, enge öigen pattustkäändmissen, töisitsen ussun nink se kindma nörowoga, henda eggapäiw parrandada, nink, nidade walmistedu, pühha öddango= södömaiga piddawa.

2. Tähhendus. Kos se wiis om, et pattalkäüja altri ette astwa, et neile kässi= pälepannemissega pattu-andisandmist kulutedas, sääl wöip se nida jäda.

R i s t m i n n e.

A. Ülliöldne ristmisse=wiis.

Jesä, Poja nink Pühha=Waimo nimmel. Amen!
 Alma söbra Kristusen! Jummalä sönnast om meil tedä, et kif innemisse pattun söndiwa; meije tijame ka, et meije ollesse piddanu hykkaminne, kui Jummalä Poig, Jesus Kristus, meije Önnisteggija, es olles tulnu, meid ärrapästma. — Runna sis sesinnane last, nisammute kui meije kif, ei wöi Jummalä rigi sisse säda, ehk otgo, et temma wastsest saas sönnitedus weest nink waimust; nink Runna temmale se tarwis Kristuse armo nink abbi waja om, mes Sesamma kellegi ei kela; sis tahhame meijegi nüüd ette wötta, mes kristlik armastus meid kässap, nink sedda last ristmisse läbbi omma Önnisteggija, Jesuse Kristuse mannu fata ja Sedda figest södömaest pallelda, et Temma tedda armolikkult tahhas wastawötta, omma önnistussessa önnistada nink pühha Waimoga rikkalikkult ehhitada, et temma töisist ellawat ja önsästeggawat usku saas nink figest pattust saas puhhastedus, Jummalä auwus, felle laste önsuses nink kristlikko koggodusse kaswatamisses ja römus. Amen!

Wõtkem Jesuse sõnnu ristmisse säadmissest nink tarw-
dussest kuulda (Matt. ram. 28. pät., 18—20. w.): „Min-
nule om antu fik melewald taiwan nink mâ pãål. Seper-
rast minge nink tekke jüngris fik pagganid, neid risten Jõsa,
Woja nink Pühha=Waino nimmel, nink oppetage neid pid-
dama fik, mes Minna teid olle kãsknu.“ (Mark. ram. 16.
pät. 16. w.): „Kes ussup nink ristitas, se saap õnsas; ent
kes ei ussu, se saap arrasunnitus.“ (Jan. ram. 3. pät. 5. w.):
„Kui keagi ei sünni weest nink wainust, fis ei wõi temma
Jummala riki sada.“ —

Wõtta wasta risti tähte otša ja rinna päle, tähhes, et
finna ristipõdu Kristuse läbbi ollet arralunnastedu! — Pat-
lalgem: Kigewäggewanne, iggawenne Jummal, meije Jõs-
fanda, Jesuse Kristuse, Jõsa! Meije hõikame Sinno appi
se latse päle, ke Sinno ristmisse andet palley nink Sinno
iggawest armo waimolikko wastsest sündimisse läbbi hiimuse-
tap. Wõtta tedda wasta, o Jõsfand, ni kui Sinna ollet
üttelnu: „Pallelge, fis peate fãma, otške, fis peate löidma;
kopputage, fis saap teile üllesawwatus.“ Sis anna nüüd
sedda hääd felle, ke palley, nink arwa ust felle, ke koppu-
tap, et se lats fefinnatse taiwalikko wihtmisse iggawest õnnis-
tust faas nink Sinno armo towotedu riki perrandas, Jesuse
Kristuse, meije Jõsfanda läbbi. Amen!

Nida kirjotap Ewangelist Markus: „Nemna tõiwa
latši Jesuse mannu, et Lemma neid puttus; ent jüngris tõr-
reliwa neid, ke neid kanniwa. Ent kui Jesus sedda näggi,
fis fai Lemma meel haiges nink Lemma üttel neide wasta:
„Lasse neil latšil Minno mannu tulla nink ärge keelge neid
mitte; sest nisuggutside perralt om Jumjala riik. Tõttelik-
kult, Minna ütse teile: Kes Jumjala riki ei wõtta wasta
kui lats, se ei fã sinna fisse.“ Nink Lemma wõt neid hõlma,
põnd kãssi neide päle nink õnnist neid.

Oppetaja (pannep kãt latse pã päle nink ütley):
Sedda õnnistust sõrwame meije ka felle latsele, kui meije
palleme:

Meije Jõsa, ke Sinna ollet taiwan! Pühhendetus
fago Sinno nimmi. Sinno riik tulgo meile. Sinno taht-
minne sündko, kui taiwan, nida ka mâ pãål. Meije pãis-

walikko leiba anna meile täamba. Nink anna meile andis meije süda, nida kui meije andisanname ömmile süüdlässile. Nink ärra sada meid mitte kiusatusse sisse, enge pästa meid ärra kurjast. Sest Sinno perralt om riik, wäggi nink auwustus iggawetses ajas. Amen!

Wötkem se man essi ömma ussutunnistust mälletada, nink päle sefynnane laus ristmisse sakramenti läbbi peap önnistedes sama:

Meije ussume Jummalala, se Jäsa, figewäggewa taiwa nink mä Poja sisse, nink Jesuse Kristuse, Jummalala ainosündinu Poja, meije Jäsanda sisse, ke om sadu Pühha=Waimust, itmale tulnu neitsist Mariast, kannatanu Ponzusse Pilatusse al, risti päle pödu, ärrakolu nink mahamatetu, allaläinu pörgohauda, kolmandal päiwal üllestösnu kooljist, üllelännu taiwate, istup Jummalala, se figewäggewa Jäsa, haäl kael; saält saap Temma jätle tulles, kohhut möistma ellawide nink koolnuide päle. Meije ussume Pühha=Waimo sisse, ütte pühha kristlikko kirrikut, pühhide koggodust, pattu andisandmist, lihha üllestössemist nink iggawest ello. Amen!

Sefynnane pühha önsasteggew usf kässes fik ömmi tunnistajid, pattust taggameda nink Jummalat ülle fige, ja lähembat kui essi henda armastada. Kas tahhate teije, kristlikko wadderi, et sefynnane laus ristmissega peap sedda figepühembat usku üllestunnistama, kristlikko kirriko armoandist ossalikkus sama nink temma käskele sönnawötlik ollema?

Kostus: Ja!

Minna risti sinno, N. N., Jäsa, Poja nink Pühha=Waimo nimmel. Amen!

Urma söbrä!

Meije olleme nüüd sedda laus Jummalalle Jäsale, Pojale nink Pühha=Waimule pühhendanu nink tedda hä sömetunnistusse leppingo sisse Jummalaga wastawötnu. Wällegem sis nüüd weel: Kigewäggewanne Jummal ja Jäsa! Meije ütleme Sinnule kütust nink tenno, et Sinna sedda laus pühha ristmisse läbbi ollet jätlesünnitanu, ömma Poja kirriko ömnatses nink ömme taiwalikko andide perrandajas ollet tennu. Meije pälleme Sinno: Sinna tahhas sedda

last fen armun, mes temma om sãnu, hoita, et temma Sinno hãmele perra Sinno pũhha nimme kittuses faas kaswatedus nink wimate towotedu perrandust taiwan kike pũhhidega kãtte faas Jesuse Kristuse lãbbi. Amen!

Rahho otgo sinnoga!

Wadderide kostus: Amen!

Wadderid mannitse minna, et nemma fesinnatse pũhha tallitusse man essi omma ristmisse leppingut Jummalaa een wõttasse wastses tetta, nink, kui wahhest Jummal felle latse wannembid, enne kui temma tãrwelikkõ ea fisse sãnu, árra peas kutsma, kristlikkul wisil temma perra kaeda, et temma Jẽsanda peljun nink mannitsemissen ullestaswas, Jesuse Kristuse ihho kũllen ellawas lũliikmisses jããs nink paljo fuggu toos iggawetses ellus. Amen!

Jẽsand õnnistago sinno nink hoitko sinno! n. n. e.

1. Tãhhendus. Kui firkooppetaja essi hennesest utte fõme enne ristmist peap nink pũhha ristmisse sãadmist Kristuse lãbbi malletap, fis jããp ristmisse eenoppus maha nink temma allustap ristmisse tallitust neide fõnnuga: „Wõtta wasta risti-tãhte“ n. n. e. Ent kui fen mannitssusen ei malleteda neid piiblrãmato tunnistussi Matt. ram. 28. pãtũklist n. n. e., fis peap neid ka loetama.

2. Tãhhendus. Wadderide mannitseminne lõppetusses jããp maha, kui neile neide wõlga nink kohhut ristmisse-fõnnen om meelde algatedu.

2. Hãdda-ristmisse finnitaminne.

Eddimãlt peap firkooppetaja neide fãest, les latse tõwa nink neide fãest, les hãdda-ristmisse man omma otnu, nidade fũssima:

1) Kas om se latse ristitu?

Kostus: Ja!

2) Minkgas om temma ristitu?

Kostus: Puhta nink selge weega.

3) Mesfuggutside fõnnuga om temma ristitu?

Kostus: „Jẽsa, Poja nink Pũhha-Waimo nimmel.“

4) Kes om fedda last ristnu?

Kostus: N. N.

5) Kas ollete se man fristlikku palwusid piddanu?

Kostus: Meije olleme Meije-Jäsa palwust pallelnu.

6) Kes olli man?

Kostus: N. N.

7) Mes nimmi om latsese pantu?

Kostus: N. N.

(Kui olles nimmi pannemata jänu, sis saap latsese nüüd nimmi pantus.)

8) Kas teije selgeste tijate, et kif nida om tallitedu, kui teist nüüd om tuunnistedu?

Kostus: Ja!

Kui oppetaja kulep, et kif nida om tallitedu, kui häddaristmist sünnip tallitada, sis peap temma manollejide wasta nida ütlemä:

Urma sõbrä Kristusen! Runna minna nüüd olle ärrandudnu nink töttes löidnu, et fesinnane lats kolmaino Jum-mala nimmel õigel wiisil om ristitu, sis tuunnista minna sedda ristmist täwwelikko ollewat nink kiannita sedda nüüd Jäsa, Poja nink Pühha-Waimo nimmel. Latsile lähhäp jo Jum-mala armo tarwis, mes meije Dniisteggija, Jesus Kristus, neile eal ei kela, kos ja kunna sedda Temma käest ihkatas. Nink et meije sedda kindimamba wõisse olla se päle, et Jum-mala Poig sedda tatskest felle ristimisse läbbi, mes temma man om tallitedu, ommas om wastawõtnu; sis tahhame felle asja perrast armooppusest Temma pühhi rõmoličku sõnnu kuulda, nida kui Markus neid kirjotap:

„Temma töiwa latsi Jesuse mannu, et Temma neid puttus; ent jüngri tõreliwa neid, ke neid kanniwa. Ent kui Jesus sedda näggi, sis sai Temma meel haiges, nink Temma üttel neide wasta: Laske neil latsil Minno mannu tulla, nink ärge keelge neid mitte; sest nisuggutside perralt om Jum-mala riik. Tõttelikult, Minna üttele teile: Kes Jum-mala riki ei wõtta wasta kui lats, se ei sa sinna sisse tullemä. Nink Temma wõt neid hõlma, pand kässi neide päle nink õnnist neid.“

Perran sedda pannep Oppetaja kät latsse pä päle nink paklep:

Meije Jäsa n. n. e.

Kuulgem fedda ussu-tunnistust, mes päle se lats om ristitu:

Minna ussu Jummal se Jäsa n. n. e.

Pallelgem: Rigewäggewänne Jummal nink meije Jäsanda Jesuse Kristuse Jäsa, se Sinna fedda lats temma jöwretussen omma hoolde ollet wötnu, tedda omma wäega äkkitse maitse furma eest ollet hoitnu nink pühha ristmissiga iggawetse ello pole ollet saatnu, — fiannita tedda ikkes omma armoga, kaswata temma fissen omma Pühha Waimo, et temma ihho nink henge polest kaswas nink figgines nink fen wasssen jummalikkun ellun, mink tarwis Sinna tedda wastsest ollet fännitanu, weert wöttas. Anna temma wannembile nink meile figile, felle latsese se tarwis ussutawalt abbis olla, et temma nink meije kike läbbi Sinno nimmi ikkes faas pühhendetus, nink Sinno riik kaswatedus, Jesuse Kristuse, meije Jäsanda läbbi. Amen!

Jäsand önnistago sinno n. n. e.

3. Ebitu laste ristminne.

Kui holelikkult foggodussen om perrandutu, ent ommeti teedmata jääp, kas löitu lats om ristitu ehl ristmata om, sis faap se latse ristminne nidade tallitedus:

Urmastedu söbrà! Kunna Kristus essi om üttelnu: „Kui keagi wastsest ei sünni weest ja waimust, sis ei wöi temma Jummal riki säda,“ nink meije selgeste ei tija, kas se lats pühha ristnisse läbbi wastsest om sündinu, sis nöw-wap kristlik arm meilt, tedda pühha ristnissele tuwwa, et fesinnane waine lats wastses-sündimisse wihtmisse läbbi armo-leppingute Jummalaga Kristusen Jesusen faas wastawöetus nink Jummal foggodusse ommatsest tettus, mink tarwis Jummal Kristuse perrast omma armo nink önnistust tahhas anda.

Päle fedda faap ristmisse-wiis loetus nink neide sönnuga nakkatus:

„Wötta wasta ristitähte“ n. n. e.

4. Tawweëaliste Jute, Muhamedi-ussu inne- miste nink Pagganide ristminne.

Eene kui ütte ristiussu, wötjat ristitas, peap tedda taw-
weste nink lige holega puhtan nink selgen Lutteri-ussu oppusen
oppetedama, nink mannišetama, se fissen kindmas jáda nink
töisist kristlikko ellokäüki piddada.

Kui sárast ristmist kirrikun ettewötetas, sis ságo se ris-
tussu, wötja selle juttuse löppetussen, mes selfammal páiwal
eene ristmist peetas, ehk mes pühapäiwal eene fedda om
peetu, foggodusse eenpatwe atla partus.

Ristmisse man peap oppetaja foggodusselle feddasinnast man-
nitsust:

Urma söbrá! Teile ligile olgo teda, et sesinnane inne-
minne, Jummalá armo lábbi, Temma pühha sönna wáega
om walguštedu nink aino töttelikko Jummalá, Jäsa, Poja
nink Pühha-Waimo pole om káántu. Temma om Jumma-
lat tutta sánu, kuis Sesamma Hendá omman pühhan sön-
nan, omma ollemisse nink tahtmisse, omme teggude nink
háteggemisse perra, essierralikkult foggona innemisse-suggule
om arwaldanu. Sesamma inneminne hoijap öige ussuga
omma nink lige itma Dänisteggija, Jesuse Kristuse pole,
selle árraorjamist temma hennelé ommandusses wastawöt-
tap. Runna temma nüüd ristmisse-wihtmist ihkap, et temma
se lábbi omma usku kinnitas nink Jummalá foggodusté saas
wastawötetus, et temma sellesamma wabbausse nink öiguse
ossausselle saas; sis om kristlik kohhus, et meije sárast kitta-
tawat ettewötmist ei kela, enge fedda lige holega arwitame,
se man üttelisse ligeförgembat Jummalat tennaden, se tem-
male omma armo-ust om üllesarwanu, nink Tedda pállé-
den, et Temma tálle weel eddespáide omma dänistust tahhas
anda, et ta kui töisine Jummalá foggodusse ommane omman
ristiussun kaswas, selle fissen otsani kindmas jáás nink lige
uskjidega ussu mára, mes henge iggarwenne önsus om, kátte
saas.

(Selle manniussusse assemel wöip oppetaja ka ütte töist om-
mast páást piddada. Perran fedda peap temma fedda palwust:)

D ligewággewáanne Jummal, se lige neide iggarwenne

römustus ollet, kes Sinno käest middagi ihkawa, neide önnistus, kes Sinno appi hõikawa, neide rahho, kes Sinno palleva; ke neide ello ollet, kel usku om, nink neide üllestõsseminne, kes kõlu omma: minna hõika Sinno appi fefinnatse Sinno sullase (näütsiko) päle, ke Sinno ristmisse andet himmustap nink Sinno iggawest armo ihkap wastfest-sündimisse läbbi, mes waimun sünnip. Wõtta tedda wasta, Jssand, ni kui Sinna ollet üttelnu: „Pallelge, sis peate sama; otske, sis peate löidma; kopputage, sis saap teile üllesawwatus.“ — Anna nüüd ka, mes Sinno käest palleltas; arwa ust felle, ke kopputate, et temma waimolikko ristmisse önnistust nink fest rigist ossa faas, mes Sinna Jesuse Kristuse, meije Jssanda läbbi ollet towotanu. Amen!

Perran sedda pannep oppetaja hä kae se ristiussu-wõtja pä päle nink pallep:

Meije Jsa, ke n. n. e.

Jssand otgo finnoga!

Kuulgem Jesuse ommi sõnnu pühha ristmisse fäädmisfest nink tarwiduffest:

Matt. ram. 28. pät. 18., 19., 20. w.

„Minnule om antu fik melewald taiwan nink mä pääl. Seperrast minge nink tekke jüngris fik pagganid, neid risten Jsa, Poja nink Pühha-Waimo nimmel, nink oppetage neid pidama fik, mes Minna teid olle käsknu.“

Mark. ram. 16. pät. 16. w.

„Kes ussup nink ristitas, se saap önsas; ent kes ei ussu, se saap ärrasynnitus.“

Nink Jani ram. 3 pät. 5 w.

„Kui feagi ei sünni weest nink waimust, sis ei wõi temma Jummalala riki fäda.“

Päle sedda ütley oppetaja temma wasta nida:

Jummalala een, ke finno sõand om läbbikaenu, nink felle kristlikko koggodusse een, kelle ossausse sisse sinna sõawat astu, küssi minna sünnust:

Ras játtat finna máha fædda oppust, mes fissen finna ollet fæswatedu nink mes perra finna ollet ellanu?

Rostus: Ja!

Ras ussut finna kindmáste, et armo = oppus, mes fin-
nule om oppetedu, se tóifine nink ónsastegger oppus om,
mes Júnmal meile omman púhhan fónnan armust om aw-
walbanu?

Rostus: Ja!

Ras tabhat finna Júnmala armo lábbi ussutawast aw-
walikkust fðamest fensinnatsen oppusen fik elloaig kindmas
jáða, henda fega eggapáiw árratada nink Júnmala puhtan
nink felgen fónnan ussina holega henda oppetada?

Rostus: Ja!

Tunnista núúð omma usku úlles.

Se pále útlep ristitaw inneminne:

Minna ussu Júnmala, se Jéssa n. n. e.

(Ristiaffiwótja wóip fa útte tóist ussutuannistust luggeda ehk úttelða,
mes temma Apóstlilde tunnistusse pðhja pále essi tennu.)

Oppetaja kússip weel: Ras tunnet finna fa fædda fá-
dust nink fobhut, mes fefinnane usk nink fefinnane tunnistus
finno pále panney?

Rostus: Ja! — Kristus úttel: „Sinna peat armas-
tama Júnmalat, omma Jéssandat, figest fðamest, figest
hengest, figest jöwrust nink figest melest, nink omma lám-
hembat kui essi henda.“

Oppetaja: Ras tabhat finna felle ussu pále fáða ris-
titus?

Rostus: Ja!

Oppetaja: Mes nínme tabhat finna wótta?

Rostus: N. N.

Sis Júnmardap ristitaw inneminne úlle ristmisse liurwa,
nink oppetaja wallap fólmlórd wet temma pá pále nink
útlep:

N. N., Minna risti finno Jéssa, Þoja nink
Þúhha = Waimo nimmel. Amen!

Tennagem Jéssandat nink pálllegem: Rigewágge-
wánne, iggarwenne Júnmal, armas tairwane Jéssa! Meije

tenname Sinno figest sõamest, et Sinna õmma pühha kristlikko kirrikut figel ajal üllespeat ja kaswatat, nink nüüd feddasinnast õmma fullast (näütsikut) ollet tasknu wastsest sündida iggawetses ellus. Meije palleme Sinno: Sinna tahhas tedda omman armun hoita, et temma eggal ajal Sinno mele perrast olles, Sinno Poja, Jesuse Kristuse, meije Jõsanda läbbi. Amen!

Mannitsus felle ristitu innemissele.

Urmas welli (fõssar) Kristusen! Runna sinna nüüd Jummalala kirrikutè nink koggodustè, kui seklesamma tõisine ommane, pühhal kombel ollet wastawõetu, nink Jummalala ja neide manollejide een õmma ussu-tuunistust ollet tuunistatanu, sis mannitse minna sinno Jummalala affemel, et sinna kindmaste felle mannu peat jäma, mes sinna ollet towotanu, nink Jummalat tennama, ke sinno felgest armust ommas latses om wõrnu, sinnule sinno pattu om andisandnu, nink sinno sissen ellawat ja õnsasteggewat usku om läütnu nink kaswatanu. Wõtta sinna ka Jummalat paklelda, et Temma sinno se sissen tahhas kiinitada ja hoita ja sinnul ütstõrd iggawest rõmo ja õnsust laske perrandada.

Jõsand õnnistago sinno n. n. e.

Mannitsus wadderile.

Urmas sõbrà! Teije ollete heane päle wõtnu, fesinnatse meije kristlikko welle (fõssare) pattust-käändmisse, temma ussu-tuunistusse, temma towotedu ussutawusse nink temma wastawõetu ristmisse tuunistaja okla. Sis mannitse minna teid, weel eddesipäide tedda nõrwo, oppuse nink tarwilikko mannitsemissegaga ussutawalt arwitada, et temma kindmalt se leppingo sisse jääs, mes temma Jummalaga om tenu, et temma fike esituste eest henda hoijas, Jummalala sõnna kules, loes nink tãhhele pannes, ka saggede õmma usku meije Jõsanda, Jesuse Kristuse pühha õddango-fõdmaja ausalikko pidamisse läbbi kiinitas nink figil omma ello päiwil Jummalat pühhaussen nink õigusen orjas. Kui teije sis se perra tahhate tetta, ni paljo kui Jummal teile armo annap, nink teije jõud kannap, sis üttelge kük: Ja! (Kõstus: Ja!) — Winge Jõsanda rahhoga!

Maiste Kirkunkäüminne päle latsewodet.

1. Ülliüldne ðannistamisse-wiis.

(Kos se kombe om, et emmä oimme lastega, ehk ilma neideta, kuus näddalat päle latsewodet kirrikutte lähhäwa, faäl ðannistedus fama, faäl lassep naine, ütinda ehk latsfega, altri ette põlwile maha, nink oppetaja pallep nida, kui siin per-rantullew ðannistamisse-wiis juhhatap.

Ent kos fedda kombet ei olle, et naisi altri een essierralik-kult ðannistedas, faäl loetas kantsli päält neid palwussi, mes fen Jummalas-orjuse ramatun egga luggu tarwis oimma faetu.)

Runna Jummal sinno armolikkult om arwitanu nink sinno ütte terwe latsfega om ðannistanu, sellele ka pühha rist-mist nink sinnule römoliikko kirrikun-käüki om andnu; sis om sinno wõlg, Tedda se eest tennada nink Tedda pallelda, et Temma sinno nink sinno last eddespäide ihho nink henge polest wõttas kinnitada, like hä andidega römustada nink lige turja eest hoita. Seperrast pallelgem:

Rigewäggerwänne Jummal nink Jäsa! Sinna ollet selle naisle furi asju tennu, tedda temma ohhun nink häddan armolikkult arwitanu, tedda ütte ellawa nink weata latsfega römustanu, feddasamma ommas latses nink iggawetse ello perrandajas pühha ristmisse läbbi oimma armoriki wastawõtnu, nink emmale ihho-terwust jätle armust andnu. Se eest tennane Sinno sõdamest Sinno armsa Poja, Jesuse Kristuse nimmel, nink pakleme Sinno Temma läbbi, et Sinna ka eddespäide möllembide, emma nink latsse ülle omma armoga tahhas wallitseda, nink omma Pühha-Waino läbbi oimma ðannistust anda, et sesinnane lats karristamissen nink Jäsanda pole mannissemissen faas ülleskashwatedus, bigen ussun kinnitedus nink lige ihho ja henge hädda eest hoijetus. Wõtta feddasinnast meije palwet, ni kui Sinna ollet towotanu, armolikkult kuulda, Jesuse Kristuse, omma Poja läbbi, ke Sinno nink Pühha-Wainoga ellap nink wallitsep iggawetse ajas. Amen!

Meije Jäsa, ke n. n. e.

ðannistamisse-fonnä.

Jssand hoitko sinno wäljaminnemist nink sißsetullemist nüüd nink iggawes! Amen!

2. Utte naise önnistaminne påle lastewodet, kelle last pea perrast ristmist Jummal itmast om ärrawötnu.

Armå Jssandan, Jesusen Kristusen!

Meije tijame Jumjala töttelikkust fönnast, et meile ilma Temma tahtmisseta ütski hädda ei wöi johtuda, et ilma Temma lubbata ütski juustarw meije på påält maha ei fatta, et Temma neid ajastaigi, kuud, päivi nink tunde, kuis karwa eggauts peap ellama, om saádnü, nink et meije, ehk ellame ehk koleme, ikkes Jssanda perrast olleme. Seperrast peame, kui meije omma ello ots lähhüney, ehk kui meije laste Jumjala lastmisse perra ärrakoolwa, omma tahtmist hämelega nink fönnawötlikkust Jumjala targa nöwwo nink tahtmisse alla heitma, Temmale auwo andma nink ütlemä: Jssand om fedda andnu, Jssand om fedda wötnu, Jssanda nimmi olgo kittetu!

Kunna nüüd Jummal, omma ärramöistmata nöwwo perra sinno armsat last warrajalt fiist itmast om ärrandudnu, wahhest seperrast, et temma mitte es faas kurja pole esstedus; sis panne omma söand krislikko melega rahhule, föwwa omma lastele fedda önsust, mes temma nüüd jo maitsap, nink palle söamest minnoga nidade:

Iggawenne, figewäggewänne nink hallestaja Jummal ja Jsa! Meije tename Sinno, et Sinna fedda abbiellonaist ihho-sugguga aususen ollet önnistanu, hädda nink ohho tuunil tedda armolikkust ollet awwitanu, ka temma last pühhan ristmissen iggawesse ello perrandajas ollet wastawötnu. Nink ehk Sinna kül omma jummalikko nöwwo perra fedda last jälle festinnatsest itmast ollet ärrakutsnu, sißki tijame Sinno fönnast, et se kif Sinno nimme kittuses nink auwus nink selle laste iggawettes önsuses peap figginema, nink et meije tedda ütseörd Sinno man jälle säme löidma figen täwweussen. Seperrast auwustame furen allandussen Sinno

árramõistmata ent tarka nõuwo, nink palleme Sinno, et Sinna felle kristlikko abbiello = naisle eddespäide úts armolik Jummal nink Jõsa tahhas olla, temmale temma pattu andisanda, tedda fige ihho ja henge hádda eest hoita, temmale ristin nink kiusatusin kinnitust anda, nink tedda otsani õigen ussun hoita, et temma Sinno nink õmma lähhembat ussuta-walt orjas, tõttelikun õigusen nink pühhaussen Sinno een káús, Sinno pühha nimme kittuses nink ommas õnsuses. Kule meid Jesuse Kristuse, Sinno Poja lábbi, ke Sinno nink Pühha=Wainoga ellap nink wallitsep iggawetses ajas. Amen!

Meije Jõsa, ke n. n. e.

Jõsand õanistago sinno n. n. e.

Jõsand hoitko sinno wálja = nink sisse = minnemist nõud nink iggawes! Amen!

3. Útte naisle õanistaminne perran lastewodet, ke útte kõlu last om ilmale tõnu, ehk felle last enne ristmist om árrakõlu.

Ehk kúl iggawenne nink figewággewanne Jummal omma immetaolikko nink árramõistmata nõuwo perra sinno armast last, enne kui temma pühha ristmist wõis fáda, ajalikko furma lábbi heene mannu om árrakutsnu, siski fúnis finnul omman sõamen kindmáste usku, et sinno last Jum-mala úlliúdlikko hallestusse lábbi, mil úttegi otsa ei ka mára ei olle, ka ilma wáljaspidditse ristmisseta õnsas om fánu. Jummal ei tahha jo mitte, et útski neist wáikesist peas árrakadduma. Pakle seperrast minnoga Jummalat, et Temma sinno kurblikko sõand wõttas trõosti, usku nink kannatalikko meelt sinno sissen kaswatada, nink sinno fige ihho ja henge hádda eest armolikult hoita.

Oh! Armolinne nink hallestaja Jummal, pikkamelega ja fuur heldusest! meije útleme Sinnule kittust nink tenno, et Sinna felle kristlikko abbiello = naisle hádda nink ohho tunnil armolikult ollet abbi andnu nink temma ekko allale ollet hoitnu. Ehk kúl ke last, tedda temma ilmale om tõnu,

Sinno árramðistmata nöwwo perra, þúhha ristmisse sakramentist ei olle wödinu offalikkus fäda; sis tijame ommete, et Sinna ömmi andid niuk loodasju mitte ei tahha wihkada ei ka laske hukkaminna, enge tahhat neid isfalikkult armastada nink armust önsas tetta, ni kui ka Sinno armas Þoig, Jesus Kristus, omma innemisses-fämisse nink fündimisse lábbi, fik ihhosuggu om þúhhendanu nink felle eest ömma kallist werd om lastnu árrawallada. Seperrast palleme Sinno: Sinna tahhas omma Þúhha=Waino lábbi felle kurblikko emma sband tröðsti nink tedda ommast towotuffest, et Sinna meije ja meije laste Jümmal tahhat olla, kindmas tetta, et temma omma laste perrast kattermötte, ei ka rahhota mele fiske ei fatta, enge kindmaste ussus, et fesamma, Kristuse perrast, Sinno taiwarigin iggawetsen rahhun nink auwustussen ellap. Hoija tedda eddispidi särátse nink mu kurwastuste eest, et temma Sinno lige Sinno háteggemiste eest tennas, Sinno niimme kittas, Sinno peljun ellas, öigen ussun otsani kindmas jáás, nink wimate fike ommatsidega iggawes önsas faas, Jesuse Kristuse, Sinno Þoja lábbi, fe Sinno nink Þúhha=Wainoga ellap nink wallitsep iggawetses ajas. Amen!

Oppuse-laste ðanistaminne.

Oppuse-laste ðanistamisse þáiw saap þúhþáiwál enne fedda kantsli páált teða antus, nink foggodus manniksedus, henda rohkeste kokkókögguda nink fest þúhþast taklituffest sðas melikkult offawötta. Ðanistamisse þáiwál faiswa laste altri een nida, et fik neid wöiwa náttá, poislaste háál, túttarlaste kurrál pool. Neide wannemba ömmawa liggidal.

Perran foggodusse laulmisse löppetust peap fe kirriko: oppetaja, kes neid lasti ðanistap; altri een ettewalmistamisses útte lúhþikesse manniksuffe, mes fedda nöwwo, mes laste ðanistamissega om, awwalikkó ussu-tunnistamisse tuklu, táwwe, likko ristiusu oppetamisse ðanistust nink muid nisuggutsid asju foggodussele árratamisses árrafelletap. Selle manniksuffe perran wöip oppuselaste möðistmist ristiusu páoppussin kaeda, minn pále lauloramatusst útte wárfi wöip laulda, Jümmala kittuses

armooppuse kallil ande eest. Põle fedda mannitsep oppetaja oppuselastil ütte pühha kirja tunnistusse perra, et nemma peawa Jesuse Kristuse fissen, ke koggodusse pã om, ikkes kaswama, Fedda ilma peljota nink figen ello põlwen ilma een ullestunnistama nink fedda tunnistust nüüd arwalikkult ja rõõmsa melega andma. Koggodus faap ka mannitseudus, omma ussuttunnistust sõamen wastwendada nink oppuse-lastsile Jummalad õnnistamist pallelda. Se sünnip ütte sündsõ laulo laulmissõega. Põle fedda üttele oppetaja:

„Kes Minno ullestunnistap innemiste een, fedda tahha Minna ka ullestunnistada omma taiwatsõ Jõsa een.“

Sesinnatsõ meije Jõsanda sõnna põle küssi minna teilt: Kas teije herne omma sõame tundmissõega Jesuse Kristuse armo-oppust tunnistate, ni kui sesamma selgestõ nink pühastõ pühha kirja om ullespantu, nink selle perra meije — Ewangeliumi põle põhjandõkun kirrikun oppetõdas, nink tahhate kile omma elloaig selle mannu jada?

Kõstus: Ja!

Kas ussute Jummalad se Jõsa, figewãggõwa taiwa nink mã Lõja, nink Jesuse Kristuse n. n. e., nink Pühha-Waimo sõsõ n. n. e.?

Kõstus: Ja!

Kas teije ka tahhate fedda sõadust nink kõhõut aratõõta, meõ sesinnane ussuttunnistus teije põle pannõp, nink kile elloaig omma õnnistõggõija perran kãwõwa, Jummalat armastada figest sõamest, figest hengest nink figest melest, ja omma lähõhõmbat kui essõ hõnda, nink ussutawalt fedda abbi, meõ Jummal teile om andnu, prufõ, hõnda õigen ristiusõsun nink kristlikõkun ellokãõgin kinnitama?

Kõstus: Ja!

(Kuis neid küssimissõ sünnip tõõsite sõada, kui fedda kristlikõ ussuttunnistust nink towõtust üttest oppuse-lastsõ kile nimmõl loõstas, fedda ei õlle tarwis õppada.)

Sis asturõwa oppuselastõ õtsõkult ehõ pãri-wissõ altri liggi, heitõwa põlõõle mahõ, nink oppetaja pannõp kãssõ neide põle ja õnnistap neid neide sõõnõuga:

„Jõsand õnnistõgõ sõnõ nink hoitõ sõnõ“ n. n. e. — ehõ: Rahõõ Jummalat pühõhendõgõ teid kõhõhalt nink kõggõna,

nink teije koggona waim nink heng ja ihho fago laitmata üllespeetus meije Jssanda, Jesuse Kristuse, tullemisseni. Amen! — Ehk: „Wõtke pühha waimo, faitsmist nink warjo fige kurja wasta, jõudo nink abbi figele häle, Jumwala fe Jssa, Poja nink Pühha-Waimo armolikkust kääst. Amen!“ ehk ütte tõise õnnistamisse=fõudmissenga piiblimamatust.

Kui üttsikuide õnnistaminne lõppetet om, ütley oppetaja weel lüke ülle neid õnnistamisse=fõnu:

Kigewäggewänne Jummal nink meije Jssanda, Jesuse Kristuse Jssa, fe teid omma armoga pühha ristmisse läbbi omma riiki om kutsnu, nink nüüd wastfest omma sõnnaga om ärratanu, fe kinnitago teije sissen, mes Temma omma Pühha Waimo läbbi teije sissen om allustanu! Nink kunna teije essi omma su tunnistussega tahhate, et teije — pühha kristlikko koggodusse sekka saasse arwatus, sis wõtta minna teid wasta, meije Jssanda, Jesuse Kristuse, nink Temma pühha kirriko nimmel, Jumwala, meije taiwarse Jssa, Jesuse Kristuse, Temma armsa Poja, nink Pühha-Waimo ossausse sisse, et teil pühhide koggodussen ristrahwa tõisitse ussu läbbi siin mä pääl ossa peap ollema pühhast armo=oppusest, pattu andisandmissest, pühhist sakramentest, pakwusest nink figest fest, mes uskijale Jumwala armo läbbi jaetas, nink ütsefõrd ärranärwetamata perrandussfest ja iggawetse ello ärraütlemata rõmust. Amen!

Päle sebda mannitsep temma koggodust lühhidelt, neid latsi kristlikko armastusse nink tassaussega wastawõtta, neid fige pahhandusse eest hoita, wagga ellokäügiga neile eenkojus otkla, neid figen waggaussen iggawetse ellule hoita, nink nüüd üttemelelikkult neile ussu nink Jumwala=peijuse kinnitamist Jumwala kääst pallelda:

Pakwus (mil ajal oppuse-latse põlwili maan omma):

Kigewäggewänne Jummal, hallestaja Jssa! Meije tenname Sinno, et Sinna henda meile armust Jesusen Kristusen ollet arwaldanu, fe ütley: „Laske neil latsil Minno mannu tulka nink ärge feelge neid mitte; fest nisuggutside perralt om Jumwala riik.“ Kunna nüüd ka nesinnatse latse pühhan ristmissen Kristuse mannu omma tõdu, Temma

furma sisse ristitu nink Lemmaga mahamattetu; sis palleme Sinno: Sinna tahas omma Puhha=Waimo, kedda Sinna ristmissen neide pale rikkalikkult ollet waljakatlanu, neide soamin wastses tetta, et nemma ikkes ennamb armooppuse walgusega faasse walgustedus. Kaswata neide fissen omma Poja selget tundmist, et nemma faasse ikkes ellawamba ussule Sinno sisse, ke ainus tottelik Jummal ollet, nink Jesuse Kristuse sisse, kedda Sinna ollet lahhatanu, nink Sinnoga liikmata totusen kindmaste jaasse uhhendetus. Pasta neid arra pimmedusse woinusest, nink istuta neid omma armsa Poja rifi, kelle fissen meil arralunnastamist om, Lemma werre labbi, partu andisandmissen. Anna neile Kristuse rahho, romo Puhhan Waimun nink armastust Sinno nink lahhemba wasta. Tauda neid omma Waimo andidega, ke neid oppetas, neid fige totte sisse juhhatas nink neid kolblifus tees, Sinno Sinno puhhan foggodussen orjama, lihha tekku koletama, itma fige Lemma himinoga arrawaarma nink puhhaussen ja digusen Sinno een kauma. Anna neile armust joudo ullewast, et nemma kike uskidega Sinno armsa Poja, Jesuse Kristuse, tullemist roomsa soamega, walwen nink palleden, tottelikkun waggaussen odasse, Sinno auwus nink Sinno kirriko onnistusses, ke Sinna Kristuse, omma ainosundinu Pojaga ellat nink wallitset, Puhha=Waimo waen nink utteussen, iggawetses ajas. Amen!

Meije Issa, ke n. n. e.

Onnistaminne.

P a u l a t a m i n n e .

Issa, Poja nink Puhha=Waimo nimmel! Amen!

Abbiello=faisus om uts puhha faisus, mes Issand Jummal effi om saadnu omma taiwarigi waljalaotamisses nink abbikase wastatsikkus fige ha pole juhhatamisses, abbis nink toetamisses. Puhha kirri utlep: Ei olle mitte ha, et inneminne utsinda om. Hadda felle, kes utsinda om! kui temma fattap, sis ei olle toist, kes tedda ullestostap. Seperrast faap mees essa nink emma mahajatma nink omma

naise pole hoitma, nink nemma sawa ollema ütš ihho. — Ent armastusse nink mele-ütteusse päle om abbiello öige õn pöhjandetu. Sedda tunnistap pühha kirri selgeste ja tärweste, kui temma abbiello läbbi Jesuse Kristuse nink Temma usklikkuiide armastust nink üttest tähhendap. Nida kirjotap Apostel Pawel (Ewefr. rom. 5. pät. 22, 23, 24, 25, 26 n. 28 wärsin): Naise, olge sõnnawõtlikko õmmile mehhile, kui Jssandale; sest mees om naise pä, nida kui ka Kristus om foggodusse pä, nink Temma om omma ihho õnnisteggija. Ni kui sis foggodus Kristusele allaheitlik om, nida ka naise õmmile mehhile, figin asjun! Selsammal wiisil peawa mihhe õmmi naisi armastama, nida kui ka Kristus om armastanu foggodust, nink om essi Hendu selle eest ärraandnu, et Temma tedda pühhendas. Nida õmmawa mihhe wölgo, õmmi naisi armastada, kui omma ihho; kes omma naisi armastap, se armastap essi henda. — Eht nüüd kül abbiello-rahwale, neide ussu kaemisse perrast, ka mõnni rist om jaetu, mes neid saggede rassedaste litsup nink neide sõamid murre ja kurbusega täüdap: sis! peawa nemma henda sega trööstma, et eggauits kristlik maia Jummal ees ütš pühha kristlik kirrik om, kun Jummal tahhap ärratuttus nink auwustodus sada; et Jummal abbiello-saisuse läbbi omma ristifoggodust üllespeap; et essa nink emma ne oige abbilisse omma, kenne läbbi Jummal omma taiwarigile koddanikke lassap kaswatada *), nink et abbiellust ka fik ilmlik ello puhtus nink ausalik fõrd peap tullesma. Jummal, omma armo perra, ei tahha ka wagga abbiello-rahwast mitte ülle kae heita ei ka mahajatta, enge tahhap neide pallemist kuulda, neid awwitada, pälepantu risti kanda, nink fik willitsust neide õnnistusses kaanda, ni kui Temma meije fike, ent essierralikkult abbiello-rahwa wasta hõikap: Anna Jssanda hoolde õmmi teid, ja loda Temma päle; kül Temma teep fik häste!

Sedda wõtko fik manolleja, ent essierralikkult sesin-

*) Ne wiimse sõnna jättetas maha, eht säetas säratse parirahwa man tõisite, kes jo ellatanu omma.

nane pari-rahwas, häste möttelda, et möllemba Jummalapeljusen nink Jesuse Kristuse tundmissen abbiello aklustasse, Jummalat fonna oppusi nink römüstussi sõamette wõttasse nink hoijasse, omma koggona elloaig se päle mötlesse, nink Jummalat pallesse, et Temma Henda neide man kui neide armolikko. Jõssa tunnistas, neid omma Pühha Waimoga wallitsee, neid õnnistas nink lige kurja eest hoijas.

(Selle mannisusse assemel wõip ka ütte tõist mannisust piddada, mes män siski se pühha kirja tül Ewetr. 5, 22—28. mitte ei pea mahajäma.)

(Peigmihhe wastä:) N. N., sinna *) fäisat fiin Jummalat palge nink selle kristlikko feltsi een nink sõowat, sefinnatse omma mõrsjaga kokkolaulatedus fäda. Seperrast küssi minna sinnult: Kas se sinno tahtminne om, tedda kui õmma abbiäsa rikmata ussutawussega armastada ja auruustada, temmaga õane nink õnnetust, rōmo nink kurbust kanda, ni kui Jummal teile sedda, omma isälikko tahtmissesse perra, teije õnsuses saap lähätama, — ei tahha tedda mingi assa perrast mahajätta, ei ka henda temmast lahbutada, olgo sis, et figewäggewanne Jummal teid ajalikko surma läbbi tõine tõisest ärralahbutap? Kui se sinno sõame nõuw om, sis kinnita sedda nink üttele: Ja!

Rõstus: Ja!

(Mõrsja wastä:) Selsammal kombel küssi minna sinnult, N. N., kas sinna sedda õmma peigmeest ommas abbiäsas ja essandas tahhat wastawõtta, rikmata ussutawussega tedda armastada, auruustada nink temmale sõnawõtlif olla, temmaga õane nink õnnetust, rōmo nink kurbust kanda, ni kui Jummal teile sedda, omma isälikko tahtmissesse perra saap lähätama, — ei henda temmast mitte ärrakäanda ei ka lahbutada, olgo sis, et figewäggewanne Jummal ajalikko surma läbbi sinno temmast ärralahbutap? Kui se sinno sõame nõuw om, sis kinnita sedda nink üttele: Ja!

Rõstus: Ja!

Se päle wahhetap oppetaja sõrmusid nink ütley:

Sõrmus, mes kristlikkun kirrikun abbiello ühhendamisse

*) Selle sõnna eest „sinna“ wõip, ni kui kõrd känd nink wanna wiisi perra „teije“ ütelda.

täht om, peap Jummal nink innemiste een tunnistusses ollema, et teije pühhas abbiellus tõine tõisega ühhendetu nink kokkofölmatu ollete.

Sis wöttap oppetaja möllembide hääd kät, pannep neid kokko nink ütley:

Meije Jõsand, Jesus Kristus, ütley: Mes Jummal ütte pannep, fedda ei pea inneminne mitte lahbutama!

Runna teije ollete tõine tõist abbiakasas tahtnu, fedda arwoalikkult Jummal ja setle ristirahwa een ollete tunnistanu nink se päle tõine tõisele kät nink förmust andnu, sis laulata minna teid, Jummal kassu nink kristlikko kirriko faadmisse perra, kui abbiello=rahwast kokko, Jõsa, Poja nink Pühha=Waimo nimmel! Amen!

Ent Sinno pole, figewäggewanne, hallestaja Jummal, taiwane Jõsa, üllendame usklikkult ommi sõamid nink kassu, nink palleme Sinno: Sinna tahhas setle abbiello=rahwale ikkes omma õnnistust rohkeste jaggada, et Sinno armolik tahtminne neilt faas tettus nink Sinno riik neide läbbi kaswatedus. Hoija neid omman peljusen, nink anna, et nemma rahhun nink ütteussen tõine tõisega ellasse nink wimate Jesuse Kristuse läbbi iggawes õnsas faasse. Amen!

Meije Jõsa, ke n. n. e.

Jõsand õnnistago sinno n. n. e.

Tähendus. Kui üts abbiello rahwa paar, mes ütte usku ei olle, wõra kirriko preestrist fäduse perra om laulatedu, sis wõip oppetaja, kui fedda föwwetas, sõamelikko palwuse nink Jummal õnnistusse sõudmissiga, armo nink mannitsusse sõnnu neide ülle ütelda.

M a t m i n n e.

Kui koolja om hauda lastu *), sis wiskap oppetaja kolm-förd mulda kirro päle nink ütley:

Mullast ollet sinna wõetu nink peat jälle mullas sama.

*) Kik, mes siin perran tulley, fännip ka, kui oppetaja mitte kooljat mattusele ei fada, nink kui matmisse kombet leino-majan peetas.

Jesús Kristus, sinno Dánisteggija, faap sinno úllesárra-
tama wiimsel páiwal.

Pallelgem:

Hallestaja, iggawenne Jummal, fe Sinna Jesuse
Kristuse, omma ainosündinu Poja furma lábbi, meije fur-
malt wákke ollet árrawötnu, et temma meile mitte kahjo ei
wöi tetta, kána oñma isfalikko palget meije, oñme laste
pole, nink anna, et meije feddasinnast matmist ommas ön-
nistusses taklitasse nink ikkes sðamette wöttasse, kuitao ka
meije, kui fe Sinno pühha tahtminne om, meid fiist ilmast
árrakutsu, jálle nullas peame sáma. Dypeta meid, ni
háil kui furjil páiwil, et meil fensinnatsen ellun úttegi jáad-
wat assend ei olle, nink anna meile armo, fedda otši, mes
iggawenne om, nink Sinno pühha tahtmisse perra siin má
páál nida káwwo, et meije fesinnatse omma wellega [fóssa-
raga] Kristusen wiimsel páiwal iggawettes ellus wöisse
úllestousta, fesamma Sinno Poja, Jesuse Kristuse, meije
Jsfanda lábbi. Amen!

Eh:

Rigewággewáñne Jummal, hallestaja Jssa! Meije
palleme Sinno: Sinna tahhas meid omma Pühha Waimo
lábbi öigen ussun finnitada nink hoita, et meije henda Sinno
armsa Poja, Jesuse Kristuse, auwolikko úllestössemissiga,
fesinnatse omma kaabristiinnemisse árralahkumisse perrast,
felle kolu kehha meije nüüd muðà panneme, Sinno jum-
malikkust fönnaft tröðstisse. Ent anna meile ka oñma
armo, et meije fedda elloaiga, mes Sinna meile weel mele-
parrandamisse tarwis lingit, háste prugime, oñma mitma-
fuggust pattu árratunneme, henda sðamest Sinno pole ká-
name, Sinno wáe lábbi oñma meelt taiwa pole ullendame,
nink otšime, mes úllewan om, kun Kristus, meije Dánis-
teggija, ellap; et meije nida eggapáiw ikkes ennám pattule
árrakoleme, töisitsen welleliffun armun töine töise wasta
ellame, Sinno pühhaussen nink öigusen orjame, oñmi sða-
mid Sinno fönnaiga öigen ussun furmatunni wasta walnis-
tame nink Sinno hallestusse lábbi útte önsat ello-otsa römo-
likkus úllestössemisses sáme. Anna meile fedda armust, Je-

suse Kristuse, omma Poja lábbi, ke surmalt wákke om árrawötnu nink ello nink ilmhukkaminnemata ollemist walge ette om tönu. Amen!

Eht:

(Utte latse matmisse man.)

Hallestaja Jummal nink Jäsa! Meije allandame henda Sinno tarkuse nink isälikko armo alla, kui Sinna meije armsid latsi neide norel eal meije hölmast Henne mannu árrawöttat, nink olleme kindma Sinno pühha fönna päle, et taiwariik neide perralt om. Ni ollet Sinna sis ka fedda last surma lábbi ilma hukkatusseft iggawetse ello walguse sisse saatnu, ent meile felle halleusse lábbi, mes meije temma árralahkumisse perrast tunneme, önsalikko mannitsust tahtnu anda, et meije ömmi söamid Sinno nink taiwa pole kánasse, nink ömmi töisi latsi, ke pühha ristmisse lábbi meije Jäсандale, Jesuse Kristusele, ömme pühhendetu, Sinno pühha kássu sönnawötmissen kaswatasse nink Sinno wáe lábbi iggawetse önsuse ellawat lotust neide sissen árratasse. Sedda pakleme Sinno káest Sinno armsa Poja, Jesuse Kristuse perrast. Amen!

Selle pakwuse perran wöip ka weel mönd pühha kirja tunnistust nink laulowársi luggeda.

Meije Jäsa, ke n. n. e.

Dniistaminne.

Kui ütte essieralikko matmisse-juttust peetas, sis sünnip se enne neid sönnu nink pakwusi.

Matmisse man kirrikun, juttuse nink lauloga, peap fedda Förda peetama:

- 1) Roggodusse laulminne.
- 2) Juttus.
- 3) Laulminne.
- 4) Ultri een lauletaw fönna (Kae Lissa D.) nink lauletaw pakwus (Kae Lissa B.)
- 5) Dniistaminne.
- 6) Löppetusse-wárs.

Kirkoppetajide ammeti-päle-saadminne.

Ütte kirkoppetaja ammeti-päle-saadminne sünnip ennambast ikkes üttel pühapäiwal ehk muul pühhal perran enne-lõunatse Jummalorjuse lõppetamist. Päle juttuse saap se ette-wõetaw talitus nida kulutedus nink ammeti päle säetawa oppetaja eest nida pakwus pētus:

Perran Jummalorjuse lõppetamist saap siin Jēsandakoan ütš oppetaja pühha juttuse-ammeti päle säetus ja õnnistēdus. Kristlik koggodus wõtko sis üttemelelikkun pakwusen figewāggewa Jummal kēest armo nink õnnistust fellele paklelda, se felle ammeti päle peap säetama:

Hallestaja Jummal, armolinne Jēsa! Meije tenname Sinno sõamest, et Sinna omma Poja, Jesuse Kristuse läbbi juttuse-ammetit mäilman ollet saadnu nink feni ajani meije sear armolikult ollet allale hoitnu. Meije palleme Sinno: Wõtta omma Pühha Waimo läbbi kēf ussutawid oppetajid omman kirrikun juhhatada nink wallitseda, et Sinno sõnna selge tōtte figin paigun saas kulutedus. Anna tarkust, jõudo nink armo felle, se nüüd festfinnatsest ammetist ossalisses peap sēma, et temma orjuse läbbi Jesuse Kristuse armo-oppus paljo hēngi saas walgustada nink tōisitse pattustkēandmisse ja iggawetse õnsuse pole fata, ni et Sinno suur nimmi õigede saas kittetus nink meije õnnisteggija, Jēsus Kristus, omman kirrikun ikkes ennamb saas aarwustēdus. Amen!

Ene oppetaja õnnistamist saap se laul: „Oh, tulle, rōmoteggija 1c. 1c.“ laultus. Perramatse wāršiga astup saadja oppetaja latte abbilisse wajjel altri ette. Säetaw oppetaja saisap altri wōre een. Perrast laulmist ütlep saadja oppetaja:

Jēsa nink Poja nink Pühha-Waimo nimmel! Amen!

Sis peap temma felle säetawa oppetajale ütte manmitsust armo-oppuse ammeti, temma talituisse nink temma õnnistusse 1c 1c. perrast, nink lõppetap felle pakwusega:

Kigewāggewānne Jummal! Meije palleme Sinno: Wõtta omma Pühha Waimo läbbi sedda omma fullast kēf andidega, mes temma ammeti piddamisses tarwis omma, rikkalikult nink armolikult tāuta, et temma oppetamissen nink ellokāugin hēnda laitmata hoijas, Sinnule aarwus nink meile ello parrandamisses, Jesuse Kristuse, meije Jēsanda perrast. Amen!

Nüüd tullep säetawa oppetaja nimme nink felle ammeti nimmetaminne, minik päle temma om kutsutu; nink perran fedda ütlep fäädjä oppetaja weel nida:

Sest et sinna, minno armastedu welli Kristusen, pühha juttuse = ammeti päle ollet kutsutu nink walmis ollet, fedda henne päle wõtma, sis kule nink hoija neid kallid oppust, mes finnule nüüd Jummalä fönnaft sawa ettelöetus.

Abbilisse luggewa nüüd mõnda neistsinnatsist pühha kirja rükkest: Matt. 28, 18—20; Apostl. tegg. ram. 20, 28 ic.; 1. Tim. 3, 1 ic.; 1. Tim. 4, 7—11; 1. Tim. 4, 12—16; 1. Tim. 5, 21. 22; 2. Tim. 2, 15. 22. 24. 25.; Tit. 1, 7—9; 1. Petr. 5, 2—4; Matt. 5, 16. nink muid nisuggustid, minik päle fäädjä oppetaja fedda säetawat oppetajat nüüd weel ütseörd mõnne wäggewa fönnağa mannistep nink tedda lässep Apostl. lide ussu-tunnistust ülestunnistada. Kui se om sündinu, sis ütlep fäädjä oppetaja nida:

Jssand andko finnule armo fensinnatsen ussun otsani kindmas jäda nink welli kiinnitada!

(Nink pannep temmale neidsinnatsid lüssimissi ette:)

Kas tahhat sinna kallist juttuse = ammetit lige sega, mes ta sinnult nõrowap, henne päle wõtta?

Kostus: Ja!

Kas tootat sinna, kif omma ihho ja henge jõudo felle ammeti päle kullutada? Kas tootat sinna Jummalä fönna perra ärrateppitamist Kristuse läbbi kulutada tarkuses, õiguses, pühendamisses nink ärralunnastamisses? Kas tootat sinna wimate, Jummalä armo läbbi õigusen nink waggaussen tõisile eenkojus olla?

Kostus: Ja!

Sinna tijat omma sädust ja kohhut, nink ollet pühha tootust andnu, fedda piddada: kiinnita fedda sis nüüd omma ammeti = wannega.

Säetaw oppetaja pannep hä läe piiblimamato päle nink loep feddasinnast wannet:

Minna N. N., N. koggodussele oppetaja = ammeti päle kutsutu (Siin saap koggodusse nink ammeti nimmi nimmittedus) toota nink wannu Jummalä nink Temma pühha ewangeliumi man, et minna fensinnatsen ammetin üttegi tõist oppust omman koggodussen ei tahha kulutada ei ka wäljalao =

tada, kui ennegi fedda, mes om pöhjandetü Juminala selge nink puhta sõnna päle prohwetide nink apostlide kirjun wannan nink wastsen testamentin, kui meije ussu aino juhhataja päle, nink mes om üllespantu Lutteri ristifoggodusse ussutunnistusse ramatin. Hõle nink ussutawussega tahha minna nori nink wannu Juminala sõnnan oppetada nink pühhi sakramente Jesuse saadmisse perra õigede tallitada. Minno perris-rigiwallitsejale, fige Wennerigi rahwa sure ja wägge wa Keisrile Nikolai, selle nimmega eddimätsesele, Lemma aujärje perrandajale, Jesarewitschi nink Surewürsti Alexander Nikolajewitschile nink Lemma foggona keiserlikko fuggu wõssale tahha minna ni häste omman kättesadawan, kui ka eggan tõisen ammetin, mes päle minno wahhest eddispidi peas wallitse tama, ussutaw nink sõnnawõtlik okla, essamä õrne omman ammeti-tallitamissen figest jöwruust eddesi arwitada, nink fik, mes armolikko Keisri-Herra nink rigi kahjus wõis minna, omma jõudo möda keelda nink ärrakaitfa. Minna tahha ommile ammeti-üllembile fedda arwo nink sõnnakuulmist, mes neile sünnis, näütada, nink fedda, mes minnule minno ammetin pälepantas, ussutawalt ärratallitada. Jummalala sõnnaga tahha minna henda eggapäiw ikkes ennämb ja ennämb püda ärratada, henda ussuoppuste tundmissen finnitada, nink figen muun tarkuse-tundmissen, mes minnule kui kirkoppetajale tarwis om, kaswada. Jummalala armo läbbi tahha minna tõtte sõnna õigede jaggada nink omma ammetit kirriko saduse perra ussutawa melega tallitada, ka püda, wagga nink ausalikko ellokäüki pidada, nink henda sõnnun ja teun nida näütada, kui armo-oppuse õige fullasele sünnip, ni et minna tõisile figen hään eenkäüjas olles. Minna tahha fige hõlega omman foggodussen kristlikko ello-puhtust nink kõraperralist wisi üllespidada, tedda waggausse, mä-rahho, ausalikko ello hoitnisse nink üttese ja armastusse pole tõine tõise wasta manniseda. Minna tahha tedda nomida, omme üllembide ja wannambide eest pallelda nink neile sõnnawõtmist ja ussutawust näütada. Ilmlikku nink särätside asjuga, mes minno ammetiga üttē ei sünni, ei pea minnul middage teggemist ollema.

Peas minna üttengi assan esäma nink ommist üllembist säma nomitus, sis tahha minna henda hämelega se perra säda nink Jummal abbiga henda parrandada. Kif fedda, nink mes kirriko=säduš muido weel kässep, tahha minna ussuta-walt nink figest jöwwust täuta nink tetta, ni tötteste kui Jummal minno arwitago ihho nink henge polest!

Perran selle wanne wandmist ütley säädja oppetaja:

Rigewägewänne Jummal andko sinnule abbi, fedda kif pidada! (Siin panney temma omme abbilistega kässi säe-tawa oppetaja pä päle, ke põlwile mahalassep, nink ütley:) Selle wöimuse polest, mes minno kätte om ussutu, anna minna sinnule nüüd armo=oppuse ammetit, nink önnista sinno, apostilide kombe perra, kässi pälepannemissega, Jäsa, Poja nink Pühha=Waimo nimmel. † Amen!

Meije Jäsa, ke n. n. e.

Jäsand önnistago sinno, et sinna paljo fuggu sadas Jäsanda winamäel, nink sefinnane fuggu jääs iggawes! Amen!

Sis ütley eggäuts neist möllembist abbilissist ka ütte önnistusse=öbudmist, nink säädja loep fedda pakwust:

Hallestaja Jummal, taiwane Jäsa! Sinna ollet omma Poja, Jesuse Kristuse su läbbi meile üttelnu: Pöim om kül fuur, ent teolissi om weidi; seperrast pakkelge pöimo Jäsand-dat, et Temma teolissi omma pöimo sisse lähhätas. Sefin-natse sinno jummalikko kässu perra palleme Sinno söamest: Sinna tahhas selle omma fullasele (ni kui ka meile nink fi-gile, fedda Sinna armo=oppuse ammeti päle ollet kutsnu, omma Pühha=Waimo rikkalikult jaggada) et meije figin huffutuffin ussutawas nink kindmas jäässe, nink Sinno nimmi meije läbbi saas pühhendetus, Sinno riik kaswate-dus nink Sinno tahtminne tettus; Sinna tahhas ka kif wastapannejid, kes püüdwa Sinno nimme teotada, Sinno riki häetada, Sinno tahtmisselle wastafäista, wäggewalt keelda ja ärrakaitfa. Kule meije pakwet, ni kui Sinna ollet towotanu omma armsa Poja, Jesuse Kristuse, meije Jäs-landa läbbi, ke Sinno nink Pühha=Waimoga ellap nink wallitsep iggawetses ajas. Amen!

Minne sis nink hoija Kristuse karja, mes Sinno kätte om usfutu, nink olle felle üllekaeja, ei mitte wäggisi, enge há melega, ei ka háuto kaswu perrast, enge súddamest, ei ka kui koggodusse essand, enge olle karja eenfojo; sis saat finna, kui pákarjus henda arwaldap, ilnnárwemata auwustusse=wannikut sâma.

Isand õnnistago sinno 2c. 2c.

Lõppetusses saap wastsest sâetu oppetajale pühha õddango= sõdმაгаантус.

Kirfoppetajide kirriko=pâle=sââdminne.

Se tallitus wõetas enne juttust ette, mes wastne oppetaja ütlep. Kirriko pâle sâetaw oppetaja saisap altri=astmide ehk wõere een; temma kõrwal saiswa abbilisse, altri mõllembal polel libheltunna páwannamb nink kirriko=wõõrmündre.

Kui Piiskop (Praust) ütten mannisussen om árrafelletanu, mes felle pühha tallitussega nõuw om, nink wastse oppetajale temma ammeti ülliüldset nink essieralikko sâdust ja kõhut, ni kui ka sedda, mes wahhest koggodusse essisuggune luggu tarwitap, om selletanu, sis pannep temma temmale Apostli Pâwli mannisust 1. Tim. 6, 3 2c. ette nink loep sedda nida:

„Res tõisite oppetap nink ei já meije Isanda, Jesuse Kristuse, õnsalikko sõnna nink Jummalapeljo oppuse mannu, se om illespaisonu nink ei tija middagi, enge om hul omma kússitellemisse nink sõnmutamisssega, kost tõssse kaddeus, riid, teotaminne, kurja mõtleminne, nisugguste innemiste kólitálliskelleminne, kelle meel om árrarikkotu, nink kellelt tõtte om árrarisotu, se Jummalapeljuse oppetust arwawa kauplemisse kaswu ollewat. Sâratsist taggane finna. Ent Jummalapeljus rahhulollemisssega om suur kaswu. Meije ei olle middagi ilma pâle tõnu, seperrast om arwalik, et meije ei wõi ka middagi árrawija. Ent kui meil pátoidust nink rõid om, sis olgem sega rahhul. Ent kes tahtwa rikkas sâda, ne sâddawa kiusatuste nink kâplu nink mitme rummala nink kahjolikko himmu sisse, mes innemissi árrauppotawa árrarikkusse nink hukkaminnemisse sisse. Sest rahha=ahnus om kige kurja juur; mes mõnne õmõma püüdnu nink ussust árraesõinu, nink õmmawa essi hennele paljo waiwa teknu.“

„Ent sinna, o Jummalä inneminne, pagge fedda. Ent nöwra digust, jummalapelgo, usku, armo, kannatust, tassaust takka. Taple hääd ussu=taplemist, tabbale finni iggawest ello, mink sisse sinna ka ollet kutsutu nink ollet üllestunnistanu hääd tunnistust paljo tunnistajide een. Minna kässe sinno Jummalä een, ke kif ellawas teep, nink Kristuse Jesuse een, ke Pontsiusse Pilatuse een hääd tunnistust om tunnistanu: fedda käsku pürretamata nink laitmata piddada, meije Jssanda, Jesuse Kristuse, arwaldamisseni, mes önnis nink ainus wäggeränne, kike kunningide kunningas nink kike essandide Jssand ommal ajal saap näütama, kel ütfinda ilmsurmlikkoello om, nink ke walgusen ellap, kohhe keagi ei wöi mannu minna, fedda ütski inneminne ei olle nännu ei wöi ka nätta: Selle otgo auru nink iggawenne wäggi! Amen!“

„Kässe rikkid senninnatsen ilman, et nemma ei körgista ei ka loda kadduwa rikuse päle, enge ellawa Jummalä päle, ke meile kif rikkalikkult annap piddada; et nemma hääd teggewa, hään töön rikkas säwa, häälmelel andwa, ka jaggalikko önna nink hennele warra kogguwa hääs pöbjas tullewatse päle, et nemma iggawest ello kätte saasse. O minno welli, hoija fedda, mes finnule om ussutu, nink taggane üllemelelissest tühjist juttest nink selle wöistarkuse tülliskelmisest, minnga mönne surustellewa nink esirwa ussust ärra.“

Minno welli, kui sinna tahhat senninatse Apostili mannisusse perra tetta, nink kui sinna towotat, armo=oppuse ammetit senninnatsen koggodussen kige ussutawa wagga söamega tallitada, sis kinnita fedda selge kostusega nink ütse: Ja!

Kostus: Ja!

Sis anna minna finnule keisrilikko ausa Piiskoppi=kohto säädmisselkirja kätte, nink panne armo=oppuse ammetit senninnatsen N. N. ristikoggodussen sinno päle, Jummalä se Jssa nink Poja nink Pühha=Waimo nimmel. Amen!

Wasine oppetaja lassap pölwile maha nink Piiskop pannep omme abbilistega kät temma pä päle nink ütse:

Jssand önnistago sinno, et sinna paljo suggu toos temma winamäel nink sennane suggu jääs iggawes!

Perran sedda kui abbilisse ka ütte önnistusse=söudmist oikma üttelnu, pannep Piiskop sedda wastset oppetajat Eihelkunna päwannamba eddispiditse armastusse ninē firriko=woörmün-dride ussutawa abbi hoolde, mannitsep firriko=teendrid, auwustamist ninē sönnakuulmist omma oppetaja wasta näütada, ninē nomip ka foggodust, tedda ausas ja armsas piddada, ninē löppetap ütte pakwuse, Meije=Jesa=pakwuse ninē önnis-tamissega.

Piiskoppi ehk Üllemba Piiskoppi säädminne.

Piiskoppi ehk Üllemba Piiskoppi säädminne sünnip üttel pühhapäiwal sen firrikun, mes Kigeülleb Piiskoppi=Kohhus selle Piiskoppi=Kohto jäun, Kohhe Piiskoppi säetas, se tarwis nimmitap. Piiskoppi säädminne ammeti päle sünnip Piis-Koppi=Kohto ilmlikko päwannamba läbbi. Mu üllemba Koh-tude päwannamba, Piiskoppi=Kohto wannamba ninē mönne liggidalt se tarwis kolkokutsutu firriko=oppetaja sestammast Piiskoppi=Kohto=jäust oimawa selle tallitusse man.

Seddamaid perran juttust, mes üts Piiskoppi=Kohust se tarwis nimmitedu Präusē, ehk, kos Prauskid ei olle, üts töine se tarwis wallitsetu Oppetaja ütley, astup Piiskop sündsa wärse laulmisse ajal altri ette, ninē ne, kos temma sis-sefäädmisse mannu omma kutsutu, fogguwa henda altri liggi-dale kolko, kos firriko=oppetaja üttel pool ninē ilmlikko Koh-towannamba töisel pool kariwisi faiswa.

Üi pea kui Eik ommal assemel omma, lassep Piiskoppi=Kohto ilmlik päwannamb keisrilikko wallitsemisse-käsku Silker-tarilt etteluggeda ninē peap päle sedda ütte lähhikesse kōnne Piiskoppi wasta. Perran tedda tunnistap üts Präusē Eike Kirkoppetajide nimmel neide söame=tundmist selle wastse Ül-lemba wasta, ninē towotap temmale, et nesamma walmi me-lega faasse püüdma, Eik, mes neide Kohhus temma wasta, ussutawalt tetta.

Möllembide kōnne päle kostap Piiskop ütte kōnnega, minēga temma ommast kutsmissest, omma ammeti sürest fä-dusest ninē sest etterwötmisest, minēga temma omma ammeti-tallitamist allustap, tunnistust annap, ninē mes temma ütte pakwussega löppetap. Se päle lähhap temma altri cest ärra. Müüd laulap foggodus ütte sündsa laulowärsi, mil ajal üts Oppetaja altri ette astup ninē Jummalas-orjust ütte laultawa pakwuse ninē önnistamissega löppetap.

1. Läh hendus. Kui Piiskop ehk Üllemba Piiskop ka selle pä=firriko man oppetaja om, kos tedda säetas, sis ütley temma

essi juttust nink kutsutas ka selle koggodusse kirriko = wöðrmündrid
sääbjide feltsi.

2. Láh hendus. Rif se pühha taklitus saap kats náddalit
enne teda antus.

Útte wastse Kirriko ðanistaminne.

Piiskop omman Pohtokomman, ehk, kui temma essi ei wöi
tulla, se temmast henne assemele kástu Práusf, selle jaun se
Kirrik om, pühhendap figewáhembalt kátte Kirriko = oppetaja
abbiga, kennest úts, kui Piiskop essi sedda taklitap, selle kot-
tuse Práusf om, sedda wastset Kirrikut úttel pühhapáiwal.

Selle man om figewáhembalt útte Saksa = Kirriko = wöðr-
mündre manolleminne tarwilik. Kirriko = oppetajast nink Saksa =
Kirrikowöðrmündrist sáwa selle pühha taklitusse tarwis aigsaste
enne sedda Kirriko = wöðrmündre nink Koggodus kolkokutsutus.

Kui wanna kirik weel allale om, nink kui ta wastse mant
wága karwen ei olle, sis tullep Koggodus weel útskörd sinna
kolkko, nink selle kihhelnunna Oppetaja peap altri een útte
lühhikesse juttuse, mes temma útte tennopakwega löppetap.
Pále sedda sáwa altririista, piiblimamat nink Jumjala = orjuse =
ramat kirikoppetajist wannast Kirrikust árrawidus. Kirikope-
taja astwa wastse Kirriko kinnipantu usse ette, nink úts neide
feast útlep, perran laulo löppetamist (kui ajastaja aig ja ilm
lassep) koggodussele útte lühhikesse mannitsusse ehk útte pakwuse.
Perran sedda annap Saksa = Kirriko = wöðrmünder Kirriko wötme
Piiskoppi kátte. Se lassep usse wallale, láhháp koggodusse
laulmissoga een kiki wastse Kirriko sisse nink astup altri ette,
mil ajal töise oppetaja altririistu, et neid altri pále panna,
temma kátte andwa, nink Kirrikowannambá altri liggidal assend
wötwa. Piiskop útlep pühhendamisje juttuse, selletap árra,
nink tarwis se wastne Jumjala = kodka om úllesehhitedu, püh-
hendap kantslit nink altrit pakwuse nink ristitáhhe teggemis-
sega Jumjala se Issa, Poja nink Pühha = Waimo nimmel.
Pühhendamisje juttust löppetedas útte pakwusega, mes põlwele
peetas. Pále sedda wöiwa Piiskoppi abbilisse, eggáuts, útte
súndsawat piibliwársi etteluggeda. Nüüd nákkap pühhapáiwane
Jumjala = orjus omma wisi ja kórra nink Jumjalaor-
juse = ramato juhhatamisje perra.

(Ni háste ðanistamisje kui ka pakwuse enkojus antas neid
perrantullewid wise:)

A. Õanistamisse wiis.

„Pühha, pühha, pühha om meie Jummal, nink kif itm om täus Lemma auwo. Amen!“

(Siin nakkap õanistamisse-juttus, mink sissen sedda mälledas, mes ommal ajal ja omman paigan tarwis.)

Nink nüüd pühhenda ja õanista minna felle wõimusega, mes sel Ullemba Wallitseja polest mutle antu ammetil om, sedda wastset honet üttes kristlikkus Jummalakoas, üttes palwuse nink Jummalala-aurustamisse koas, Jummalafe Jäsa, Poja nink Pühha=Waimo nimmel. † Amen!

Sesinnane paik om pühha! Jummalalle nink Lemma Pojale, Jesuse Kristusele otgo nink jägo fesinnane kooda pühhendetus! Siin sago semend külwetus iggawetse ajale! Siin oppetago, walgustago, pühhendago, trööstko nink rõmustago Pühha Waim uskjide hengi! Eggamees, kes kella hõlli kulep, töstko oimma sõand taiwa pole! Eggamees, kes sija paika astup, sago se mõttega täüdetus: Siin wallitsep Jummalala Waim, siin oimnawa taiwa wärraja, siin peap waim palwuse siwuga taiwate nink ülle lige mäilma rõmo ja kurbuse henda iggawetse taiwatse Jäsa pole üllendama. Kif, mes Jummalast tunnistust annap, nink mes Jummalala pole sadap, om pühha. Kif, mes teije siin näete nink kulete, kutsup teid Jummalala mannu. Pühha, pühha, pühha om meie Jummal! ni kulus kanteli nink altri päält, nink usklikko sõame kostwa se päle: Nink meijegi peame pühha ollema!

Pühha mõtte nink waa palwe pühhendawa ütte kristlikko kirrikut. — Nida sis, Jummalala pole üllendetu sõamega õanista minna sinno, pühha kanteli †. Sinno päält sago ütsinda Jesus Kristus kulutedus, Lemma tötte nink Lemma õigus, Lemma õnsasteggew armo=oppus ilma inemiste liigoppusetä. Olle Jummalala aurustamissele pühhendetu, et Lemma ninmi saas pühhendetus, Lemma nägemata olleminne waimun kummardetus, Lemma tahtminne ärratattus ja tettus nink Lemma riik ikkes ennamb wätjalaotetus! Minna pühhenda sinno Jesuse Kristusele! Sago kif kuulja nink pallega Lemma ärralunnastamissest

offalikkus! Minna pühenda sinno Jesa nink Poja Waimule, et siin paljo henge faasse pühendetus! Oh, kui ne Jesanda lähhatedu fullase, ke fen oppetamisse paigan fawa faisma, eal fedda suurt arwoandmist ärra es unnetas, mes nemma felle karja Jesandale peawa andma! D innemiste Jesand! ärra lasse eal ussutawid karjusid pududa, ke paljo hengi Sinno mannu saatwa.

Minna ðanista Jesuse nimmel fedda lauda üttes Jesanda altris, wastawötmisses Temma ossaussse sisse pühharistmisse läbbi, nori ristinnemiste nink kristlikko abbiellorahwa ðanistamisses nink itma ðanisteggija ärralunnastamisse = furma mälletusse = söömaja pühhitsemisses. †

Oh, kui fik ne latse, kes siin pühha ristmisse ðanistamist fawa, oppisse Jummalat tundma, Jesust Kristust armastama nink omma ussu auwus pühhalikkult ellama!

Oh, kui fik ne nore innemisse, kes siin fawa ðanistedus, fik ne ärrakihlatu, kes siin ussu nimmel abbiellus töine töisega fawa kokkoulatedus, eal ärra es unnetas, mes nemma siin Jummalalle nink Jummalala palge een omma towtanu!

D pühha, hallestaja Jesa, anna, et fik kahhitseja pattatse, fik süga koormatu söame, fik, kes henge ohun ja häddan rahho nink Kristusen armo otšwa, siin huffatuisse teest umbrekänasse, pattust faasse puhhastedus, nink, armun rikkas tettu, Jesanda perran käusse! Sago eggauts murrelük heng siin römustedus, eggauts pelglik julgusega täüdetus nink ussun kiinitedus! Sago fik siin pattu andisandmist nink iggawest önsust, nink tennolikkun söamen tutta, kuis helde Jesand om!

B. Pallemisse wiis. (Pölweli.)

Rána nüüd, Jesand, omma kõrwa omma fullase palwusele, kána omma palget meije kike pole nink lasse neid eesmatse palwid, mes meije sensinnatsen Sinnule pühendetu koan Sinno een teme, omma mele perrast olla.

Lasse ka eddespäide ömmil filmil felle koa ülle walwada ööd ja päiwa, nink felle paiga ülle, mist Sinna ollet

üttelnu: Minno nimmi peap sääl ollema. — Rule eggäütte wagga patwet, mes siin Sinno ette kannetas, eggäütte waiklikko puhkust, mes sõame põhjast Sinno pole üllestõfsep. — Danista, kunningide Kunningas, essandide Jõsand! meije Keisri-Herra, ke ka meije Lutteri-kirrikid nink Jummalaoorjust kaitsep nink auwustap. Hoija, kaitsa, rõmusta ja õanista Tedda nink, fik fedda kallist Keisri sugguwõssa omma figeparremba nink rohkeмба õanistussoga! Danista felle kirriko ehhitajat [ehhitajid] nink kiki, kes nõrwo nink teoga felle üllesehhitamist õmma eddesiarwitanu nink lõppetanu! Nemma õmmawa ütte suurt tekko tennu, mes neide kaasinnemissile ajallikko ja iggawest õanistust saap tõma. Tassu neile fedda rohkeste ajalikkult ja iggawes!

Õanista felle koggodusse oppetajat! Anna armust temmale fedda rõmo, fedda armopalka, et temma õmmast külwist siin nink sääl rikkalikko wilja põimas! Nink arwa fike kuuljide waimo ja sõand, et nemma Sinno sõanna wastawõrwa nink puhta, hõ sõamette tallele pannewa nink fuggu tõwa kannatussen, ni et nemma winate pühha Hallõlaja laulmissoga fisse lähhõsse Sinno taiwariki. — Tenno otgo Sinnule se õnsa tuuni eest! Ürra wõtta õmma Pühha Waimo mitte fest koggodussfest ei ka fest koast ärra. Jõ õmma towotusse perra meije mannu ja meije sekka, Jõsand Jesus, meije päwi otsani!

O Sinna, meije iggawenne helde Jõsa, Sinna, meije warjopait põlwest põlweni, Sinna ussutaw Jummal! Ütle meije etterõdmiste nink patwide päle õmma armolikkõ figewäggewat Amen! Meije fik, Sinno laste, ütleme sõamelikkõ patwega: Amen! Jõsand, nida sündko! Amen!

Lauletaw altri-sõnna. (Kae Lissa D.)

Lauletaw altri-patwus. (Kae Lissa B.)

Ütte wastse mattuse ristminne.

Rui kirrikosõaduse kõske perra üts wastne mattus om wal mistedu, fis saap temma ristminne Piiskoppi kassu pääl Präuslist ehl kihhellunna Oppetajast Saksa-kirikowõõrmündride nink koggodusse manollemissen tallitedus.

Se man om tåhhele panna, et se ristminne üttel pühha-päiwal nink perran Jummalaoorjust peap fündima. — Roggodusse een lametas üts suur must rist, mes mattuse kesken må sisse istotodas. Selle risti taggan astup se Oppetaja, kes fedda pühendamist tallitap, Roggodussoga, ütte waimolikko laulo laulden, nink ütlep perran laulmisse löppetamist pühendamisse=juttuse. Pühendaminne sünnip ka siin ristitåhhe reggemissoga Jummal se Issa, Poja nink Pühha=Waimo nimmel, nink perrantullew oppetus nåutap, mes weel om tetta.

Mattuse ristmisse wiis.

„Kui ellame, sis ellame Issandale; kui koleme, sis koleme Issandale; ehk meije sis ellame ehk koleme, sis olleme Issanda perralt. Amen!“

Kes Issandale om ellanu, se kolep ka Issandale. Oh, fedda õnsat ristirahwa usku! Jhho surm ei olle mitte meije ollemisse löppetus. Meije lähhame temma läbbi kõrgemba tõsitsse ello sisse. Om Kristus siin meije ello otnu, sis om koolminne meije kaswu. Kristus om se päiwlik, mes meije harwa pimmedat õõd walgustap; Temma haud om meije haudu pühhendanu, nink Temma ülestõsseminne om meije lotust ilmsurmlikko ello päle kindmas tennu; seperrast, kui meije ka peame pimmedan orrun kåuma, siski ei pelga meije mitte. Meije kinnitame nink trõõstime õmma sõand ommatside surma man, kes Issandan õmma uinonu, nink hennese omma surma perrast, Danisteggija sõnuga: Minno Issa majan om paljo ello=assemid. Teije südda årra heitigo mitte! Jummal ei olle mitte kooljide enge ellawide Jummal; Temma een ei olle ütteri surma. Kui ne kõwwa keuduse, mes meid fesinnatse ello külge keütwa, årrakakewa, sis ei få meije mitte ollemisest årraharetus; mes om lahutedu, se ei ja iggawes lahutedus. Tawas nink må õmmawa üts. Ellame ehk koleme, sis olleme Issanda perralt. — Misuggutse ussumõtte, minno sõbrå, peawa ka tåamba felle tallitusse man, mes tarwis meije olleme kokkotulnu, meije sõand tåutma. Ütte mattusepaika tulleva kooljide henguse=assemes sõadman, arwagem harwa assemid kätte itma piri ollewat; nink muhlale taggastandman, mes temmast om wõetu, üllendagem sõand någgemata itma pole,

kos meije, kui ärrafelletedu, ussust näggemissele fame, kos meije warrajambalt koddoläxnu ommatsè jälle iggawetse armo hölnä nink Jssa üskä sawa lammema, fe meid ihholikko furma läbbi siist siina parremba ello fisse om ärrapästnu, nink kif ja kif häste om tennu. Säädkem siin rahho nink henguse armsat fojo omma waimo filmi ette, nink wötkem hennelle wajflikku haudu weren wastset jõudo, otsani usku piddada nink omma joostmist häste löppetada. Nida saap meile fesinnane pühha = aid waggausse ja tarkuse opetusse kolis, warjopaigas ello torne eest nink saatjas, henda mä nink harwa ülle taiwa pole üllendada. Nink fe tarwis õnnistago Jummal fedda täambast tallitust. Se tarwis pühhenda minna fedda wastset mattusepaika Jummal fe Jssa, Poja nink Pühha = Waimo nimmel ✠. Amen!

Teile figile otgo fesinnane paik eddispidi pühha! Ütski förrato wiis, ütski wallatus, ütski patlik kergemeel ärra pürretago tedda! Urge peljake ka mitte siin olla, et siin haudu wajjel ni wajflik asst om. Urge kaege mitte ennegi kooljaluije päle, enge tundke siin külwipöldo iggawetse ajale ollewat.

Tulge saggede sija, kui teije ello waine om rõmo polest, fni teije südda halles lähhäp, kui teije ello = maja armsa ommatside furma läbbi perratus jääp, kui teije südda willitsusse rasseusse al hirno tunnep, nink teije rahho otsite nink ei sä löida. Siin tullep rahho teije sõamele.

Wannembä! teije laste haudu weren trööstko teid fe usk, et teije kallt ommatsè iggawetse armo hölman iggawes omma hoijetu.

Wagga wannembide haudu weren fiinitage henda, waise = laste, sen ette wötmissen, et teije ussu nink armun otsani ussutawalt neide perran tahhate käwwa. Siin üllendage henda, leinaja abbikasä, höimlassè nink föbrä, taiwa pole, kun kif, mes ärralahhutedu om, jälle saap ühhendetu ollema ja iggawes ühhendetus jäma, mes iggawetse ajas olli kokkofölmatu.

Siin kostotago teid, wässinu tēkājā, se lotus, et ka teije pea sate hengama figest tōöst ja waiwast, nink et Jummal saap ärrapühkma kif filmawet meije filmist. Oh, kui

sin, kike maitse asju kaddumisse paigan ka mönni julge pat-
tane nink lihahimmo orri wöttas herne päle möttelda, et
temma eddispiddi mitte ennåmb es külwas ärrarifmisse se-
mend lihha päle, enge henda Jesanda pole kånas nink ellas!

Mink meije kif, kellel ennegi uts fam furma pole om,
fea töine töise perran sin omma waiflikko kambret same
löidma, heitkem põhwile nink pallelgem: Jesand, oppeta
meid möttema, et meije peame koolma, et meije targas
faasse! Dlle meile armolik meije wümsen häddan! Anna
meile, kui Sinno armas Poig saap tullesma, koolnuid ülles-
ärratama, römolikko üllestössemist nink armolikko kochtomöist-
misse sönnma mäilma kochtomöistija suust.

Pühha Jummal, pühhenda meid! Jggawenne nink
armolinne Jummal, wötta meid, perran wagga, Sinno
fissen elletu eklo, omma armsa Poja, Jesuse Kristuse, tai-
watsë riki! Amen!

Meije Jesa, ke 2c.

Laultaw sönnma. (Kae Lissa D.)

Laultaw patwus. (Kae Lissa B.)

Ütte sulasse ärraleppitaminne foggodussega.

Kui uts Firriko-oppetaja ommast Piiskoppi-Kochtust PäsKu
saap, ütte innemist foggodusse een nomida, sis wöttap se kochto
poolt selle trahwi alla heidetu inneminne sel se tarwis säetu
pühhapäiwäl Jummalaoijuse allustussen assend töiste kuuljide
sean. Ehl juttuse fissen ehl perran sedda saap ettewödetawa
tallitusse päle ärratawal nink hiljamelelikkul wisil tähhende-
tus nink foggodus mannißedus, krisilikko armokässule omman
sõamen assend anda, nink, neide mitmasugguste pattusüde päle
möttelden, mes eggauts Jummalaa een tijap herne pääl olle-
wat, hämelega sellele, ke kui foggodusse ommane kahhitsemisse
nink sõamelikko palwega henda Jummalaa pole kånap, temma
esfitust sõamest andisanda nink ei üttelgi wisil temmale sedda
etteheita.

Se perran juttust ettewödetaw nomiminne nakkap ütte
mannitsussega altri een, kohhe se inneminne, ke foggodussega
peap ärraleppitetama, om astnu. Enne pattu andisandmist
pantas temmale neid küssimissi ette: Kas temma omma pattu
tunnep? Kas temma seddasamma kahhitsep? Kas temma

Jummala nink foggodusse een towotap, fedda pahhandust, mes temma om andnu, Jummala abbiga, ütte parrandetü ellokäügi läbbi, ni paljo kui temma jõud eal kand, ärraparandada? Kas temma Jummala armo päle Jesusen Kristusen lodap?

Kui neide küsümiste päle „Ja“ sõnnaga om kostetu, sis saap se nida ärraleppitamisse wasta walmistedu inneminne pattu andisandmisse = sõnna läbbi arwalikkult foggodussega jälle ärraleppitedus. Päle fedda wöip selle wastsest foggodusse ossaussele wastawöetu innemissele pühha öddango = sõdmaiga anda, kui temma fedda essi tahhap, nink kui Oppetaja löwwap temmal tarwilikko sõame = luagu ollewat.

Lähhendüs. Runna särätse tallituse man fik eenollewa ütisko luu päle peap sünnitedu ollema, sis wöip sefinane Jummalaorjuse = ramat ennegi ülliüdselt näütada, kuus wiisi säräst tallitust om etterwotta, ent ei wöi ütteri saiswat wiisi ettekirjotada.

Nomininne wölswannde wasta.

Kui firriko = oppetaja kohto polest lässu saap, ütte innemist firrikun ehl ütten töisen nimmitedu paigan wannutada, sis om temma kohhus, püda, et ta wölswannet kelas. Temma otsko selle innemisse sõand sega ligutada ja pörrutada, et temma tedda temma henda sõame = tundmissest ja pühha kirja oppusest figel wiisil mannitsep ja nomip, nida kui luggu tarwitap. Temma allustago ütte lähhikesse palwusega nink saädko tälle ligeennämbaste pühha kirja sõnnuga ette, mes fuur ja pühha assi tötte tunnistus om, nink algatago tälle wäggewaste meelde tötte tunnistamisse wölga, Jummala pühha ollemist, Temma hääd = meelt töttest, kohtust nink öigusest, fedda hirmsat kahjo ja nuhtlust, mes wölswannest tutlep, ei mitte ennegi ilmlikkun enge ka waimolikkun saisusen, ülleswirguja sõame pinajid kaibussi nink ohto, fedda heiditamist, minkga se mötte, et üt wölswanne om wannotu, surmatunnil kurjateggijat ilmarrajätmata saap waiwama.

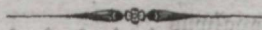
Kif neid mannitussü tötte = tunnistamisse pole wöiko Oppetaja üttekokko, nink saädko feddawisi fedda innemist, ke peap wandma, Jummala kohto = jarje ette, ke öiget kohhut saap pidama nink omme pühha saduste julget alleastjat saap nuhtlema.

Päle fedda lasko temma sel innemissel ettekirjotedu wannet wandu.

Regiſter ehk juhhataja.

	Echhetülg
Enkõane	3
Zummalaorjuse kõrd pühapäiwil nink pühhil enne lõunat	5
Pühha õddango = sõdmaja õanistamine	9
Lähhenduffe	12
Warrajane Zummalaorjus	13
Zummalaorjus päle leſkpäiwa	13
Liffa A. Pattu tuunistuse nink andisandmiffe fõnna	14
Liffa B. Laultawä altri : patwufe	
1. Pühapäiwil	14
2. Pühhil	18
3. Effierralikko laultawä patwufe	25
Liffa C. Patwufe	
1. Illiülõne firrikopalwus	30
2. Iits lähhemb firrikopalwus	32
3. Litanei	33
Liffa D. Laultawä altri : fõnna nink wastufe	
1. Pühapäiwil	36
2. Pühhil	38
3. Effierralikko patwuste tarwis	41
Liffa E. Patwufe enne pühha õddango : sõdmaiga pühhil	43
Pattale wõtminne ehk Walmistamine pühha õddango : sõdmaja wasta	44

Riſtminne	Eehetülg
1. Illiuldne riſtmiffe = wiif	48
2. Hädda = riſtmiffe kinnitamine	51
3. Lõitu laſte riſtminne	53
4. Täwwealiſte Jute, Muhamedi = uſſu innemiſte ninſ Pag- ganide riſtminne	54
Naiſte kirrikunkäüminne päle laſſewodet	
1. Illiuldne õanistamiſſe = wiif	58
2. Ütte naiſe õanistamine päle laſſewodet, kelle laſſe pea perraiſt riſtmiff om ärrakõlu	59
3. Ütte naiſe õanistamine perran laſſewodet, ke ütte kõlu laſt om ilmale tonu, ehk kelle laſſe ilmariftmata om ärrakõlu	60
Oppuſelaſte õanistamine	61
Paulatamine	64
Matminne	67
Kirkoppetajide ammeti = päle = ſaädminne	70
Kirkoppetajide kirriko = päle = ſaädminne	74
Piiſkoppi ehk Üllemba = Piiſkoppi ſaädminne	76
Ütte waſſe kirriko õanistamine	77
Ütte waſſe mattuſe riſtminne	80
Ütte ſülaſſe ärraleppitamine koggoduſſega	83
Nomimine wõlswanne waſta	84
Motilehhe.	

Selle eddimält Saksä feli kirjotedu ramato perraotsan om nida
allakirjotedu:

Allerhöchst verordnetes Comité zur Abfassung des Ent-
wurfs einer Kirchen-Ordnung für die Evangelisch-Lu-
therische Kirche in Rußland:

Präsident: Senateur Geheimerath Graf Paul von Tiesenhausen.

Mitglieder:

Wirklicher Staatsrath Friedrich von Adelong.	Superintendent Dr. Johann Leb- recht Richter.
Livländischer Landrath Herrmann Baron von Campenhausen.	Senior Dr. Johann Friedrich August Volborth.
Ehfländischer Landrath Reinhold Gottlieb von Maydell.	Propst Dr. Eric Gustav Ehr- ström.
Kanzler des Kurländischen Ober- hofgerichts Gotthard von Bi- stram.	Propst Christian Wilhelm Brock- husen.

Secretair: Hofrath Gustav von Lerche.

Johann Friedrich Zeller,
Propst des Werroischen Sprengels,
Pastor zu Rappin,
als Uebersetzer.

Carl Gottfried Gustav Masing,
Pastor zu Neuhausen,
als Uebersetzer.

Heinrich Wilhelm Bornwasser,
Pastor zu Berro,
als Revident.

Consistorial-Assessor Kolbe,
Pastor zu Bartholomäi,
als constituirter Revident.

Druckbesserungen.

In den vier ersten Bogen sollte stehen:

- С. 5, З. 16 u. 19 v. oben: oñmi f. oñme.
С. 5, З. 8 v. unten u. anderwärts im ersten Bogen: iggawenne.
С. 15, З. 18 u. 17 v. u.: rđđm=sa.
С. 17, З. 18 v. u.: nimmel.
С. 30, З. 8 u. 7 v. u.: sđa=mest.
С. 33, З. 13 v. o.: mđistlikuid.
С. 33, З. 4 v. o.: ussutawid.
NB. С. 35, З. 6 v. o.: essinuid f. essituid.

Die — ehstnisch richtige? — Betonung des Halléluja, nach welcher sich denn auch die Noten richten mußten, rührt von dem erstgenannten Uebersetzer her. Sie und die gesammte, wiesern neue, Orthographie wird hiermit der Beprüfung in der Allerhöchst bestätigten Ehstnischen Gesellschaft, und besonders in der Dorpatischen Abtheilung derselben, unterworfen; weshalb auch hier keine Zurechtstellung der, zum Theil absichtlichen, orthographischen Ungleichheiten versucht wird. Dasselbe gilt von dem Gebrauche mancher grammatischen Formen.

Noti = lissa

ehf

Mannupantu notilehē.

07111-11930

Additional Manuscripts

Mannulissatu notilehhe.

1. Koor.

Jesand, hal = les = ta! Kristus, hal = les = ta!

2. Koor.

Jesand, hal = les = ta! U = men!

3. Doppetaja.

Uuw ol = go Jummalal = le fbr = gen!

4. Doppetaja.

Jesand ol = go tei = je = ga!

5. Koor.

Mink sin = no waj = = mo = ga!

6. Dypetaja.

Pal = lel = gem: Jēsand Jummal, tairwane Jē = sa! mei = je

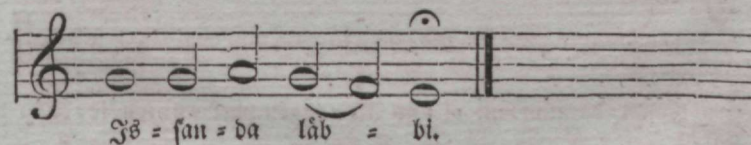
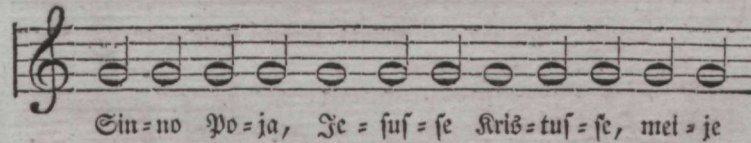
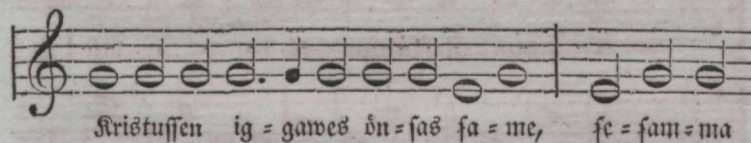
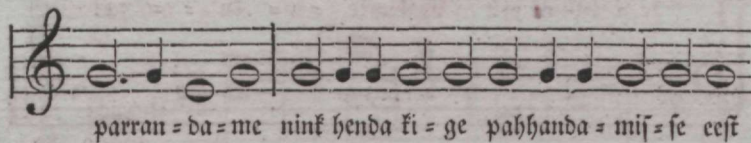
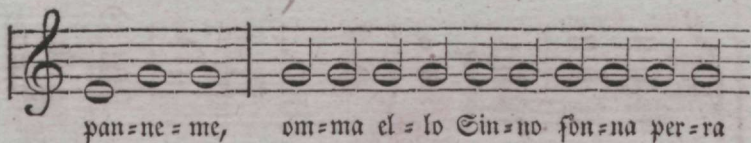
palleme Sinno: Sinna tahhas meid omma pūhha

Waimo lāb = bi juh = ha = ta = da nink wal = lit = se = da,

et meije ki = gest fd = a = mest Sinno fdn = na ku = le = me

nink wašta = wõt = ta = me, se lābbi pūhhen = de = tus sa = me,

Je = sus = se Kristus = se pā = le kif omma usku nink lotust

7. Koor.

8. Koor.

A = men, A = men! Hal = lé = lu = ja! Hal =

lé = lu = ja! Hal = lé = = lu = = ja!

9. Koor.

A = men, A = men, A = = = men!

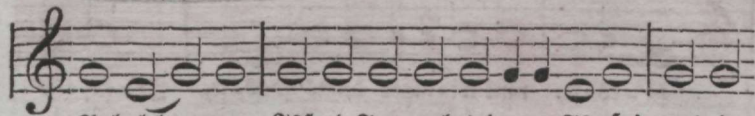
10. Dypetaja.

Jēsan = da nim = mi ol = go kit = te = tu ninē au = wušte = du!

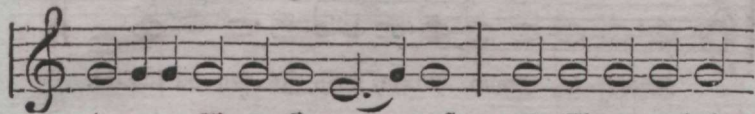
11. Koor.

Eest a = jast ik = keš ig = ga = wes!

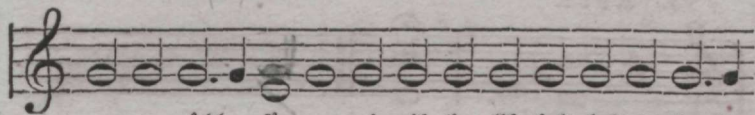
12. Dypetaja.

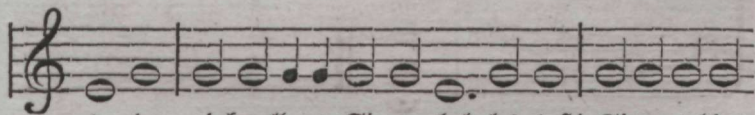
Pal = lel = gem: Jõsand Jummal, tairwane Jõ = sa! mei = je

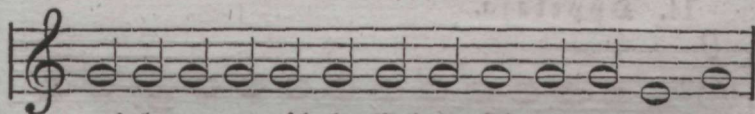
tenname Sinno sõ = a = mest, et Sinna mei = le

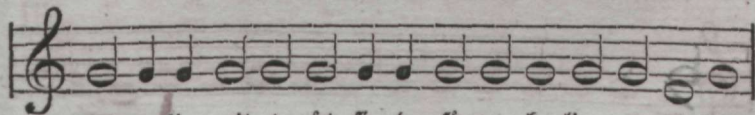
omma pühha sõn = na ni rik = ka = lik = kult las = set ku = lu =

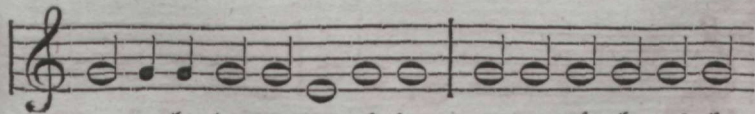
ta = da, nink palleme Sinno hal = les = tust! Sinna tahhaõ

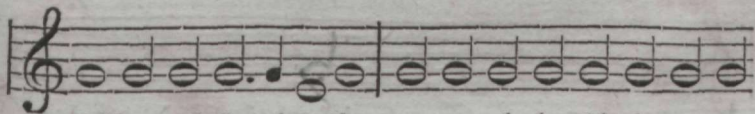
mei = le omma püh = ha Waimo hel = des = te an = da,

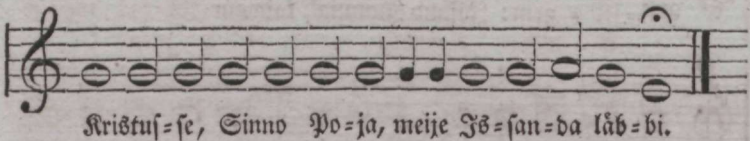
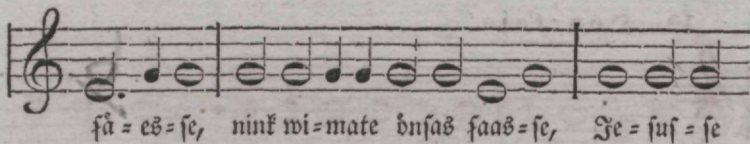
et meije mit = te üt = sin = da sõnna kuulja es ol = les,

en = ge ka tamma teg = gi = ja, omma nõr = ka us = ku

festsammast kin = ni = tabse, omma el = lo sel = le per = ra

13. Koor.

A = = = men!

14. Dypetaja.

Jēsand dn = nis = ta = go sin = no niink hoitko sin = = no!

Jēsand las = ko onnimal palgel paista sin = no pā = le

niink ol = go sul = le ar = no = lik! Jēsand tōst = ko om = ma

palget sin = no pā = le niink and = ko sul = le rah = ho!

15. Koor.

A = men, A = men, A = = men!

16. Dypetaja.

Jõ = sand ol = go tei = je = ga!

17. Koor.

Nink sin = no wai = mo = ga!

18. Dypetaja.

Ül = len = da = ge om = mi jõ = a = mid!

19. Koor.

Mei = je iil = len = da = me neid

Is = san = da po = le.

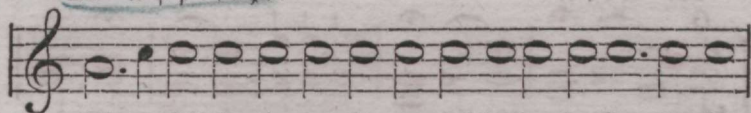
20. Dypetaja.

Tennagem Is = san = dat, omma Jumma = lat!

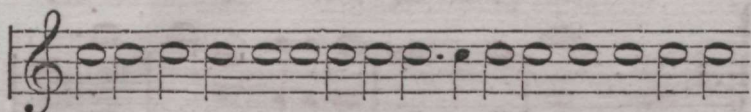
21. Koor.

Ee om di = ge ninf koh = = = huß.

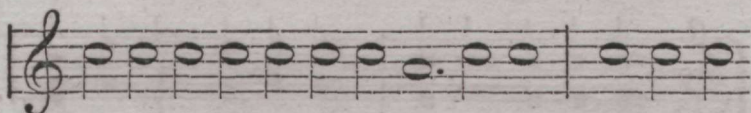
22. Dypetaja.

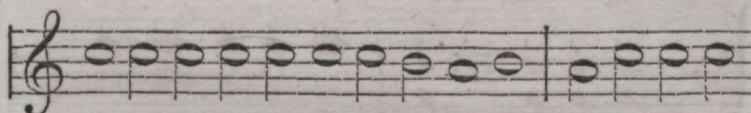
Tõtte = lihkult, se om di = ge nink kohhus ja du = sa = liik,

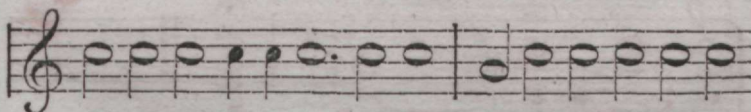
Einno, pühha Jõsa, ki = gewåg = gewånne Jummal, eg = gal

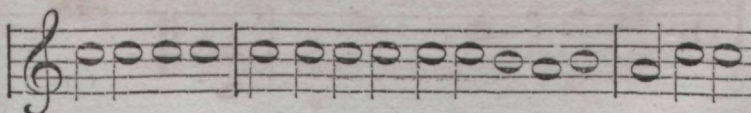
a = jal nink ki = gen paiguni ten = na = da, Je = sus = se

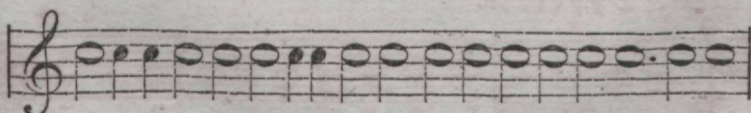
Kristus = se, mei = je Jõ = sanda lãb = bi, kel = le perrast

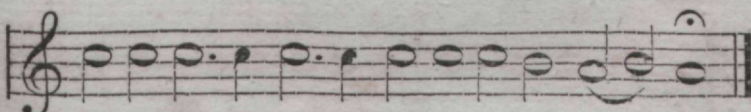
Einna mei = je = ga kan = na = tat mei = le mei = je pat = tu

andis = annat nink ig = gawest õnsust to = wotat. Seperrast

laulame ki = ke englide nink taiwa = liik = fo, wã = e = hul = ke = ga

Einno au = wustus = se = le fit = tus = se lau = lo.

23. Roor.

Püh = ha, püh = ha, pühha om Jē = = sand! ja

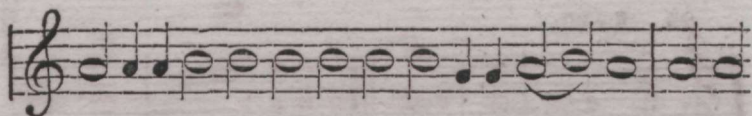
tairvas ninē mā, ja tai = was ninē mā ont = ma

täüs Lemma au = = = = wo!

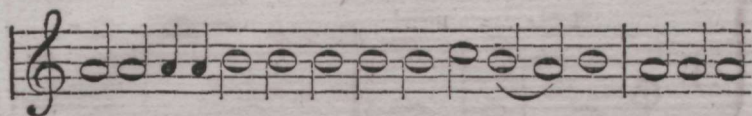
24. Dypetaja.

Meije Jē = sa, te Sinna ol = let tairwan! Pühhendetus

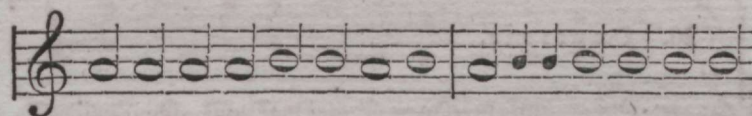
sa = go Sinno nimmi! Sinno riik tut = go meile! Sinno

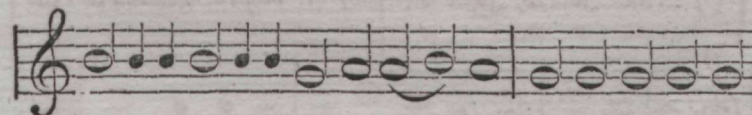
tahtminne sündko, kui taiwan, ni = da ka mâ pää! Meije

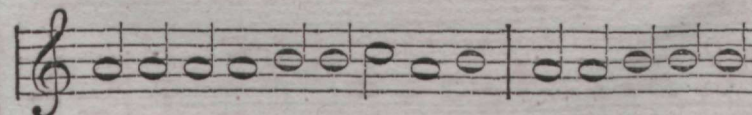
päiwa = lifko lei = ba an = na mei = le tääm = ba. Nink anna

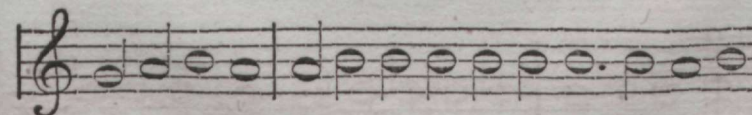
mei = le an = diš mei = je sü = da, ni = da kui mei = je an = diš =

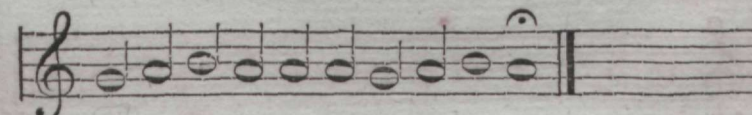
anname ommile süüdlas = si = le. Nink är = ra fa = da

meid mit = te kiu = sa = tuf = se siš = se; en = ge päästa meid

är = ra kurjast. Eest sin = no perralt om riik nink wäggi

nink auwustus ig = ga = wetses a = jas.

25. Koor.

U = = men!

26. Dypetaja.

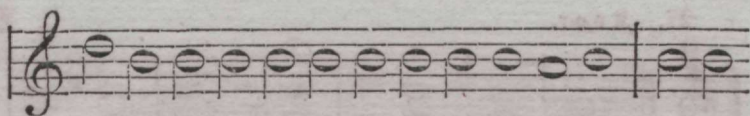
Meije Jēsand, Jesus Kristus, ſel dól, kui Lemma år = ra =

an = ti, wót Lemma lei = wa, tennaš, niñ murs, niñ

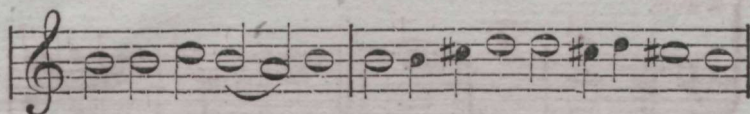
and ſedda ommile jūngri = le niñ üt = tel! Wótke

niñ ſd = ge, ſe om Minno ih = ho, †, meš tei = je eest

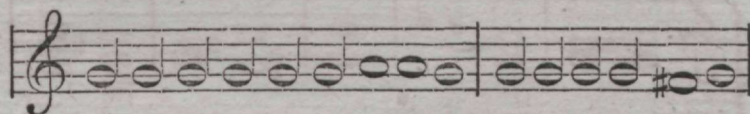
an = taš. Sedda tek = ke Minno mál = le = tuš = ſeš.

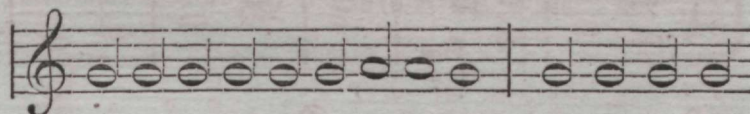
Selſammal kómbel wót Lemma ka kar = ri = ka perrast

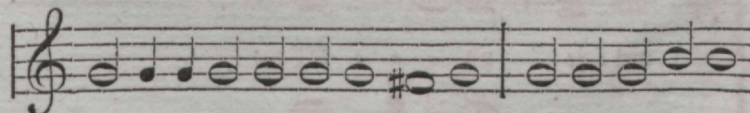
óð = dango = fð = mist, tennað ninf and nei = le ninf út = tel:

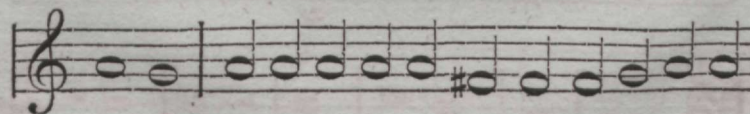
Wótke ninf jo = ge kít se fíffest. Sefin = nane karrít

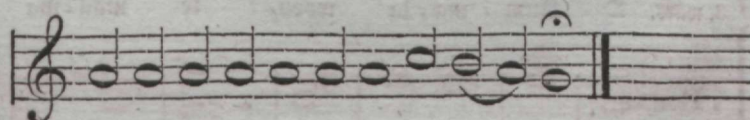
om waſtne lepping Minno werren, †, með tei = je ninf

pal = ju = de ceſt ár = ra = wal = le = tað pat = tu an = biðand =

mið = seð. Sed = da tek = ke, ni ſag = ge = de kúí tei = je

ſed = da jo = te Minno málle = tuſ = seð.

27. Koor.

1. ninf
2. wärs.

D Jum = ma = la woon, fe mäl = ma

pat = tu fan = = nap, hei = da ar = mo

mei = je pä = = = le! :,:

3. wärs. D Jum = ma = la woon, fe mäl = ma

pat = tu fan = = = nap, an = na

mei = le om = ma rah = = ho!

28. Dppetaja.

Lennage Is = sandat, Lemma om helbe! Hal = lé = lu = ja!

29. Koor.

Ja Lem = ma hel = dus püs = sip ig = ga = wes!

Hal = lé = lu = ja!

30. Dppetaja.

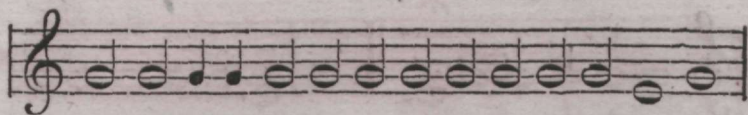
Pal = lel = gem: Meije ten = na = me Sinno, fi = gewägge =

wänne Jum = mal, et Sinna meid fe = finnat = fe dn = sa = *omo sinno meik sakrouenti*

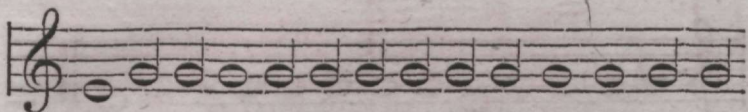
lif = fo an = de = ga ol = let foß = to = ta = nu, ninf pal = leme

Sinno hal = lestuft, et Sinna mei = le fed = da las = ses

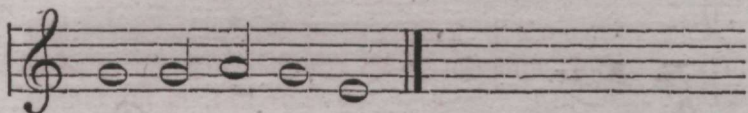
fig = gi = ne = da kindmaß uf = sus Sin = no fiß = se

ninſ ſõ = a = me = liſ = kuſ armuſ mei = je ki = ke ſe = an,

Je = ſuſ = ſe Kriſtuſ = ſe, Sinno armaſa Po = ja, mei = je

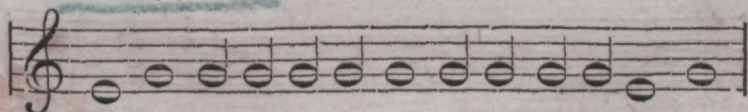

Jeſ = ſan = da lãb = bi.

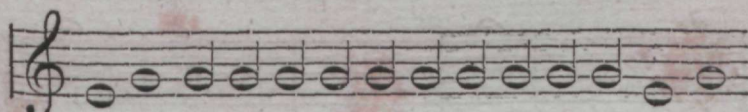
31. Koor.

A = = = men!

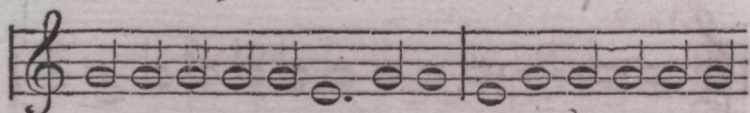
32. Dypetaja.

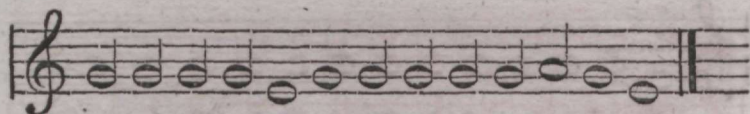
Jeſand õn = niſ = ta = go ſin = no ninſ hoitko ſin = no!

Jeſand laſ = ko ommal palgel paista ſin = no pã = le,

ninf ol-go ful-le ar = mo = lif! Jesand tóft = fo om = ma

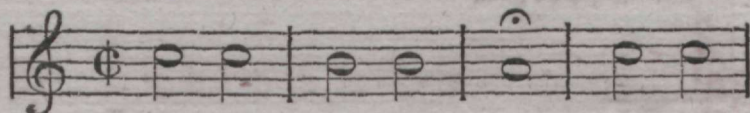
palget fin = no på = le ninf and = fo ful = le rah = ho!

33. Roor.

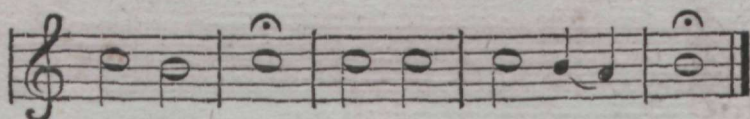
A = men, A = men, A = = = men!

Wastuste wiif, kui foggodus neid laulap.

No. 1.

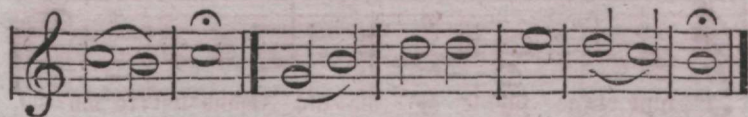
Jes = sand, hal = les = = ta! Kris = tus,

hal = les = = ta! Jes = sand, hal = les = = ta!

No. 2.

No. 5.

A = = men! Nink fin = no wai = mo = ga!

No. 7.

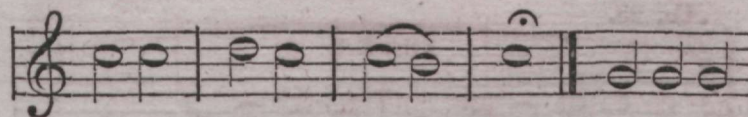
No. 8.

A = , men! Hal = lé = lu = = ja!

No. 9.

No. 11.

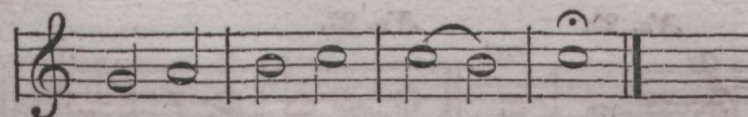
A = men, A = men, A = = men! Eest a = jast

No. 13.

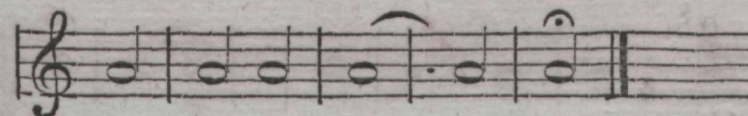
it = kes ig = ga = wes. A = = men!

No. 15.

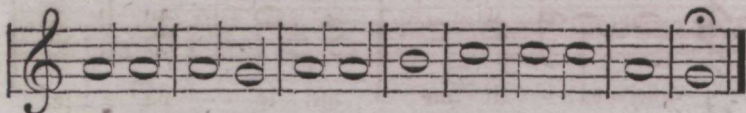
A = men, A = men, A = = = men!

No. 17.

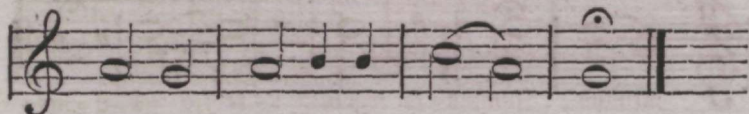
Nink fin = no wai = mo = ga!

No. 19.

Meije il = len = da = me neid Jē = san = da po = le.

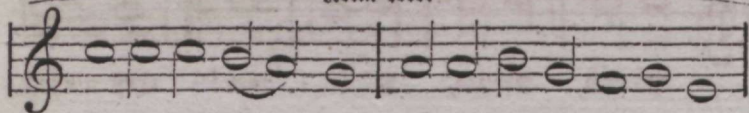
No. 21.

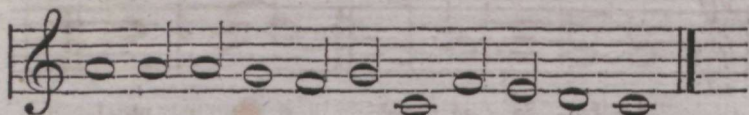
Se om bi = ge ninf koh = = hus.

No. 23.

Kolm förð.

Púhha om Jum = mal, Jēsand Jēsand Ze = ba = ot!

Laiwað ninf mâ om = ma táus Lemma au = wo!

No. 25.

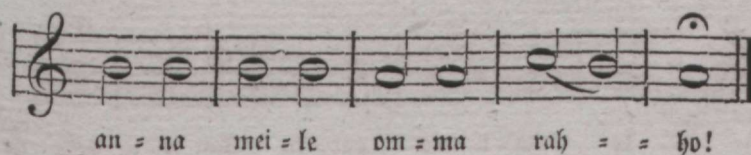
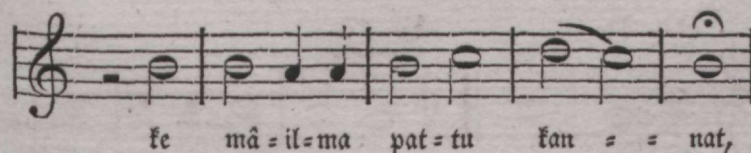
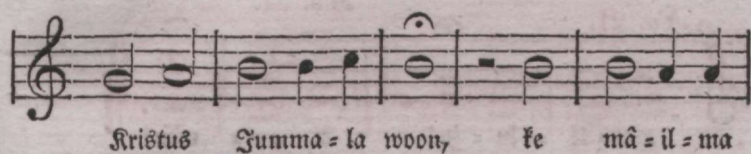
No. 27.

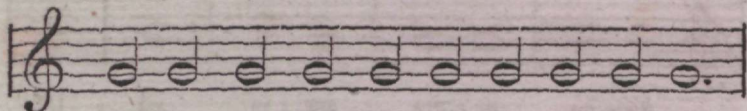
A = = men! Kris = tus, Jamma = la woon,

te mâ = il = ma pat = tu fan = = nat,

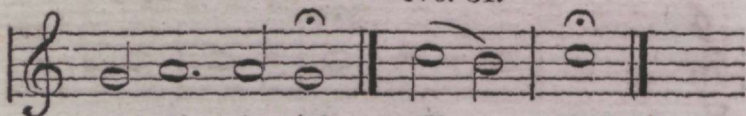

No. 29.

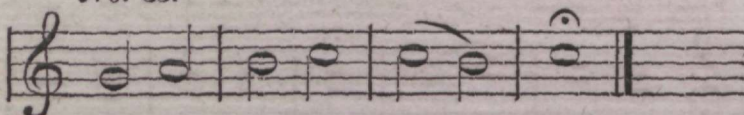
Ja Tem = ma hel = dus püs = sip ig = ga = wes!

No. 31.

Hal = lé = lu = ja! A = = men!

No. 33.

A = men, A = men, A = = men!

